Supliment al revistei **CULTURA** *vâlceană*

ECOSTAR 21 • ECOLOGIA ŞTIINŢEI ŞI ARTEI ÎN SECOLUL 21

Forum *vâlcean*

ISSN 2393 - 1922
ISSN-L 2393 - 1922

Anul VIII • Nr. 1 (21) • februarie 2021 • editat de INTOL PRESS sub egida ECOSTAR 21 • www.culturaarsmundi.ro

ECOSTAR 21 • INTERFERENȚA ARTELOR

Cuprins:

- **ROLUL FAMILIEI, ŞCOLII ŞI AL PRESEI ÎN PROCESUL DE FORMARE...** Al. Florin ȚENE ..... pag. 1
- **TOPONIMUL ARDEAL NU ESTE DE ORIGINE MAGHIARĂ...** Mihai VINEREANU ..... pag. 2
- **LAURA VEGA... A PLECAT DINTRE NOI** Mihai SPORIȘ..... pag. 2
- **EUGENIU CARADA - UN OM, O EPOCĂ, O VIAȚĂ...** Tanța TĂNĂESCU ..... pag. 3
- **ESTE PERMAFROSTUL UN REZERVOR DE VIRUSURI UCIGAȘE?** Gheorghe PANTELIMON..... pag. 4
- **STRĂINII SUNT DE VINĂ!/(?)** Marian PĂTRAȘCU..... pag. 4
- **CONSTANTIN ARGENTOIANU** Gheorghe DUMITRAȘCU..... pag. 5
- **„LELEA DE PE OLT“ LA HONOLULU** Mihai MUSTĂȚEA..... pag. 6
- **ROMANUL EPISTOLAR AL SCRIITORULUI PETRE CICHIRDAN...** Al. Florin ȚENE ..... pag. 7
- **EMIL CIORAN** Cristian Ovidiu DINICĂ ..... pag. 7
- **CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE „RADU CÂRNECI“** A.D.E.P.C..... pag.8
- **EPIGRAME** Ion MICUȚ ..... pag. 8
- **OCHIUL** Cristian Ovidiu DINICĂ ..... pag. 8
- **VOINEASA „500“** Mihai SPORIȘ..... pag. 9
- **MELATONINA...** Simona Maria KIS..... pag. 10
- **TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR** Leontina RUS..... pag. 10
- **GÂNDURI... GÂNDURI** Peter KIS ..... pag. 10
- **PERSONALITĂȚI ILUSTRE (I)** Arhim. Veniamin MICLE ..... pag. 11
- **DESTINUL UNUI CONDAMNAT LA MOARTE...** Gheorghe DUMITRAȘCU..... pag. 12
- **IN MEMORIAM! ING. CONSTANTIN MENGHER** Mihai SPORIȘ..... pag. 13
- **ANNO DOMINI** Constantin GEANTĂ ..... pag. 14
- **COVOARELE OLTENEȘTI...** Elena MANDA..... pag. 14
- **CERCUL DE LA RÂMNIC** Mihai SPORIȘ..... pag. 15
- **UNELE EVENIMENTE...** Gh PANTELIMON ..... pag. 16

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

ROLUL FAMILIEI, ŞCOLII ŞI AL PRESEI ÎN PROCESUL DE FORMARE A PERSONALITĂȚII UMANE

Al. Florin ȚENE

Educarea tineretului constituie una dintre preocupările de cea mai mare însemnătate ale întregii societăți umane, concentrând atenția tuturor factorilor de răspundere în pregătirea viitorului omenirii în toate domeniile de activitate.

Pregătirea tineretului este un domeniu complex, deoarece vizează toate laturile și procesele educaționale, constituind baza trainică a edificării conștiințelor, caracterelor și personalității umane.Fără această bază intelectuală, de educație și civilizație în înțelegerea fenomenelor din natură, din societate și din gândire- este de neconceput realizarea condiției umane a celor ce-și făuresc propriul lor destin.În acest domeniu un rol important îl are familia, școala, cartea, presa scrisă și audiovizuală.

Procesul de formare a personalității umane începe din cea mai fragedă vârstă, o data cu cele dintâi deprinderi și cunoștințe ale copilului, și se cere a fi încheiat încă înainte ca tânărul să-și înceapă activitatea social utilă, munca sa, care îl învestește cu drepturi și răspunderi față de întreaga societate.

Familia constituie cadrul social în care copilul și apoi tânărul se află într-un riguros raport de dependență material și spiritual până în momentul în care, o data pregătit pentru profesiune și pentru muncă, își poate dobândi singur mijloacele de existență, își propune problema întemeierii unei familii și își poate manifesta active independența spiritual.De aici provine și proverbul românesc: cu cei șapte ani de-acasă.

Importanța pe care familia o are în educarea copiilor decurge din faptul că până la vârsta școlară, copilul se află aproape în exclusivitate în grija și sub influența educativă a părinților.

Familia, din toate timpurile, a reprezentat, între altele, o principală sursă de informații în care fiecare component a adus știri din mediile exterioare grupului său familial pe care le-a frecventat: părinții, de regulă, de la locurile de muncă și de viață social-cetățenească, din presa scrisă, televiziune, iar copiii din cercurile lor de prieteni și din instituțiile școlare și extrașcolare.

Școala este principalul factor formativ. Scriind această frază mi-am adus aminte de ce spunea Matei Vișniec că: „Literatura ne poate apăra de spălarea totală pe creier, chiar dacă nu poate devia glonțul și barbaria.” Principiul clasic „școala pregătește pentru viață” a căpătat întreaga bogăție a semnificațiilor sale. În perioada în care ne aflăm, pe lângă condițiile concrete social-istorice care definesc un climat favorabil libertății de cunoaștere mai este un rol al școlii de a implementa elevilor, în condițiile fenomenului de globalizare, dragostea de istoria neamului, de religia acestuia, de tradițiile poporului în care ne-am născut.

Importanta mass-mediei, ca factor care contribuie la educarea atat a tinerilor, cat si a adultilor, este unanim recunoscuta. Mass-media formează al patrulea mediu constant de viață al copilului, alaturi de cel familial, de cel școlar si de anturajul obișnuit de relații. Mass-media nu se substituie școlii, iar influenta sa este complexa, reprezentand un element fundamental in relația dintre om si mediul înconjurător.

Aportul educativ al mass-media se realizeaza prin transmiterea de informații, impunerea de valori, atitudini, modele comportamentale, avand, astfel, un rol deosebit in constituirea codului socio-cultural al subiectului. Insa, spre deosebire de instruirea care se realizeaza riguros si planificat in sistemul clasic de invatamant pe baza unor programe școlare si sub îndrumarea unui personal calificat, mijloacele de comunicare în masa oferă informații in mod spontan si difuz, transformandu-se intr-o forma de educație de completare realizata in mod neinstitutionalizat, in timpul liber de care dispune subiectul.

Impactul deosebit al mass-media este dat de modul placut, accesibil, chiar captivant, in care sunt oferite informațiile. In acest context, este explicabila puternica atracție resimtita fata acestea, atractie care uneori, mai ales la tineri, se poate manifesta creand forme extreme de obisnuinta, chiar de dependenta. Ambianța în care cresc și se dezvoltă copiii oferă o mare varietate de stimuli, generează noi experiențe si noi modalități de cunoaștere, culturalizare si relaxare.

Pentru cea mai mare parte a copiilor, ca si pentru mulți adulți, vizionarea programelor de televiziune, urmărirea emisiunilor radiofonice sau citirea presei scrise ocupă cea mai mare parte a timpului liber. Pentru aceștia, participarea la interacțiunea mediată este una dintre cele mai frecvente activități de fiecare zi. Publicul recepteaza, astfel, un număr foarte mare de mesaje, in special audio-vizuale, cu numeroase implicații imediate sau latente, directe sau indirecte, previzibile sau imprevizibile asupra dezvoltării personalității lor aflate in formare. Ca urmare, se produc modificări importante la nivelul personalității acestora, prin generarea de opinii, atitudini, comportamente noi. Prin prezenta activa in viața comunității, sistemul mass-media a devenit un actor activ, afectand funcționarea celorlalte sisteme ale societății, inclusiv a celui educational.

Mijloacele moderne de comunicare redimensioneaza relația omului cu lumea înconjurătoare, transformandu-se intr-una dintre cele mai importante surse de formare a profilului spiritual al individului. Apare, prin urmare, necesitatea de a privi aceste mijloace ca pe niște suporturi in educare, indiferent de vârsta subiectului.

Familia, școala, cartea și mass-media sunt cei patru piloni care susțin marele edificiu al educației omului pentru viitorul neamului românesc. (Articol apărut pe pagina uzpr.ro, 2020)

REACȚIA FORUMULUI VÂLCEAN

RĂMÂNEM ADEPȚII CVARTETULUI: FABRICA-FAMILIA-ȘCOALA-STRADA

Nu suntem de acord cu educația (ca termen) într-o asemenea relație, cu Ministerul Educației (ce frumos se chema, și onorabil, Ministerul Instrucțiunii Publice), care se vrea în această perioadă baza formării individului de la naștere și până la moarte, omul, devenind un instrument ușor de manipulat, educat! Educația domnilor, se oprește la vârsta majoratului, restul, dacă există în continuare înseamnă... teroare! Nimeni nu se lasă educat după 18 ani! Ministerul Educației de la noi seamănă cu Centrul acela american pentru globalizare condus de Bill Gates și soția sa. Așa pare, fără să existe nici o asemănare.... (Continuare în pag. 2)

TOPONIMUL ARDEAL NU ESTE DE ORIGINE MAGHIARĂ, CI DE ORIGINE INDO-EUROPEANĂ

Mihai VINEREANU

În jurul istoriei Ardealului și a vechimii românilor pe acest teritoriu s-au purtat și se poartă încă discuții aprinse. De la Roesler încoace, atât el cât și adepții săi nu încetează să bombardeze lumea cu tot felul de inepții, multe și bine cunoscute nouă. Cum știm, această teorie susține în ciuda tuturor evidențelor că Ardealul era pustiu la venirea ungurilor în Pannonia, deși nici Ardealul, nici Pannonia nu erau pustii la venirea lor aici pentru că există mărturii arheologice nenumărate în acest sens, dar și argumente lingivstice și istorice.

Toponimul Ardeal provine din proto-indo-europeanul (PIE) *ard- „înalt, a se înălța, a se ridica, a crește”, cu cognați în diverse limbi indo-europene: cf. avestic. *ərədva* „înalt,” latin *arduus* „înalt, abrupt”, galic *Arduenna* (*silva*), vechi irlandez. *ard* „înălţime”, irlandez. *aird* „ţinut, regiune”, irlandez. *airde* „înălţime”, Cymric. *hardd* „frumos”, albanez. *rit* „a se trezi”.

În limba română este cognat cu verbul a *ridica* care provine de la un mai vechi *ardica*.

În popor, forma Ardeal definește doar Podișul Transilvan, nu și regiunile adiacente acestui teritoriu. N. Drăganu, care nu contestă etimologia lui Paul Hunfalfy din mgh. *Erdely,* curentă la acea vreme, exemplifică, în lucrarea sa cu peste 35 de toponime şi hidronime din tot spaţiul românesc, care provin de la acelaşi radical. În mod surprinzător, acest lucru nu-i spune nimic lui Drăganu, când este evident că toate aceste forme nu pot avea nimic în comun cu mgh. *Erdely* şi fără îndoială, au altă origine aceea indicată mai sus, origine care trebuie atribuită şi rom. Ardeal. Iată doar câteva dintre ele: *Ardel*, *Ardaloaia*, *Ardelei*, *Ardelion*, *Ardelia*, *Ardeoani*, *Ardota*, *Ardeu*, *Arduzăl* etc. (cf. Vinereanu, 2002, 144), răspândite în tot spaţiul locuit de români. Aceste forme nu au cum să provină din mgh. *Erdely*. Multe din ele provin din regiuni româneşti care nu au avut niciodată vreun contact cu maghiarii.

Cea mai veche atestare a top. Ardeal se găsește în scrisoarea regelui khazar Iosif către Hasdai ibn Šaprut, rabinul de Cordoba, scrisă pe la anul 960, regele vorbește de „țara Ardil”, cea bogată în aur și argint. Ghici ghicioarea mea!! Scrisoarea este menționată de Paul Tonciulescu în lucrările sale. Ungurii au ajuns în Panonia pe la 862 și pătrund în interiorul Ardealului pentru prima oară, în jurul anului 904, când se luptă cu voievodul Gelu care este înfrânt și ucis în luptă. Voievodatul lui Gelu intră sub controlul regelui arpadian Tuhutum. După Gelu au urmat la tronul voivodatului Horca și Iula. Numele celor doi care i-au urmat lui Gelu la conducerea voievodatului sânt românești, iar numele Iula este similar cu Gelu, ceea ce duce la concluzia că Iula era chiar un urmaș al lui Gelu. În orice caz, cca 70 de ani mai târziu, aflăm că Iula este în conflict cu regele Ștefan al Ungariei (cf. *Annales Hildeshemenses*).. În urma luptei dintre cei doi, la anul 1003, Iula este înfrânt și voievodatul său intră sub controlul Ungariei. Forma *Ardil* este aproape identică cu forma actuală Ardeal, în timp ce primele forme maghiare ale acestui toponim sânt adaptate spiritului limbii maghiare, după ce termenul a fost preluat din limba română.

Prin urmare, asemănarea dintre toponimul Ardeal şi forma maghiară *erdely* „dicolo de pădure” (< *erdö* „pădure” + *ly* „dincolo”) a dus la apariția top. Erdely, prin etimologie populară. Acest termen se referă la un bine-cunoscut fenomen lingvistic care apare atunci când un anumit grup etno-lingvistic vine în contact cu cuvinte din alte limbi, în acest caz toponime noi cărora nu le cunosc sensul, vorbitorii acestei limbi le asociază cu cuvinte din propria lor limbă. Mgh. *Erdely* este de fapt o formă compusă creată după rom. Ardeal (sau Ardel, Ardil). În cazul când traducerea unui anumit termen este posibilă se face şi acest lucru. Aşa s-a întâmplat cu top. Târnava care derivă de la un mai vechi rom. *târn* „mărăcine”, astfel că a fost tradus în maghiară cu *Kükülö*. Sensul inițial pentru Ardeal de „loc, ținut ridicat” se pierduse în străromână la acea vreme, astfel că maghiarii au recurs la etimologia populară. De multe ori românii folosesc forma *Transilvania* sau *transilvănean*, dar acestea nu sânt decât traduceri în latină după mgh. *Erdely* și de aceea folosirea formelor Ardeal sau *ardelean* sânt mult mai adecvate.

Pe de altă parte, trebuie să menționăm că forma *Erdely* a apărut după 1400, la cca 450 de ani după primele apariții ale ungurilor în regiune. Este relevant faptul că la 1075, într-un document din acea vreme, întreaga regiune era numită „castrum Turda”, prin urmare nu avea pentru maghiari o denumire propriu-zisă. Numai după vreo 125 de ani, pe la 1200 încep să apară forme precum *Erdeulu*, *Erdeuele*, *Erdeuel*, *Herdeuel*, *Erdevel* și *Erdul* când biligvismul maghiarilor se răspândise destul de mult ca să preia denumirile românești. La 1390 apare sub forma *Erdel*, iar numai după 1400 începe să apară forma *Erdely* „dincolo de pădure”. Sensul acestei forme nu are propriu-zis vreo logică din moment ce nu există realmente o regiune împădurită care să separe câmpia panonică de Ardeal și care să justifice o astfel de denumire, mai ales că întregul Ardeal are păduri care alternează cu zone neîmpădurite. Munții Apuseni se situează mai la sud și nu sânt mai împăduriți decât restul Ardealului, iar la nord de aceștia este zonă mai mult de câmpie ca și câmpia panonică, cele două regiuni nefiind separate de culmi împădurite. În schimb, ca o ironie a sorții Ardealul este înconjurat de munți înalți cu culmi împădurite care separă această regiune de Țara Românească la sud și de Moldova la răsărit. Prin urmare este mai mult decât evident că forma *Erdely* a apărut prin etimologie populară.

Un exemplu clasic de etimologie populară a existat în limba românilor ardeleni emigraţi în America, deveniţi ciobani în partea de nord-vest a Statelor Unite, în *Couster Mountains*. Aceştia au fost denumiţi de români *Munţii Custurii*. Astfel, numele propriu de origine engleză a fost asociat cu rom. *custură*, care desigur nu are nimic în comun cu numele propriu *Couster*, în afară de faptul că sună cam la fel.

Nu numai vorbitorii de limbă română au făcut acest lucru, dar şi vorbitorii de limbă engleză. Cu mult timp înaintea românilor, vorbitorii de limbă engleză au adaptat, prin etimologie populară, multe cuvinte din limbile amerindiene la spiritul limbii engleze, cuvinte care definesc de obicei plante sau animale de pe teritoriul nord-american şi care nu au corespondenţi pe vechiul continent. Astfel, *marmota monax*, un bine cunoscut rozător care hibernează, şi de care se leagă o binecunoscută legendă privitoare la sfârşitul iernii, se numeşte în engleză *woodchuck*, care este o adaptare fonetică a lui *ockqutchaun*, termen din limba algonchiană, o limbă amerindiană. Semantic vorbind, cele două forme nu au absolut nimic în comun.

Prin urmare, este evident că top. Ardeal este vechi românesc, moștenit din geto-dacă provenind, în ultimă instant, din proto-indo-europeană. Strămoșii proto-indo-europeni au ajuns în regiunea carpato-danubiană, venind din sud, Conform lui C. Renfrew indo-europenii au venit în zona balcanică pe la 7000 î.Ch. din Asia Mică, iar pe la 6000 î.Ch. au ajuns să populeze întreaga regiune carpato-danubiană, perioadă în care aceștia au dat nume ținuturilor, apelor și munților care, în marea lor majoritate, dăinue și astăzi.

RĂMÂNEM ADEPȚII CVARTETULUI... (Urmare din pag. 1)

Privind formarea omului în societate suntem de accord cu Familia, Școala și mass media, dar ce ne facem dacă vorbim de formarea unui om în societate, fără să știm cine crează baza materială a existenței familiei, școlii și mass mediei. Toate trei există în România fără nici o cauzalitate materială, ci numai sprijinită politic, propagandistic sau de forte exterioare... În 1968 noi elevii vâlceni doream să publicăm materiale într-o presă a noastră. Trăiască Poe C. Poe. Dacă nu era grupul nostru în frunte cu Poe, astăzi nici unul dintre noi nu aveam un trecut onorabil, referențiabil!! Această pasiune pentru presă a început cu lectura ziarelor culturale, unde nu se simțea politica: eu citeam Contemporanul și secolul XX, iar Poe, toată presa culturală a USR (Uniunea Scriitorilor). Desigur mass media nu ar fi avut nici o valoare, dacă nu exista viața plastică, muzicală și teatrală din localitățile țării, din întreaga țară. Cartea mai puțin, deși, și eu, și Poe, încă de la clasa a Viii făceam mini-cărți scrise de mână, eu cu coperți din coajă de salcie, din Zăvoi, el din hârtie ruptă din caietele școlare! Ce făceam eu, dacă nu aveam frați și mediu privat de manifestare a culturii (Brilianova, Ștefănescu, Zorlescu, Lucaci și deasupra lor, Modest-dirijorul!... În ultima cerere la CJ Vâlcea am cerut bani să tipăresc în continuare cele trei ziare dar, și mai important, a nu știu câta oară, am căutat să sensibilizez Puterea să mi dea bani să plătesc articolele elevilor, să se reînființeze posibilitatea de plată a elevilor și studenților!-colaboratorilor. Stăm și ne întrebăm, de ce nici Primăria, nici C.J. care au lege (186/2003) pentru aceste lucruri , nu au reacționat la cererile nostre des repetate timp de șapte ani?

Să ne explicăm cvartetul: fără loc de muncă nu poate exista familia, locul de muncă întreține școala, și fără primele trei nu poate exista strada!...

Csaky E POE

Constantin Zărnescu este autorul acestei propuneri de monument.

Lupoaica Capitolină amplasată în intersecția de la fostul pod al lui Hozoc. Compoziție foto P. Cichirdan

LAURA VEGA... A PLECAT DINTRE NOI

Cât suntem, cât mai sunt,
Purtăm o umbră pe pământ!

Apoi, în înnoptarea grea,
Din cer cădea-va stea!

Lumini ce-am fost și umbre
Pleca-vor, fiecare! Unde ?

Cele însorite : în sfintele cuvinte!
Hainele negre: în morminte!

Va fi si-un semn al separării
Să afle lumea, trecătorii:

Un stâlp treflat, cu poză și cu nume
Persoanei ce-a plecat din lume!

Poeta Laura Vega Marcu ne-a rămas cuvinte
Și îndatorare: să le ținem minte!

Veșnicie lină suflete! Ai însoțit un om bun și dăruit care s-a risipit pentru noi oamenii. Laura Vega a fost, până mai ieri, 12.01.2021, OMUL devotat unor cauze nobile, între care iubirile de țară și neam, exemplare. Ne-a fost alături la: resuscitarea Societății Culturale „Anton Pann”; un partener activ al Cercului de la Râmnic: România -Grădina Maicii Domnului. Celei plecate mulțumiri, iar sufletului nemuritor faptul că nu vom da uitării Numele : Laura Vega Marcu!

Mihai SPORIȘ/ 13. 01. 2021

EUGENIU CARADA - UN OM, O EPOCĂ, O VIAȚĂ...

„Pentru o Românie liberă, oricând, oricum, cu oricine, contra oricui!” (Eugeniu Carada)

Tanța TĂNĂSESCU

Figura uneia dintre marile personalități ale României, Eugeniu Carada (29 noiembrie 1836, Craiova – 10 februarie 1910, București), mai este păstrată în amintirea generațiilor de astăzi doar prin două monumente și o stradă din București, pe lângă care mulți trec nepăsători. Primul este monumentul ridicat în preajma Băncii Naționale, operă a sculptorului francez Ernest Dubois, iar al doilea la Craiova, creație a artistului Mihai Onofrei. Ele sunt menite să amintească românilor cine a fost acest mare bărbat politic, economist şi patriot.

După mamă (n. Slăvițescu) este oltean, iar după tată ar avea ceva rădăcini în sudul Dunării. A absolvit Colegiul Național din Craiova, numit mai târziu Liceul Carol I, după care urmează cursurile Institutului Francez Raymund. Își continuă studiile la Paris, frecventând cursurile renumitului Collège de France, drept și litere.

Așa cum arată și prenumele, Carada ar fi, printr-un joc de cuvinte, un geniu. Desigur, nu a fost geniu. Nimeni nu poate cântări la justa lor valoare greutatea și însemnătatea faptelor sale, într-o vreme când doar prin entuziasm și abnegație, prin dăruire dezinteresată se putea ajunge la izbândă. Iubea nația română mai presus de orice.

Ca om politic, a fost liberal, apropiat de Ion I.Brătianu, pe care îl secondează în acțiunile cu caracter național-patriotic. Este semnificativ gestul său din septembrie 1906, când îl însoțește în secret pe Miron Cristea la Florica, la mormântul lui I.C. Bratianu, jurând, de față fiind fiul acestuia, I.I.C. Bratianu, că își vor închina viața lor împlinirii idealului național: „Sub pedeapsa lui Dumnezeu”.

Liberalismul său îmbracă nuanțe radicale când sprijină insurecția antidinastică de la Ploiești din 8/20 august 1870 organizată de Alexandru Candiano-Popescu.

Deși liberal convins, sprijină financiar pe Iuliu Maniu, Alexandru Vaida-Voevod sau pe Miron Cristea, angrenați în lupte politice pentru trezirea conștiinței naționale a românilor transilvăneni.

Poziția pe care o deținea în Partidul Liberal și sprijinul lui I.C. Brătianu puteau să-l propulseze în funcții sau demnități. A refuzat să fie ales în parlament sau să facă parte dintr-un guvern, considerând mai presus de funcții că pentru el era mai important să servească națiunea română. Și ce poate fi mai edificator, în acest sens, când el este ctitorul mai multor biserici românești din Ardeal și Banat. Şi toate acestea le-a făcut din mult-puţinul său avut, din punga sa proprie, punând o singură condiție: să nu se vorbească despre el, fiindcă tot ceea ce înfăptuia, tot ceea ce era pornit din mărinimia sa fără margini, era acoperit de nobleţea celui care dăruie, fără să umilească, fără să ceară recompensă.

Ctitor al sistemului bancar românesc

Eugeniu Carada este fondatorul Băncii Naționale și organizatorul Creditului Statului român. El a dovedit că românul se pricepe nu numai la lucruri simple, ci și la complicate probleme financiare. Carada a fost întemeietorul și creierul politicii financiare din România. În calitatea sa de conducător al Băncii Naționale a lucrat nespus de mult pentru întărirea comerțului și industriei românești.

Banca Naţională a României, fondată în 1880, funcționând la început în clădirea Creditului Funciar Rural, avea să se mute apoi într-un impozant palat, pe locul unde odinioară se afla „Hanul Șerban Vodă”.

Planurile au fost întocmite de Eugen Carada, în colaborare cu doi arhitecţi francezi: Galleron şi Cassien Bernard, ambii fiind foști elevi ai lui Charles Garnier, ctitorul Operei din Paris. Tot astfel s-a ocupat şi de clădirile sucursalelor din provincie. De dimineața până seara, Eugeniu Carada supraveghea lucrările de construcție, încât se poate spune că fiecare colţ şi fiecare piatră au fost plănuite şi aranjate sub ochii săi, iar când nu putea fi prezent, îl ruga pe arhitectul N. Cerchez să vegheze ca lucrările să fie perfecte (deşi acesta era membru al Partidului Conservator).

Statutele Băncii Naţionale, la crearea ei, au fost întocmite de Eugeniu Carada, toate maşinile pentru imprimeria Băncii Naţionale şi a Monitorului Oficial, au fost comandate de dânsul la Paris, și cu toate că a fost ctitor al acestei instituții financiare de bază a statului român, Eugeniu Carada a refuzat întotdeauna funcția de guvernator, rămânând director toată viața.

Deși au fost guvernatori ce nu erau ai partidului condus de Brătieni, mai întâi Th. Rosetti şi mai târziu M. C. Soutzo, nici unul dintre ei nu a ieșit din cuvântul lui Eugeniu Carada. La rândul său, atâta timp cât a condus Banca Națională, Eugeniu Carada a ajutat toate guvernele, suprema lui deviză fiind: „ajută mai întâi ţara, și abia apoi gândește-te la partide...”.

În 1877, Eugeniu Carada a fost unul dintre cei mai activi pioni ai luptei pentru obținerea Independenței de Stat, alături de Ion C. Brătianu, facilitând trecerea a numeroși voluntari în rândurile armatei, procurarea de fonduri, armament și provizii. Pendulând între câmpul de luptă și treburile țării, Carada trecea frecvent Dunărea, fapt pentru care, mai târziu, va fi răsplătit cu Medalia „Trecerii Dunării”, singura distincție pe care a primit-o de-a lungul vieții.

El era unul dintre oamenii de principii și de caracter, care nu a cerut nimic țării, oferindu-i totul, lucrând numai şi numai în interesul ţării. În biroul său, la bancă, se perindau prietenii sau funcţionarii băncii — fără să fie nevoie de a fi anunțați sau programați de o secretară scrupuloasă, ca în zilele noastre.

Când îşi amintea un ordin de dat unui funcţionar oarecare, nu chema subalternul în cabinetul său ci se ducea direct în biroul acestuia, spunea ce avea de spus şi pleca repede.

Era un om foarte cumpătat şi foarte econom. Locuia într-o casă modestă, în Str. Pitar Moş, împreună cu sora sa, unde ducea o viaţă aproape de ascet. Venea la bancă şi pleca întotdeauna pe jos. Era îmbrăcat simplu, dar elegant, costumul fiind croit din stofă făcută în ţară. În ultimii patruzeci de ani ai vieţii, nu s-a lăsat fotografiat niciodată, cu excepția ceremoniei de la dezvelirea statuii lui Ion Brătianu, când un norocos fotograf amator i-a surprins silueta. De aceea, este de mirare cum au putut imagina cei doi sculptori statuia sa din faţa Băncii Naţionale.

Literat și ziarist

Eugeniu Carada a cochetat cu muzele, fiind poet, jurnalist și publicist. Scrierile lui, deși nu au intrat în istoria literaturii române, se remarcă prin nedisimulată însuflețire patriotică, specifică celor din generația sa.

Câteva dintre poeziile lui au trecut chiar și Carpații, fiind cântate de corurile din multe localități din Transilvania, cum ar fi, de exemplu, „Frunzuliță verde de stejar “, care a fost atribuit multă vreme lui Alecsandri. Pus pe muzică de Al. Flechtenmacher, textul a intrat în toate culegerile de cântece patriotice românești: “Ia-ți viteaza săbioară, oștean dragul meu,/ Și-ți dă pentru țărișoară tot sângele tău,/ Pentru dulcea țărișoară steagul străbun,/ Mergi cu dragă inimioară, măi frate Român!”

În tinerețe a scris o mulțime de piese dramatice, care s-au jucat cu succes pe scena Teatrului National din București: Banii, Gloria, Amorul, Cimpoiul fermecat, Urâta satului, Fata de la Cozia.

Aceasta din urmă a avut parte de muzica talentatului compozitor A. Flechtenmacher, fiind o încercare de a crea o operă națională, cu muzică națională.

Versurile acestea au fost tipărite la 1857, cu doi ani înaintea Unirii, dar el a scris și studii de atitudine: „ Intrigile Rusiei în România” sau „Propaganda rusească în Orient”.

Ca Mecena a contribuit cu sume enorme la ridicarea Monumentului Pompierilor din Dealul Spirii, a Statuii lui Brătianu, a lui Rosetti.

Ca jurnalist, a trimis corespondențe în paginile ziarelor de la Paris: L’homme libre, Le Siècle, La semaine financière. Scrie pentru ele știri din România. În ianuarie 1857 face, pentru scurtă vreme, cronică dramatică în paginile gazetei Timpul a lui Grigore Busuioceanu, apoi trece la Naţionalul lui Vasile Boierescu, unde scrie, fără să semneze, cronici de politică externă, traducând din ziarele străine, franceze, engleze şi germane. Neîmpărtășind aceleași idei politice cu Vasile Boierescu sau Grigore Busuioceanu, îi părăsește. În 1859 devine, pentru mai mult de un deceniu, secretarul de redacție al oficiosului liberal „Românul”, condus de C.A. Rosetti, iar din 1866, prim redactor, până în anul 1871. Aici va susține o rubrică de dezbateri pe teme parlamentare, sub genericul „Adunarea Națională”. Motivul despărțirii sale de redacția ziarului a fost decizia lui C. A. Rosetti de a se depărta de linia politică a Partidului Liberal.

Eugeniu Carada a fost și un susținător activ și generos al presei românești din Ardeal. În epocă, el era considerat cel mai sincer şi cel mai dedicat prieten al românilor de peste munții Carpați, luând asupra sa (fiindcă guvernul era legat de obligații politice asumate) toate amenzile și toate pedepsele pecuniare primite în lungi procese de către jurnaliștii și presa românească din Transilvania, în încercarea opresorilor de a distruge ziarele românești. A acoperit zeci de ani cheltuielile electorale ale partidei naționale din Ardeal, a îndulcit zilele Memorandiştilor aflați în temnițe şi a răscumpărat cu bani grei eliberarea deținuților români, plătind autorităților de la Pesta, fără să se uite la sume.

Acesta este omul a cărui viață trebuie cunoscută și respectată.

APEL **ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!**

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT
PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- **CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU**
- **RÂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ**
- **SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICAȚII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI**
- **DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST**
- **DECOLMATAREA SAU DESFIINȚAREA LACURILOR DE PE OLT**

ESTE PERMAFROSTUL UN REZERVOR DE VIRUSURI UCIGAŞE?

Gheorghe PANTELIMON

Virusul SARS CoV-2 care a apărut la sfârşitul anului 2019 în China face ravagii, în continuare, pe întreaga planetă. Deşi în multe state, printre care se află şi România, procesul de vaccinare este în desfăşurare, nu se ştie cu certitudine când vom scăpa de pandemia de COVID-19.

Anul trecut au apărut în presă informaţii alarmante care conţin avertismentul unor cercetători că există posibilitatea apariţiei unor noi agenţi patogeni foarte periculoşi care ar putea să se răspândească. Aceştia se află în stare latentă în permafrostul siberian din Federaţia Rusă. Permafrostul sau pergelisolul este un strat de sol şi rocă în care temperatura se menţine sub zero grade Celsius, cel puţin doi ani consecutivi. În nordul Rusiei iernile aspre ţin 8-10 luni pe an, iar verile sunt scurte şi răcoroase, iar în Siberia Orientală, la Verhoiansk, minima absolută a fost de minus 75 de grade Celsius. Permafrostul se întâlneşte în Marele Nord, în nordul continentelor Europa, Asia şi America de Nord, în zonele cu climă rece, polară şi subpolară, unde temperatura medie a aerului scade sub minus 2 grade Celsius. Poate atinge grosimi variabile: în arhipelagul Spitzbergen, situat în Oceanul Arctic, are grosimi cuprinse între 150-300 metri iar în nordul Asiei de circa 400 metri. În straturile cele mai profunde poate să coboare până la 1,5 km şi este un adevărat congelator care păstrează intactă materie organică ce datează de mai bine de un milion de ani, datorită unor condiţii de conservare ideale, la o temperatură cuprinsă între zero grade şi minus 10 grade Celsius, în absenţa apei, umidităţii, luminii şi oxigenului. Tot aici se află organisme unicelulare, diverşi microbi, bacterii, ciuperci microscopice şi virusuri, foarte bine conservate.

Există mai multe tipuri de permafrost: continuu şi discontinuu, în tundră, unde vegetaţia este foarte săracă; sporadic, în etajul alpin; epigenetic, format prin pătrunderea gerului la adâncimi mai mari şi îngheţarea apei în sol; singenetic, când îngheţul are loc concomitent cu depunerea argilelor şi mâlurilor şi relict, păstrat din alte epoci climatice. Există şi permafrost submarin.

Permafrostul continuu conţine resturi de plante şi animale, iar cel discontinuu microbi a căror acţiune descompune materia organică în dioxid de carbon (CO_2) şi metan (CH_4), iar cel sporadic, izolat, CO_2 şi CH_4, care sunt eliberate în atmosferă. Se apreciază că permafrostul s-a format acum 11700 de ani. Denumirea a fost dată de S. W. Muller, în anul 1945. În Federaţia Rusă permafrostul acoperă aproape 65% din suprafaţa ţării şi se estimează că acesta ascunde 70 de miliarde de tone de metan, iar 80% din gazul rusesc se extrage din Arctica. Se ştie că în prezent planeta noastră se confruntă cu un proces de încălzire globală care provoacă schimbări climatice şi fenomene meteorologice extreme. Anul 2020 a egalat 2016, care a fost considerat cel mai cald an din 1880 şi până în prezent. În secolul XX, permafrostul s-a încălzit cu 3 grade Celsius. La Srednekolimsk temperaturile verii persistă cu patru săptămâni mai mult decât în anul 1980. Din cauza încălzirii globale, calota glaciară din Groenlanda a început să se topească, iar dacă procesul va continua, în acelaşi ritm, la Polul Nord se va ajunge cu barca, nu cu sania. Zona Arctică, unde se află o parte din Siberia, se încălzeşte în ritm accelerat, iar permafrostul – solul permanent îngheţat, se topeşte şi pune în pericol aşezări omeneşti şi alte infrastructuri, dar ar putea să elibereze şi virusuri foarte periculoase.

În 2014-2015, biologul francez Jean-Michel Claverie, cercetător la Universitatea din Aix-Marseille, împreună cu soţia sa, Chantal Abergel au demonstrat că virusuri vechi, chiar şi de 30.000 de ani, şi-au conservat întegral puterea infecţioasă. Acestea au fost exhumate din permafrostul din Jakutsija (Iakuţia), o republică din componenţa Federaţiei Ruse, situată în Siberia Orientală, una dintre cele mai reci zone de pe glob, bogată în diamante, aur, cositor şi cărbuni superiori. După ce au investigat toate straturile în care se găseau virusuri care au „dormit” liniştite în solul îngheţat, cei doi cercetători au dedus că acestea au coabitat cu omul de Neanderthal. Numele Neanderthal provine de la valea Neander, aflată lângă Düsseldorf (Germania), unde, în anul 1856, cercetătorii au descoperit resturile unui schelet de hominid. Neanderthalienii au apărut acum circa 100.000-200.000 de ani şi au dispărut în urmă cu circa 28.000-35.000 de ani, odată cu apariţia omului modern. Cercetătorii francezi au descoperit că virusuri care au între 30.000 şi 40.000 de ani, din timpul omului de Neanderthal, s-ar putea reactiva şi elibera. Unele virusuri au fost reactivate şi chiar dacă sunt extrem de vechi au fost capabile să infecteze, în cadrul studiilor de laborator, amoebe, protozoare lipsite de membrană, care se mişcă cu ajutorul pseudopodelor şi trăiesc libere în apă sau sol, ori ca paraziţi.

Sunt mai mulţi factori favorizanţi pentru reactivarea şi dispersarea acestor virusuri. Am amintit că, în condiţiile încălzirii globale, temperaturile pozitive din sezonul cald duc la topirea gheţii de la suprafaţa stratelor de permafrost şi la apariţia unui orizont mocirlos, numit molisol. Tot mai des oamenii ajung în locuri care nu au fost explorate până în prezent, mai ales pentru descoperirea şi exploatarea unor resurse ale subsolului, prin foraje miniere. În context amintim că Siberia, care se întinde pe circa 10 milioane km^2, dispune de bogăţii ale subsolului imense. Nu trebuie ignorat nici faptul că ruta de navigaţie arctică este accesibilă chiar şi nouă luni pe an. Altfel spus, influenţa antropică în aceste zone se intensifică.

Cercetătorul francez Jean-Michel Claverie avertizează că în cazul în care Federaţia Rusă va deschide exploatări miniere în zonele arctice, în care există virusuri în stare de conservare, pericolul este imens fiindcă acestea sunt total necunoscute. Este interesant de aflat dacă şi permafrostul din nordul Europei şi al Americii de Nord prezintă asemenea pericole, fiind cunoscut că exploatarea resurselor naturale ale nordului american a luat amploare odată cu descoperirea petrolului în Alaska, în anii1960, iar arhipelagul Spitzbergen din nordul Europei are mari rezerve de cărbuni superiori, minereuri de fier, cupru, zinc etc.

În opinia noastră aceste probleme trebuie aprofundate de Organizaţia Naţiunilor Unite, cu implicarea guvernelor statelor care au teritorii în zonele cu permafrost şi luate măsurile care se impun pentru a preveni izbucnirea unor noi epidemii care, suprapuse pe pandemia de COVID-19, ar pune în pericol chiar existenţa speciei umane pe planeta noastră.

STRĂINII SUNT DE VINĂ!/(?)

În penultima zi a luni ianuarie a. c., am primit prin E-mail, redirecționat și fără autor, un text pe care îl redau întocmai, adică fără diacritice și cu alte greșeli de redactare, e drept – minore (I), urmat de un comentariu al subsemnatului (II).

I. Textul:

«-Tu de unde esti, ma intreaba un strain.

- Din România, îi raspund.

- Mda zice, nomazi, hoţi, tigani ,criminali, femei uşoare...

- Mă scuzi, îl întreb.... tu esti cumva nomad, hoţ, criminal... mergi la femei?

- Cine, eu... eu? Nuuu, raspunde ofensat, ...de ce spui asta?

Dacă ti-ar fi plăcut istoria, m-ai fi identificat în Burebista, Decebal, Mircea, Vlad, Mihai, Antonescu...

Dacă ţi-ar fi plăcut sportul, m-ai fi identificat în Nadia Comaneci, Gică Hagi, Ilie Năstase, Simona Halep, Ion Ţiriac...

Dacă ai fi cochetat cu arta muzicii, m-ai fi recunoscut intr-un Ciprian Porumbescu , George Enescu, Gheorghe Zamfir...

Dacă ai fi stiut ce-nseamnă filozof, m-ai fi-ntrebat de Eliade, Cioran, Nicolae Iorga...

Dacă ai fi fost pasionat de sculptură, vorbeam de marele Brâncuşi...

Dacă stiinţa te-ar fi făcut curios, ai fi auzit de Paulescu şi Aslan, de Babeş sau Poenaru...

Dacă ai ști că românul Vlaicu ti-a dat brânci să zbori, sau Coandă, tot român, ti-a pus reacția pe avion, ai fi surprins, asa-i?

Dacă ai fi fost turist in România, am fi vorbit de Marea Neagră, Munţii Carpaţi, Delta Dunării, Mănăstiri si Biserici. Despre Castelul Dracula, lacuri şi cascade, Monumente Istorice si Arhitecturi...

Despre Casa Poporului. Palatul Culturii sau Peleş. Istorie, tradiţii, porturi și obiceiuri. Am fi împărtășite toate frumuseţile şi minunăţiile ei...

Dacă ai fi fost mai interesat de ţara mea, ai fi aflat c-am avut Regi și Regine, iar pe scenele lumii au urcat oameni de cultură, teatru si film. Scriitori, poeţi, actori și muzicieni. Ai fi fost surprins să afli câte patrimonii UNESCO deține și câte locuri pitoreşti ți-ar fi tăiat răsuflarea...

Dar tu, dragă străine, tu, nu ştii nimic din toate astea. Nu ești nimic din toate astea.

Nu ştii nimic de România mea. Nu ştii nimic de pământul istoriei mele. Nu ştii nimic de oamenii lui.

Ești doar un ignorant. Atât!

Și, probabil, iţi place să vezi doar ceea ce eşti!... în suflet!

De aici vin eu... aceasta este ţara mea... pământul meu de unde de generații întregi ne tragem seva... acest pământ plătit atat de scump de străbunii noștri chiar cu sângele lor...”

ACEASTA ESTE ŢARA DE UNDE VIN EU ȘI PE CARE O IUBESC!

Text preluat, dar merită distribuit masiv! (măcar de către cei care mai simt românește) ȘI DE ADĂUGAT ȘI ALTE NUME MARI CA: EMINESCU, MIRCEA ELIADE, Creangă, Caragiale, Alexandri, Eugen Ionescu, Nicolae Grigorescu, Șt. Luchian, Zenaida Pally, Ion Dacian, Ion Piso, Mariana Nicolesco, Nicolae Herlea, Angela Gheorghiu și mulți alții. Pe de altă parte în vremea când ei zideau castele, Ștefan cel Mare se lupta cu turcii care ar fi ajuns altfel, repede peste ei....»

II. Comentariul subsemnatului:

Da, dar să ne întrebăm și cum s-a ajuns aici?! Aici, adică la situația în care noțiunea de „român” a devenit peiorativă, jignitoare pentru noi și masiv intrată astfel în vocabularul străinilor. Vă spun eu cum!

Așa cum au devenit peiorative și jignitoare pentru națiile respective noțiunile de „țigan” și „jidan”, adică din cauza comportamentului majorității acestor două nații! Nimic nu este întâmplător! Așa au apărut rasismul, antisemitismul, xenofobia, discriminarea pe tot felul de motive etc.

În cazul nostru lucrurile stau fix la fel! Invocăm nume mari din trecutul naţiei noastre, dar nu realizăm partea noastră de contribuție la halul în care am adus Țara! Ne fudulim cu ele fără să ne dăm seama că n-am avut absolut nicio contribuție la apariția în sânul naţiei noastre a unor astfel de personalități, dimpotrivă- pe multe dintre ele le-am denigrat și disprețuit pe vremea când existau, cazurile ”Eminescu”, ”Caragiale”, ”Brâncuși” fiind elocvente în acest sens.

În realitate, tot mândrindu-ne într-un mod lamentabil și ridicol cu aceste mari nume din istoria noastră, nu facem decât să evidențiem și mai mult mocirla morală în care ne zbatem astăzi! „Ce-am fost și ce-am ajuns?!” – spune, pe bună dreptate, o vorbă din popor. Căci realitatea este cruntă: statistic vorbind, suntem o țară de lichele și de secături, excepțiile, mult prea puține pentru a schimba ceva, nefăcând decât să confirme regula! Ori noi ce facem? Cei mai mlți dintre noi nu avem nici măcar fărâma de demnitate și de curaj de a recunoaște adevărul despre noi înșine, rezervându-i acestuia soarta gunoiului vârât sub preș! Ne comportăm fix ca un bolnav psihic care urlă din toți bojocii că el nu e bolnav, ceilalți care spun asta sunt! Or, cum se poate însănătoși un bolnav dacă, în primul rând, el nu recunoaște că e bolnav?

Uitați-vă la toți cei care de-a lungul istoriei noastre au avut curajul de a recunoaște că suntem o nație potopită cu absolut toate defectele de caracter posibile, ale căror „roade” se văd după 1989, în condițiile libertății aiurea înțelese: toți sunt blamați și înjurați, acuzați de a fi fost trădători de neam și Țară! Iar puținii dintre cei de astăzi care mai îndrăznesc să spună adevărul sunt cu atât mai abitir blamați și înjurați (știu ce spun fiindcă fac parte dintre aceștia!), chiar pedepsiți pecuniar și / sau penal, doar pentru a li se închide gura! Dau doar un singur exemplu foarte actual: uitați-vă ce au pățit toți angajații din sistemul medical care au avut curajul să spună adevărul despre ceea ce se întâmplă acolo!

Apoi, ați observat că, pentru tot ceea ce ni se întâmplă nouă rău, întotdeauna alții sunt vinovați, nu noi (v. inclusiv textul de mai sus), de obicei străinii, și în special evreii, americanii și UE? Noi suntem frumoși, harnici și deștepți - ce zic eu? - cei mai frumoși, cei mai harnici și cei mai deștepți de pe fața pământului, ce să facem însă dacă restul omenirii nu există decât pentru a ne face nouă – alfa și omega ale omeniri, poporu’ ăl mai tare din parcare etc. – rău, să ne oculteze nouă întâietatea în absolut orice domeniu (am întâlnit oameni instruiți, inclusiv fețe bisericești cărora le surâdea ideea că Iisus Hristos ar fi fost... român, dar... ni L-au furat evreii)! Nu i-ar trece prin cap nici unuia dintre acești românași că dacă cineva își bate joc de el o face pentru că poate și pentru că are de cine-și bate joc, iar pentru asta – el este singurul vinovat!

Avem fix ceea ce merităm căci, „fiecare popor își are conducătorii pe care și-ii merită!” (Karl Marx). Desigur, cu excepția... excepțiilor.

Marian PĂTRAȘCU

CONSTANTIN ARGENTOIANU
„ORACOLUL" DE LA BREASTA
(3 martie 1871- 6 februarie 1955)

Gheorghe Dumitraşcu

Mai puţini ştiu că versatului politician Constantin Argetoianu, unii prieteni şi cunoscuţi îi spuneau, mai în glumă, mai în serios, „Oracolul" (prezicător) de la Breasta. Desigur, nu întâmplător; la Breasta, lângă Craiova unde era una dintre moşiile sale, Argetoianu petrecea o bună parte a timpului liber studiind bogata sa bibliotecă, exercitându-şi condeiul cu diverse scrieri, care dovedeau o remarcabilă perspicacitate asupra evoluţiilor politice din România.

Cei care l-au cunoscut mai îndeaproape recunosc că era un om inteligent, cult, carismatic, ironic – de cele mai multe ori – iar superioritatea sa, interpretată de unii drept aroganţă, şi-o manifesta măsurat, după rangul persoanelor cu care purta discuţiile. Ştia să se adapteze unor situaţii neprevăzute şi să treacă chiar peste unele convingeri, numai să câştige simpatia cât mai multor personaje politice. Era un om învăţat, cu o gândire profundă, ştia să găsească soluţii la cele mai importante probleme dar era nestăpânit şi conflictual. Sterie Diamandi, de pildă, când vorbeşte despre „faima şi prestigiul" lui C. Argetoianu, arată că „Nu se sfieşte să agite ameninţător cu pumnul pe banca ministerială... provocând grave şi acute animozităţi", iar în felul acesta îşi creează „reputaţia de om curajos şi energic". În loc să evite conflictele Argetoianu avea aerul că adesea caută cearta cu lumânarea(1).

Dincolo de traseul lui politic original, Constantin Argetoianu a fost primul om politic român care a iniţiat o lege privind conversiunea datoriilor agricole, în condiţiile când ţărănimea ajunsese în incapacitate de plată şi când, la oricâte presiuni administrative ar fi fost supusă, aceasta nu-şi putea achita datoriile la cămătari şi bănci. Legea fiind adoptată în aprilie 1932, se oprea astfel deposedarea ţăranilor datornici de bunurile lor. Pe lângă o controversată şi lungă carieră politică, C. Argetoianu a lăsat în urma sa cele mai ample şi interesante memorii privind perioada interbelică, scrise în mai multe volume, cu talent literar.

Trăitor al acelor evenimente şi fapte a criticat, în termeni foarte vehemenţi, tarele politicianismului acuzând „grupurile de interese care, sub numele de partide – mască înşelătoare – iau succesiv în arendă disponibilităţile statului şi gonesc spre putere". El afirmă că „Democraţia e o noţiune variabilă, după ţări: la noi ea înseamnă să faci discursuri în opoziţie, să critici, să ţipi şi să făgăduieşti, pentru ca, odată ajuns la guvern să-ţi uiţi şi criticile şi făgăduielile, să-ţi umpli repede buzunarele şi să-ţi satisfaci partizanii în vederea următoarei lupte în opoziţie. Adevăratul democrat iese din guvern cel puţin cu o casă, iar recăzut în opoziţie înjură şi tratează de hoţ, adică de tovarăş de idei, pe adversarul său mai norocos... O mână de paraziţi [...] au copleşit ţara şi au pus stăpânire pe toate izvoarele de producţie, pe care le sleiesc. Dacă operaţiunea de deparazitare [...] nu se va desăvârşi repede, izvoarele vor seca şi întreaga naţiune se va duce de râpă"(2).

Pe plan economic a lansat concepţia „statului agrar", precizând că această noţiune „e lipsită de orice caracter revoluţionar şi nu reprezintă întru nimic ideea luptei de clasă sau năzuinţa unei păturii a poporului de a domina şi oprima pe celelalte". Această concepţie Argetoianu o reducea de fapt la formula „stat eminamente agricol", propunând ca în locul încurajării industriei să fie încurajată agricultura, asigurându-se primatul intereselor agrare în întreaga politică a statului (3).

Interesant este că omul politic, Constantin Argetoianu a sesizat şi intuit apariţia şi dezvoltarea unor idei şi curente de gândire ce se conturau pe plan intern şi internaţional. Pornind de la aprecierea că, secolul XX va fi veacul „internaţionalismului", el considera că Societatea Naţiunilor „a devenit, în politica lumii civilizate, centrul de conştiinţă care va îndruma de aici înainte evoluţia istorică a omenirii". După primul pas, făcut la Geneva cu Societatea Naţiunilor, anticipează că, vor urma şi alţii: „Chestiunea Pan-Europei e la ordinea zilei de mâine"(4). El avansa ideea că, în cadrul statelor europene, raporturile între interesele naţionale şi cele internaţionale se vor armoniza, întrucât „internaţionalismul constructiv de la Geneva nu exclude câtuşi de puţin ideea naţională". În acest sens el opina că „un internaţionalism politic european sănătos nu poate fi conceput decât între popoare egale în drepturi şi conştiente de personalitatea lor". De aceea recomanda: „să nu ne îndepărtăm de idealul nostru politic tradiţional; mai mult ca oricând să luptăm pentru lămurirea şi întărirea unităţii noastre naţionale şi... să pregătim azi pentru mâine, încadrarea entităţii noastre etnice în marele sindicat de interese alcătuit de toate popoarele civilizate ale lumii"(5).

În cea mai mare parte a carierei sale politice a fost adeptul dezvoltării capitaliste a ţării pe calea strictei respectări a liberalismului economic. „Mulţi şi-au pus întrebarea, spunea el în 1932, dacă nu cumva asistăm la ultimele zvârcoliri ale regimului capitalist". Tot atunci, îşi exprima convingerea că „oricât de gravă ar fi criza prin care trece acest regim, eu unul nu cred în prăbuşirea lui, fiindcă nu văd prin cine l-am înlocui... Am adânca convingere că regimul capitalist îşi va găsi echilibrul şi liniştea numai prin liberul joc al ineluctabilelor legi economice care au determinat în deceniile trecute dezvoltarea lui. Orice măsură care stânjeneşte liberul joc al acestor legi economice îngreunează restabilirea echilibrului urmărit. Aşa-zisa economie dirijată, metodă de constrângere împrumutată de la regimul socialist, nu poate duce la rezultate pozitive sub regimul capitalist, care este prin esenţa lui un regim de libertate şi concurenţă"(6).

Adaptarea la condițiile politice ale vremii

Cu o origine pornită dintr-o veche „viţă boierească"(7), fiul generalului şi omului politic Ion Argetoianu(8), s-a născut la 3 martie 1872 la Craiova. A urmat studiile superioare la Paris, unde a obţinut licenţa în drept şi litere, precum şi doctoratul în medicină. A îmbrăţişat cariera diplomatică în anul 1898, ocupând funcţiile de secretar de legaţie la Roma şi Paris, apoi consilier de legaţie la Viena. În calitate de medic a participat la cel de-al Doilea Război Balcanic (1913), prilej cu care a constatat numeroase deficienţe ale înzestrării şi organizării armatei române şi ale societăţii româneşti, în general. El aprecia că România avea doar „aparenţele unui stat organizat. În momentul marilor prefaceri ale Europei şi ale lumii, ne prezentăm cu vitala noastră problemă agrară nerezolvată, cu probleme de justiţie, de educaţie naţională şi numai cu finanţele în destul de bună stare, mulţumită bogăţiilor noastre naturale"(9).

Constantin Argetoianu a fost un întreprinzător excelent. S-a folosit de orice prilej care i-ar fi putut aduce unele avantaje. A devenit unul dintre cei mai bogaţi oameni din ţară. Pe parcursul anilor reuşeşte să facă parte din consiliile de administraţie ale multor intreprinderi şi bănci care i-au adus beneficii. A debutat târziu în viaţa politică, la vârsta de 42 de ani. S-a înscris în Partidul Conservator în anul 1913 şi a fost ales senator în urma alegerilor parlamentare din ianuarie 1914. Fiind consecvent în ideile conservatoare ale partidului în care intrase, a fost împotriva reformelor agrară şi electorală, însă, ulterior, după înscrierea celor două reforme în Constituţie, a desprins concluzia că ideea conservatoare, pe care o slujise cu atâta zel, nu mai putea fi susţinută în noile realităţi ale drumului ce-l va parcurge ţara în alte condiţii politice şi sociale.

În guvernul condus de Alexandru Averescu (29 ianuarie – 27 februarie 1918) a acceptat, pentru prima dată, o funcţie guvernamentală, aceea de ministru de Justiţie, devenind principalul colaborator al generalului Averescu. La 3 aprilie 1918 s-a înfiinţat Liga Poporului, care în aprilie 1920 şi-a luat denumirea de Partidul Poporului, iar C. Argetoianu s-a aflat printre întemeietorii noii organizaţii şi a adus o substanţială contribuţie la susţinerea votului universal şi reformei agrare. Această spectaculoasă trecere de pe o poziţie pe alta, de la adversar al reformelor la promotor al acestora, nu-i crea niciun fel de complexe lui Argetoianu. Dimpotrivă, nu pierdea nicio ocazie pentru a-l elogia pe generalul Averescu, ca urmare, la 13 martie 1920 era ministru de Finanţe şi ad-interim la Justiţie, iar în iunie 1920 a fost numit ministru de Interne.

Traseul politic

În calitate de ministru de Interne a acţionat cu fermitate pentru restabilirea ordinii în ţară punând capăt manifestaţiilor de stradă şi grevelor muncitoreşti, începute încă din decembrie 1918. Manifestaţiile muncitoreşti căpătând amploare, în octombrie 1920, a recurs la ocuparea intreprinderilor folosind armata şi la arestarea fruntaşilor grevei generale, cărora li s-a intentat un proces sub acuzaţia de subminare a ordinii sociale şi de stat. Urmărind cu atenţie evoluţia mişcării socialiste din ţară, care sub influenţa Cominternului se divizase şi urma să se afilieze acestei organizaţii internaţionale comuniste, C. Argetoianu care aprobase iniţial desfăşurarea Congresului general al Partidului Socialist, a ordonat ulterior arestarea delegaţilor care votaseră pentru afilierea la Internaţionala a III-a Comunistă. Acest act era calificat de dr. N. Lupu drept „un abuz nemaiîntâlnit într-un stat civilizat", iar Argetoianu răspunzând acestuia în Parlament, a evocat lovitura de stat dată de V.I. Lenin în Rusia, precizând că „Noi vrem ca pe Lenin să-l omorâm din ou la noi"(10). În memoriile sale avea să scrie că el a elaborat planul de arestare a comuniştilor, fără a înştiinţa guvernul, iar în Parlament avea să spună: „Pot să vă dau plăcuta asigurare că s-a terminat cu comunismul în România"(11).

Încrezător în sine, în capacitatea lui politică, nu odată C. Argetoianu s-a comportat într-o manieră ieşită din comun, folosind un limbaj ofensator. Ca ministru de Interne, din ordinul său, a introdus cenzura presei, ceea ce a provocat mari nemulţumiri în rândul opoziţiei. Astfel, la 10 decembrie 1920, în şedinţa Adunării Deputaţilor, Nicolae Iorga a protestat în numele „tuturor intelectualilor români", împotriva cenzurii şi a acuzat guvernul pentru regimul represiv pe care-l promovase. Imediat, replica ministrului de Interne a fost extrem de dură şi categorică: „Dacă d-ta ai pretenţiunea aceasta (că reprezinţi intelectualitatea), atunci dă-mi voe să vin, nu cu pretenţii, ci cu realitatea pumnului meu şi să vi-l pun în gură"(12). Nici majoritatea parlamentară n-a fost scutită de impoliteţea ministrului. Până atunci, o situaţie similară nu se mai înregistrase în istoria parlamentarismului românesc, ca un ministru să ameninţe cu „pumnul în gură" un deputat. Incidentul nu a făcut zgomot în presă iar mulţi oameni politici nu au condamnat asemenea afirmaţii, ci s-au amuzat de cinismul „domnului ministru"(13).

În condiţiile eşuării guvernului Averescu şi trecerea Partidului Poporului în opoziţie, Constantin Argetoianu a ajuns la concluzia că era nevoie să preia conducerea partidului. Astfel, în ziua de 15 decembrie 1923, avea să noteze în jurnalul său, că în acea zi l-a „decapitat pe Averescu". Curând, C. Argetoianu a căutat o nouă identitate politică, care va fi realizată prin fuzionarea cu Partidul Naţional Democratic, condus de N. Iorga. Acesta va uita incidentul din 1920 şi va accepta colaborarea, iar noul partid s-a denumit Partidul Naţional al Poporului, având ca preşedinte pe N. Iorga şi vicepreşedinte pe Constantin Argetoianu.

După destrămarea acestui partid, în mod surprinzător, C. Argetoianu s-a orientat spre Ion I.C. Brătianu, pe care-l combătuse cu ani în urmă, iar la 4 iunie 1927 a primit postul de ministru al Agriculturii şi Domeniilor, precum şi interimatul la Industrie şi Comerţ. Va fi titular în postul de la Agricultură şi Domenii şi în guvernul condus de Vintilă Brătianu, iar la 15 septembrie 1928 a devenit titular la ministerul de Externe. După decesul lui Ion I.C. Brătianu, la 24 noiembrie 1927, C. Argetoianu, simţind un nou prilej de „ascensiune", gândind chiar că ar putea fi preşedintele partidului, s-a înscris în P.N.L., afirmând că după ce a trecut prin mai multe „bordeluri" de acum dorea să încheie cariera „într-o casă curată şi cinstită"(14).

(Continuare în pag. 9)

„LELEA DE PE OLT” LA HONOLULU

Mira Simian (16 mai 1920 - 20 iunie 1978) - 100 de ani de la naştere

Mihai MUSTĂȚEA

Îşi amintea, mai târziu, cu ironică tandreţe, de fiinţă mică şi amărâtă, cu bocceluţa în mână, mergând „lipa-lipa” înspre podul de pe Olt. O copilă de câţiva anişori ameninţa că „pleacă în lume”. Îşi adunase în bocceluţă pesmeţi, ciorapi şi cinci lei, iar podul de la Goranu era un fel de „capăt al lumii”. Se însera şi, când ajunse la pod, se sperie de foşnetul zăvoiului în bătaia vântului, de vuietul valurilor Oltului, de pâcla nopţii ce cobora peste lume, încât „plângând de frică, se decise să ia calea întoarsă”.(„Mira”, pg. 63)

Am evocat acest episod din anii ’20 ai secolului trecut, pentru că a urmărit-o ca o predestinare acest „dor de ducă” pe Mira Simian. Destinul i s-a împlinit, ajungând la „capătul lumii”, după ce „plecase în lume”. Unde era acest capăt al lumii? În anii aceia, şi mai târziu, printre vâlceni circula expresia: „parcă vii din (de la) Honolulu”, adică de undeva, unde se isprăvea lumea, de la capătul lumii. Nu ştia nimeni unde este Honolulu, dar denumirea exotică şi sonoritatea frapantă sugerau o misterioasă destinaţie. Dorul de ducă, viaţa în zig-zag au dus-o pe „lelea de pe Olt” (cum îşi zicea, deseori) la realul Honolulu, nu cel din folclor.

Toate acestea nu s-ar fi întâmplat, dacă frumoasa farmacistă Mira Simian nu s-ar fi căsătorit cu braşoveanul Ştefan Baciu, după o poveste de dragoste pe care o citim în cartea „Mira”, autor Ştefan Baciu, un roman memorialistic, tipărit în anul 1998, de Editura Albatros, din Bucureşti: „cartea aceasta are un conţinut autobiografic, pentru că, din momentul în care ne-am cunoscut, a fost în 1941, la Bucureşti, vieţile noastre s-au unit în aşa fel, încât îmi este cu neputinţă să le separ”. Cartea este o „dublă autobiografie” a Mirei şi a lui Ştefan Baciu. Este una dintre cele mai tandre mărturii de iubire a unui bărbat pentru femeia lui.

Cine a fost Ştefan Baciu? Un fiu al interbelicului, născut în 1918, la Braşov, unde este, la liceu, elevul lui Emil Cioran şi al lui Octav Şuluţiu. Emil Cioran cucereşte premiul pentru debut al Fundaţiilor Regale, în anul 1934, pentru volumul „Pe culmile disperării” (carte de-acum celebră), alături de Eugen Ionescu - cartea „Nu” (celebră şi ea), D.D. Roşca - „Existenţa tragică” şi C. Noica- „Mathesis sau bucuriile simple”; în anul următor, 1935, la vârsta de 17 ani, elevul Ştefan Baciu obţine acelaşi premiu, pentru poezie, cu volumul „Poemele poetului tânăr”, dar şi Premiul Societăţii Scriitorilor Români pentru debut, drept pentru care a fost considerat un adevărat „copil minune” al literaturii române. La aşa profesor, aşa elev! Departe de Ţară, singur, din dor pentru Ea, la senectute, va scrie cu nostalgie, rememorând anii tinereţii, despre prieteni şi neprieteni „Dor de ţară”: „Mi-e dor de vremuri burghezo-moşiereşti/ când Pătrăşcanu perora prin cafenele/ şi Pătru Groza, provincial, la Bucureşti,/ la Athenée Palace sorbea netulburat cafele,/ mi-e dor de-un număr nou din Proletarul/ la Dealul Zorilor, în colţ pe strada Gării/ când Neagu Rădulescu-mi întindea ziarul/ şi se topea în pâcla înserării,// mi-e dor de vremi când stam la Sighişoara/ cu N.D. Cocea la taifas/ când la Buşteni Cruceanu îşi înstruna vioara/ urcând cu V. Demetrius poteca spre Parnas”... etc.

Revenind la „lelea de pe Olt”, consemnăm data naşterii, 16 mai 1920, la Râmnicu Vâlcea, fiică a lui Dinu Simian şi a Constanţei. Familia Simian, cu rădăcini ardelene, din Mărginime, se pricopsise datorită hărniciei, priceperii, isteţimii şi lucrului bine făcut. Fabrica de pielărie „Oprea Simian şi fiii”, cea mai mare din Oltenia, devenise renumită pentru calitatea produselor.

Constantin (Dinu) Simian avocat, cu doctorat la Sorbona, membru marcant al Partidului Naţional Ţărănesc, după ce mai înainte fusese liberal şi, neînţelegându-se cu I. G. Duca, a schimbat orientarea politică, era, probabil, personalitatea cea mai reprezentativă a Simienilor. Avocat de mare prestigiu, lider al organizaţiei naţionalist-ţărăniste vâlcene, a deţinut funcţii importante în administraţia de stat şi în viaţa politică a ţării. Starea materială bună şi aplecarea spre cultură i-au permis primirea în casă a multor personalităţi politice şi culturale: Iuliu Maniu, Alexandru Vaida-Voievod, Ion Mihalache (cu soţia), Ion Petrovici (cu soţia), Grigore Iunian, preotul Ion Marina – viitorul patriarh, învăţătorul Mihai Roşianu, înalt demnitar în noul regim instaurat după război şi delatorul înverşunat al lui Dinu Simian.

Despre atmosfera acestor reuniuni scrie acelaşi Ştefan Baciu în capitolul „Amintirile unui copil mic”: „era micuţă, când în 1923, cu prilejul unor serii de şezători ale revistei Gândirea, am cunoscut pe tatăl şi mama Mirei” – scria Pamfil Şeicaru. Dintre scriitorii care au trecut pragul casei amintim: prozatorul Gib Mihăescu, poeţii Radu Gyr, Victor Ciocâlteu şi alţii.

Constanţa Bejan, mama Mirei, era fiica lui Iosif Paslawsky-Bejan – „farmacistul cu suflet de artist” (acelaşi Ştefan Baciu). Întreprinzător tenace, ridicase, în Râmnicu Vâlcea, cea mai vestită şi veche farmacie din Oltenia, pe care o numise „La Coroana Regală”, situată în centrul urbei, demolată de regim şi vremuri. Deasupra farmaciei se aflau camerele de dormit şi aici a văzut lumina zilei Mira. Destinul familiei a fost dramatic: Dinu – tatăl a murit la Sighet, în teribila închisoare, anii ’50, în urma răului tratament şi aruncat la groapa comună, fără cruce la căpătâi; fratele – Sergiu, întors de la Canal „unde fusese scuipat şi schingiuit”, s-a stins în urma bătăilor primite. Mama închisă şi ea, a fost recuperată în 1962, cu ajutorul prietenilor din America Latină şi la intervenţia preşedintelui Braziliei. Mihai Simian, fratele lui Dinu, după o scurtă colaborare cu puterea nouă, în 1948, într-o noapte, aflat în apartamentul de la etajul 8 al unui bloc de lângă Cişmigiu, e somat de agenţii Siguranţei să deschidă uşa noului regim. Ştia ce-l aşteaptă, nu le-a deschis, dar a deschis fereastra, sărind în gol, pe calea spre cele veşnice.

Despre acest neam ilustru mai spun poveşti doar cărţile Mirei Simian şi clădirea Muzeului de Artă din oraş, casa Nae şi Tita Simian, plecaţi din ţară, în Argentina, prin anii ’47. Să deşirăm firul vieţii, cronologic. După o copilărie cu bucurii şi mici necazuri, Mira este trimisă, ca mai toate fetele de condiţie bună, la Bucureşti, pentru a urma clasele primare la Notre Dame de Sion; printre colegele din Institut se află Monica Lovinescu, fiica lui Eugen Lovinescu şi binecunoscutul critic literar al Europei Libere, Jeni Acterian, actriţă, sora fraţilor Haig şi Arşavir Acterian, autoarea unor pagini remarcabile în „Jurnalul unei fiinţe greu de mulţumit”, dar şi Cornelia Bodea, elevă a lui Iorga şi George Brătianu, ea însăşi istoric de renume, academician.

Urmează studiile secundare la Institutul Moteanu şi, în ciuda înclinaţiilor literare, Facultatea de Farmacie din Bucureşti, absolvită în 1943. De ce ? Pentru a reabilita afacerea cu medicamente a Farmaciei Bejan, dusă de râpă de un administrator necinstit şi lacom. Acum îl întâlneşte pe Ştefan Baciu, va fi o poveste de iubire de-o viaţă; un interludiu, când Mira se va mărita, la presiunea familiei, cu un june ofiţer din familia Otetelişanu, familie cu ascendenţă boierească din partea Olteniei de prin anii 1500 şi ceva, deşi unele date împing originea până în secolul al XIV-lea şi de la care Nae şi Tina Simian cumpăraseră un conac, pe care l-au transformat din temelii, sub bagheta arhitectului Gheorghe Simotta, într-o construcţie în stil renascentist hispano-maur; este azi unicat arhitectonic nu numai pentru Râmnic ci şi în toată Oltenia. Mariajul e de scurtă durată şi, după despărţire, urmează, în 1945, unirea celor doi pentru o viaţă. De-acum, drumul lor e acelaşi, urmându-l, în 1946, la Berna, pe Ştefan Baciu, numit ataşat de presă la Legaţia României în Elveţia. Acolo Mira îşi exercită profesia, însă e privită superior de colegii elveţieni, deşi profesional este deasupra. Urmare a schimbărilor fundamentale din ţară, la rechemare, ei refuză să revină şi, obţinând viză pentru Brazilia, se stabilesc la Rio de Janeiro, mâncând pâinea amară a exilului.

La început, un an şi mai bine vieţuiesc la limită, apoi soarele se iveşte şi pentru ei, astfel că îşi făuresc o solidă carieră fiecare. Ea farmacistă, mai întâi, apoi interpret de limbi străine la conferinţe internaţionale şi la Camera Deputaţilor, ca vorbitoare a şapte limbi. Ştefan Baciu face o carieră strălucită ca gazetar, prilej care îi dă putibnţa să intre în contact cu marile personalităţi politice şi literare ale Americii Latine. Editează prima revistă românească în Brazilia (1952 – 1962) „Înşir’te mărgărite” şi apoi „Exil”, la care Mira face cronica plastică şi muzicală. În 1962, Ştefan Baciu este invitat, ca profesor, la Seattle, iar Mira, peste un an, lector la literatura spaniolă în aceeaşi universitate. După doi ani, sunt invitaţi să predea la Universitatea din Honolulu (de crând înfiiţată). Şi iată cum gluma despre Honolulu devine realitate, cei doi sunt la capătul lumii. Va preda, iniţial, limba spaniolă, apoi limba şi literatura franceză. Se va perfecţiona prin frecventarea cursurilor la Universitatea din Strasbourg (1965-1970), finalizate cu teza de doctorat „Sentimentul morţii în opera lui Eugen Ionesco” (1970). Firul vieţii se curmă în vara lui 1978, urmare a unui cancer galopant. O viaţă care n-avusese pereche cu nicio alta. A dispus prin testament ca, din vânzarea bunurilor personale, să se creeze o bursă la Universitatea din Honolulu, din Hawaii, pentru studenţii interesaţi de cercetarea influenţelor româneşti în literatura şi cultura franceză.

Ce rămâne? Colaborarea la revista de poezie „Mele”, editată de soţ şi la alte reviste ale exilului românesc, volumele de poezie, un volum de proză poetică „Fata lui Temelie” (1974) şi pagini de memorialistică despre „Râmnicul meu”, cu titlul „Cartea Râmnicului”. „Cartea...ar fi urmat să fie o colecţie de aduceri aminte, evocări, anecdote şi observaţii copilăreşti, o climă, un mediu politic, având ca fundal Râmnicu Vâlcea, şi, în chip special, casa părintească”. „Mira a fost înzestrată cu o extraordinară sensibilitate artistică şi literară, care mai devreme sau mai târziu s-a manifestat, rând pe rând, în poezie şi proză, în cercetarea critică (...), pentru ca, deja spre sfârşitul ciclului pământean, să explodeze cu o bogăţie care a uimit pe toţi, în pictură...”(„Mira”, pg. 11)

Grija aproape exagerată a cuvântului scris şi căutarea unei perfecţiuni formale care o obseda, au împiedicat-o să scrie tot ce ar fi putut scrie. Versurile sunt adunate în două plachete : Volumul „Farmece”, apărut în 1966, o situează sub umbrela lirică a lui Ştefan Baciu. A doua plachetă, în limba franceză, „Houla, Macoumba, Hora”, editată de Saint Germain de Près, la Paris, era pe punctul să fie distinsă cu premiul pentru poezie Louis Labbé. Poezia ei, spune Ştefan Baciu , nu este altceva decât un reflex al eternităţii documentat „la faţa locului,” cu o precizie de reporter, pentru că dacă avea tendinţa să „exagereze” anumite lucruri, de inventat nu inventa niciodată nimic: totul era văzut, trăit şi cântărit exact. În fond, o bună parte a poeziilor ei e un amestec de „macoumba” (voodoo) braziliană şi de „farmece hawaiene”, furate din mănăstiri prăfuite, din sate adormite şi cimitire uitate de zeci de ani chiar şi de nepoţii celor care acum sunt de mult una cu trestia: „Mâine vom fi trestia de zahăr/ lângă ţeposul ananas/ sau tic-tacul şopârlei în noapte/ dialogul păsării, cioc roşu/ (...) toaca la Cozia,/ atârnând soarele/ în fiecare picătură de rouă...” În alte poezii retrăiesc aleile „Capelei” de la Râmnicu Vâlcea, piaţa din faţa farmaciei, Oltul, mănăstirile, apoi pieţele viu colorate din Brazilia, cu florile, papagalii, vânzătorii ambulanţi, peştii, cultul „macoumbei”, acel voodoo adus din Africa, odată cu sclavii şi amestecat cu fragmente de catolicism popular. Sentimentul nostalgiei, profund, şi suferinţele exilului trezesc stări sfâşietoare şi presimţiri încărcate de nelinişte: „Murim în fiecare stea/ lăsăm sămânţa-n fiecare vulcan/ cruce ruptă, troiţa Pacificului,/ cenuşa aruncat-n vânt/ în ocean pentru peştii arămii/ sau stele călătoare ascunse-n ocean”.

Mira Simian a lăsat – remarca marele poet Horia Stamatu – „una dintre cele mai nobile, mai sincere poezii româneşti de azi”, pentru că exilul „nu se vede nicăieri în limbă, limba ei românească nu este deloc o limbă moartă, adică rămasă pe loc”.

Mira Simian Baciu găseşte o bună formulă poetică şi afirmăm că poeta clădeşte, prin poezia ei, extraordinare punţi între spaţii şi timpuri, trasând astfel hărţi ale sufletului, care se întind din locurile natale până dincolo de ocean.

SC Perfect ArgBuild SRL
• Construcții • Vânzări imobiliare
• Formare profesională
perfectargbuild@gmail.com

SC AS FORMARE SRL
• Furnizor de formare profesională
Râmnicu Vâlcea, str. Calea București, nr. 265G, județul Vâlcea,
as.formare@gmail.com

ASOCIAȚIA SOCIO-PROFESIONALĂ TSPR
• Furnizor de formare profesională
și servicii sociale
Telefon: 0744658748

ROMANUL EPISTOLAR AL SCRIITORULUI PETRE CICHIRDAN FORMĂ DE A OGLINDI REALITATEA UNUI ORAȘ DE „CARTON”

Al Florin ȚENE

Se consemnează în istoria literaturii universale că primul roman care a expus piesa complexă pe care genul epistolar îl permite a fost Aphra Behn ‘s Love-Letters Between a Nobleman and His Sister , care a apărut în trei volume în 1684, 1685 și 1687. Romanul prezenta rezultatele genului de schimbare a perspectivelor și punctelor individuale prezentate de către personaje individuale, iar vocea centrală a autorului și evaluarea morală dispărând (cel puțin în primul volum; volumele sale ulterioare au introdus un narator). Mai mult, Behn a explorat un tărâm al intrigii cu litere care cad în mâinile greșite, scrisori falsificate, scrisori reținute de protagoniști și interacțiuni chiar mai complexe.

Am făcut această introducere pentru a înțelege genul epistolar, mai rar folosit de scriitorii români, abordat cu îndrăzneală de scriitorul vâlcean Petre Cichirdan în “Orașul de carton- Apocalipsa după anul 2000 “, apărut la Editura INTOL-Press, Râmnicu Vâlcea, 2020, roman primit cu următoarea dedicație: “Domnului Al.Florin Țene cu deosebită stimă și prețuire din partea autorului. 15.02.21, ss P.Cichirdan “

Deşi avem o literatură epistolară bogată, abordările sintetice dedicate speciei sunt foarte puţine la număr: un vechi studiu dedicat literaturii epistolare al lui Al. Săndulescu, volumul Mari corespondenţe (1981) de Livius Ciocârlie, câteva capitole din Genurile biograficului (2008) de Eugen Simion, implicaţiile sporadice din Literatură şi comunicare. Relaţia autor – cititor în proza românească paşoptistă şi postpaşoptistă (1999) de Liviu Papadima, referinţele asupra epistolei medievale în literatura română (Şi au scris carte. Eseu asupra epistolei medievale în literatura română, 2003) semnate de Laura Bădescu şi, doar forțând nota, am mai putea atesta vreo câteva.

Acest gen a fost descoperit abia în secolul al XIX-lea, primele corespondenţe literare sunt atestate relativ târziu faţă de impulsurile europene. De reţinut totuşi că proza noastră artistică apare şi se dezvoltă, în prima ei fază, sub semnul memorialisticii epistolare şi de călătorie şi aparţine momentului 1848. Aproape toate genurile şi speciile literare, cu excepția teatrului, au fost modelate de tiparul corespondenței. Această configurație este adoptată, cu unele modulări din alte specii, de memorialul de călătorie (Peregrinul transilvan de Ion Codru Drăguşanu; Călătoria în Africa de Vasile Alecsandri), de speciile prozei scurte (în cazurile lui Costache Negruzzi, Ion Ghica, Vasile Alecsandri, Vasile Porojan), de romanul sentimental (Manoil de D. Bolintineanu), dar şi de poezie (Epistolele de Gr. Alexandrescu) etc.

Citind titlul romanului editorului, promotorului cultural și scriitorului Petre Chichirdan, membru UZPR, mi-am adus aminte de romanul lui Octav Dessila, intitulat „București orașul prăbușirilor”, în cazul nostru fiind un roman epistolar, frescă a evenimentelor culturale și politice din istoria recentă a municipiului Rm.Vâlcea.

Dacă la Octav Dessila Bucureștiul este un oraș iubit de autor, pentru că îl prezintă prin stările protagonistei ca pe o ființă vie, care obsedează: “Bucureşti... imagine sfântă a visurilor mele! Te-am dorit, te am în faţă, tră¬iesc în tine şi tu... tu... mă cutremuri şi mă aprinzi, mă zvârcoleşti şi-mi încinzi carnea, mă tulburi şi mă orbeşti... Bucureşti, ce vrei să faci din mine? Tu eşti bătrân, hârşit în rele; eu, un fulg rătăcit, o frunză în bătaia vânturilor, o pribeagă în răscrucea drumurilor, un alb de scrisoare pe care tu aşterni întâiul te iubesc. Să cred în luminile tale?... Să cred în vuietul tău de stradă, în furnicarul tău omenesc, în vâltoarea ta?”. S-a spus şi s-a scris că este o carte a desfrâului, expus într-o poveste banală, cu detalii vulgare. Ca mereu, depinde cum cade lumina înțelegerii asupra textului. Este şi o carte care vorbeşte dureros despre cum poate fi cineva distrus de către însuşi subiectul iubirii sale. Ana Scutaru, tânăra venită pentru studii la Bucureşti, ştia un singur lucru, că nu vrea să se mai întoarcă vreodată în captivitatea provinciei. Restul a fost viaţă care a curs repede, haotic, fără timp de întrebări şi răspunsuri. la Petre Chichirdan descoperim același sentiment. iubește orașul Rm.Vâncea cu oamenii lui, chiar dacă, uneori, sunt surprinși că eșuează în multe acțiuni culturale, edilitare, politice, iubește străzile și parcurile orașului de pe Olt.

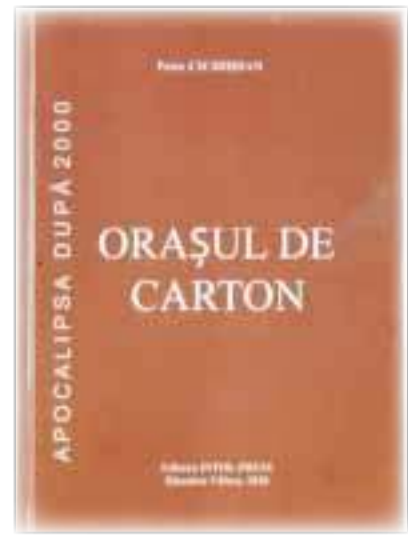

Voluminoasa carte de 507 pagini se deschide cu un “Cuvânt înainte “, în care, printre altele, orașul este considerat de carton pentru că peste ciment este pus cartonul izolator, dar mai ales: “ Comunitatea în care valorile reale, umane, sunt date deoparte este una de carton…marea mulțime de locuitori fiind private de beneficiile faptelor acestor valori.“

În cele două “structuri “ale cărții:” Orașul de piatră “și “Orașul de carton “ descoperim un personaj cu numele de Toschris Ceckirdas, ce-l bănuim a fi autorul cărții, care vorbește despre trecutul orașului de pe Olt, subliniind personalitățile: Melentie Răuță, profesor universitar cernăuțean, Leca Morariu și profesorul și avocatul Nicu Angelescu director la Liceul Lahovari în perioada legionară, care au vorbit cu dragoste depre aceste locuri cu o istorie ce începe de la Mircea cel Bătrân. Testele încărcater de multe date istorice, economice, politice, filologie, culturale sunt frisonate și de un excelent stil jurnalistic încărcat cu “mierea” adevărului..

Epistolarul care semnează cu numele Toschris Ceckirdas își aduce aminte cu nostalgie de vremurile când umbla cu ghiozdanul în spate la școala de pe Cetățuie, făcând naveta dintre casa unde locuia cu chirie, casă ce nu mai există, pe temelia ei construidu-se biserica Sfinții Apostoli Sf.Petru și Pavel.

Epistolele unor personalități artistice și scriitoricești din cadrul Forumului Cultural și a altor ONG-uri, oficialității (Epistola lui Poe C.Poe adresată ziarului Info Puls, către edilii orașului, Johann Sonne, Alina Dumitrașco, Marius Pătrășcoiu “inginerul “ fizician de la Forum, Liviu Rusnac-românii sunt chemați să refacă Revoluția! cei care s-au ridicat după niște uscături ca la orice Revoluție!, dialogul epistolar cu Nikita Fedorov, cu Gheorghe Brătulescu, Anmton Spârlea, Călin Georgescu, Alexandru Cifru), sunt adevărate pagini de istorie locală, în care descoperim atât o critică constructivă și nu vituperantă, ceea ce ne spune nouă cititorilor, că autorul trăiește în agora și îi pasă de orașul și țara în care s-a născut și trăiește. Numele unor personaje sunt, se pare, eponime, sau mai precis numele comune asociate strâns cu noțiunea (de aceea limba maternă, comparată mai puternic de noțiuni decât una străină, este mai frumoasă, adică mai expresivă). Numele propriu e și mai asociat cu purtătorul lui, fiindcă asociația nu se face cu o noțiune generală, ci cu o imagine sau cu un complex de imagini de la o singură ființă concretă. Pe Eminescu nu ne putem închipui să-l cheme altfel decât Eminescu. Și tot așa pe amicul Vasiliu Gheorghe. Numele capătă caracterul persoanei care-l poartă. “Take Ionescu” este banal de tot, un Ionescu Tache, dar acest nume, din cauza omului care l-a purtat, a căpătat prin asociație un prestigiu deosebit. Iată de ce, dacă acuma l-am vedea purtat de un simplu Ionescu, întâmplarea ni s-ar părea comică.

Așadar, în viața reală, din cauza deprinderii noastre, numele se sudează cu imaginea fizică și morală a purtătorului, devine o însușire a lui, oricare ar fi acel nume. Așa asociez eu numele personajelor scriitorului Petre Cichirdan.

Tehnica autorului e proustiană, fiindcă autorul este un visător consecvent, asta o dovedește și ultimul text din această carte, care își inventează calitativ orașul și societatea visată.

Citint cartea scriitorului Petre Cichirdan mi-am adus aminte de „stropul de înțelepciune” al filozofului și scriitorului elvețian Frederic- Henri Amiel care spunea: “Să avem de partea noastră adevărul, iată secretul elocinței și al virtuții, iată autoritatea morală. E cea mai înaltă maximă a artei și a vieții “Lucruri, fapte și idei ce se potrivesc ca o mânușă acestei cărți iar autorului precum ”mantaua” lui Gogol.

Acest roman epistolar este de o sinceritate dură, atât față de sinele autorului, dar și față de convivii săi, o punere a inimii a nu, fiindcă omul, cu faciesul, ca cultură arheologică, încadrat între idei și propuneri spre mai bine, cu linia unei perspective în viitor, izvorând din experiențele prezentului, e cel puțin la fel de interesant.

EMIL CIORAN

(Românul care a refuzat toate distincțiile literare ce i-au fost atribuite)

Cristian Ovidiu DINICĂ

Date biografice: n. 08.04.1911, Răşinari, Sibiu - d. 20.06.1995, Paris. Filozof şi eseist.

Născut ca şi ilustrul său consătean Octavian Goga într-o familie de preoţi, îşi petrece copilăria în satul natal pe care-l asemăna paradisului pierdut şi de care-şi aminteşte cu nostalgie şi la 75 ani. „Cred, astăzi, că ar fi fost mult mai bine pentru mine dacă aş fi rămas ajutor de cioban, în micul sat din care provin. Aş fi înţeles esenţialul la fel de bine ca şi acum”. La Sibiu, în timpul liceului învaţă limba germană şi îi citeşte în original pe Kant, Schopenhauer şi Nietzsche. Lectura îl ajută să scape de nopţile lungi de insomnie. Încă de la 17 ani când s-a înscris la facultate, i-au apărut insomniile care-l transformau parcă „într-un demon”, iar gândul obsesiv la moarte îl urmărea „chiar şi atunci când mânca”.

Întors la Sibiu, în prima vacanţă de studenţie, pe strada Spinarea Câinelui, „mă plimbam noaptea, eram ca o stafie şi oamenii din acest oraşel credeau că am mintea zdruncinată. Şi atunci mi-am spus: Trebuie să scrii o carte!” Iar şase ani mai târziu, apare „Pe culmile disperării”, prima sa carte, pornind astfel în viaţă, la drum, în „căutarea infinită de sine”. Student la Facultatea de Filosofie din Bucureşti, a fost coleg cu Constantin Noica, avându-i ca profesori, între alţii, pe Nae Ionescu şi Tudor Vianu. În perioada studenţiei, sub influenţa lui Nietzsche şi mai ales a lui Heidegger, înclinaţia naturală spre agnosticism se cristalizează, urmărindu-l toată viaţa. De asemenea, în tot acest timp, a fost influenţat în mod deosebit de lectura lui Georg Simmel, Ludwig Klages și Martin Heidegger, precum și de filozoful rus Lev Șestov, care situase întâmplarea în centrul sistemului său de gândire. Obţine licenţa cu magnum cum laude.

În tinereţe este influenţat de mişcarea legionară, ca simpatizant, dar niciodată nu a acceptat duritatea fizică promovată de aceasta. După o bursă de trei ani, (1933-1936), în Germania, la Berlin, se declară într-un articol admirator al lui Hitler și justifică provocator Noaptea cuţitelor lungi, lucru repudiat ulterior chiar de către el însuşi, cu furie, ca rătăcire nepermisă a tinereţii. Se întoarce în ţară pentru un an, se înscrie la doctorat, cu un sin¬gur gând: să obţină o bursă spre Franţa. În 1936, îşi încearcă şi vocaţia de pedagog, astfel că va preda, pentru prima şi ultima dată în viaţa sa, ca profesor de filozofie la Liceul Andrei Şaguna din Braşov. „Timp de un an am predat filozofia într-un liceu. Dar fusesem poreclit aproape «dementul»: într-o zi am fost surprins învăţându-i pe copii că totul este bolnav, până şi principiul identităţii...

Când am plecat de la Braşov, directorul liceului s-a îmbătat de bucurie că a scăpat de mine”, povesteşte Emil Cioran, un Nietzsche contemporan trecut pe la şcoala moraliştilor francezi, aşa cum îl descrie Gabriel Liiceanu în „Itinerariile unei vieţi: E. M. Cioran”. Abia în 1937, când are deja trei cărţi publicate în România, primeşte mult râvnita bursă la Sorbona. Doctoratul însă nu îl mai scrie niciodată.

După o scurtă revenire în ţară, îndrăgostit de Franţa pe care o parcurge-n lung şi-n lat pe bicicletă, decide să nu se mai întoarcă în România.

(Continuare în pag. 13)

CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE „RADU CÂRNECI”

COMUNICAT

Revista Arena literară și Asociația Difuzorilor și Editorilor Patronat al Cărții organizează în anul 2021 a patra ediție a Concursului Național de Poezie “Radu Cârneci care se va desfășura în conformitate cu următorul

REGULAMENT

1. Participarea este deschisă poeților de limbă română, indiferent de vârstă și țara de rezidență;

2. Poeziile (inedite - care nu au fost publicate ori postate) vor fi scrise în document word, cu diacritice, paginare A4, font TNR de 12, spațiere la 1,15 , vor avea cel mult 5 pagini (5-10 poezii) și vor fi trimise într-un attach doc, prin e-mail pe adresa, arenaliterara@yahoo.com, începând cu data de 15 februarie 2021, orele 00.00, până la data de 25 martie 2021, orele 24.00.

Tematica va fi: „NATURA/ PĂDUREA”.

3. Într-un attach separat, tot în format doc, autorul va trimite un scurt CV literar (de ½ pagină A 5, datele de contact (nume și prenume, adresa de domiciliu sau rezidență, numărul de telefon și adresa de e-mail) și o fotografie bust. În acest atașament se va preciza expres opțiunea fermă de a achiziționa (sau nu) ANTOLOGIA concursului (2 ex.-70 lei, inclusiv trimiterea prin poștă, la domiciliu în România).

După finalizarea selecției poeziilor ce vor fi incluse în antologie, autorii vor fi anunțați precizându-li-se termenul și modalitatea de plată a antologiei.

4. Jurizarea se va face în perioada 25 martie - 15 aprilie, grupajele de poezii selectate vor fi supuse atenției unui juriu format din 5 scriitori de prestigiu (3 poeți și 2 critici).

5. Rezultatele vor fi anunțate în revista “Arena literară” nr. 21, în alte publicații de profil, pe Facebook (pagina Roșu Nae) și în grupul Arena literară, pe site-ul: http://editura-betta7.webnode.ro, pe alte site-uri culturale.

6. Se vor acorda diplome și Premii:

- Marele PREMIU- editarea gratuită a unui volum de poezii de 100-120 pagini, în 150 ex:
- Premiul Special „Radu Cârneci”, editarea gratuită a unui volum de poezii de 100 pagini, în 120 ex.
- Premiul Special „Dragoș Vrânceanu”, editarea gratuită a unui volum de poezii de 100 pagini, în 100 ex.
- Premiul Special „Nicolae Labiș”- editarea gratuită a unui volum de poezii de 100 pagini, în 75 ex.
- trei MENȚIUNI, constând în cărți oferirte de membrii A.D.E.P.C.
- Pentru alte grupaje evidențiate de juriu, se vor oferi DIPLOME DE MERIT.

Cele mai bune poezii, pe lângă apariția în Antologia concursului, vor fi publicate în numerele următoare ale Arenei literare și în alte publicații de cultură cu care colaborăm.

7. La propunerea juriului, cele mai valoroase 50 grupaje de poezii trimise pentru concurs, vor fi incluse într-o ANTOLOGIE.

Alte precizări:

- Nerespectarea condițiilor de la pct.2 și 3 , va conduce la eliminarea din concurs a grupajelor respective.
- Organizatorii pot decide neincluderea în antologie a participanților care nu doresc achiziționarea ei, indiferent de locul ocupat.

Arena Literară **A.D.E.P.C**

Regulament de organizare a Concursului Internațional de Creație Literară „UMOR FĂRĂ FRONTIERE ÎN ȚARA DE SUS” – Ediția a X - a, 2021

Concursul literar va avea două secțiuni: poezie și epigramă.

Tema concursului: BUCOVINA – pentru secțiunea poezie

BUCOVINENII – pentru secțiunea epigramă

Componența juriului: membri ai Uniunii Scriitorilor din România, cu competențe recunoscute în domeniu. Fiecărui concurent i se va atribui un număr de ordine, iar membrii juriului vor primi lucrările listate fără a cunoaște autorii lor. Se vor acorda premiul I,II,III și mențiuni pentru fiecare secțiune. Premiile vor fi acordate de sponsori.

Etapele de desfășurare a concursului:

- 15 martie 2021 - 30 aprilie 2021 – primirea lucrărilor;
- 01 mai – 15 iunie 2021 – evaluarea lucrărilor;
- 16 iunie – 30 iunie 2021 – centralizarea și comunicarea rezultatelor;
- 19 - 24 iulie 2021 – festivitatea de premiere (data și alte detalii vor fi stabilite și comunicate ulterior).

Condiții de participare:

- La acest concurs fiecare participant trebuie să se înscrie cu: 2 texte la secțiunea poezie (obligatoriu una în formă fixă, obligatoriu una să respecte tema- Bucovina) și 3 texte la secțiunea epigramă cu respectarea temei (bucovinenii). În ambele cazuri lucrările se vor trimite pe documente word atașate la e-mail, fiind admisă participare la una sau la ambele secțiuni.
- Lucrările vor fi tehnoredactate în format A4, cu caractere Times New Roman 12, la un rând, în limba română.
- La finalul lucrării se vor preciza: autorul, adresa, număr telefon, e-mail. Fiecare material va fi confirmat de primire.

Criterii de evaluare:

- Încadrarea în tema propusă;
- Utilizarea modalităților de expresie, a tehnicilor de construcție a textului în funcție de temă și de gen literar;
- Exprimarea ideilor într- un stil expresiv, folosind un vocabular nuanțat;
- Abordarea originală a temei;
- Respectarea normelor gramaticale în vigoare.
- Lucrările să fie inedite (să nu fie publicate în volum, reviste sau pe site-uri).

Data limită de expediere a lucrărilor este 30 aprilie 2021, pe adresa de e-mail: mugurel_sasu@yahoo.com, cu mențiunea „pentru Concurs 2021”.

Rezultatele concursului vor fi postate pe rețeaua de socializare facebook.

Intenționăm să edităm un volum cu toate creațiile literare premiate la cele 10 ediții.

Președinte, Ioan Mugurel Sasu

Organizatori:

Cenaclul „Nectarie” Vama-Bucovina și Asociația „Universul Prieteniei” Iași.

ION MICUȚ

EPIGRAME

Pustiul de pe litoral
Trecând de lunga pandemie,
Se-anunță zile mult mai triste,
Că plaja mării e pustie
Și nu voi mai vedea nudiste.

Corona-virușii selectivi
Covizii-s viruși foarte gravi,
Atacă în orașe, sate;
Doar senatorii nu-s bolnavi,
Că dânșii au imunitate.

Rime nefericite
Te-apucă spaima și teroarea,
Când zici cuvântul: pandemia!
Și-ți spui cu groază întrebarea:
De ce rimează cu ... soția?!

Pandemia euforică
Deși mă aflu-n izolare,
M-aplec spre mândra zâmbitoare
Să-i simt sărutul său fierbinte
Dar pe sub mască nu se simte.

Vaccin anti-covid
Olteanul nu-i un tip utopic,
Nu poartă mască pe obraz,
Că zilnic ia antibiotic,
Atuncea când consumă praz.

Avantajul măștii de protecție
În pandemia cu necaz,
Ministrul poartă și pe stradă
O mască, vrând să nu se vadă,
Ce pete are pe obraz.

Consecvență
La mare, doamna dovedește,
O atitudine morală,
Că masca ea o folosește
Și când pe plajă umblă goală.

Izolați în starea de urgență
În pandemie, când se moare,
Fac întristații mei săteni,
Economii la-nmormântare,
La parastase și pomeni.

Bucuros de pandemie
Orice ar spune mulți nebuni,
Carantinarea n-a fost grea,
Că în aceste două luni,
Mi-a fost soția, doar a mea.

Nectarul unei tragedii
Eu nu credeam că-n pandemie,
Să am atâta bucurie,
Că ordinul de carantină,
M-a prins în pat la o vecină.

Consecințe
Când ne-afectează pandemia
Stăm izolați prin ordonanță,
Dar mi-e amanta la distanță
Și bucuroasă-i doar soția!

Împotriva măsurilor anticovid
Bătrânii strigă la proteste
Că nu-s cobai supuși la teste
Și au primit o-ncurajare,
Zeci de bastoane pe spinare.

Pandemia derutantă
Atât de mult ea l-a iubit,
Fiind soție devotată,
Doar că l-a părăsit subit,
C-a fost de altul virusată.

Suferința izolării
Mă chinuiește pandemia,
Că mi-e amanta la distanță
Și-s obligat de circumstanță,
Să fac amor doar cu soția.

Când ne cuprinde fandaxia
Ceva e straniu-n pandemie,
C-așa mi s-a-ntâmplat și mie,
Să nimeresc la o vecină,
Dar numai virusu-i de vină.

Pandemia rimează cu nebunia
Trăim ciudat în pandemie
Și intră lumea-n fandaxie,
Așa și eu în vremea asta,
Mi-e groază să-mi sărut nevasta.

Nenorocirea
Mi-e groază de-un eveniment:
Nu foamea, boala și nici frigul,
Nu mă-nspăimântă nici covidul,
Ca votul pentru parlament.

Ne mai iubim în pandemie?!
Atras într-un amor haotic,
Pe vremi făceai antibiotic;
Dar azi, sărută o cochetă
Și-ajungi precis în izoletă!

Virusări mentale
Bărbatul ei, puțin livid,
I-a spus că supa n-are gust,
Dar ea, umflându-se în bust,
I-a zis că-s semne de covid.

Virusări mentale
Bărbatul ei, puțin livid,
I-a spus că supa n-are gust,
Dar ea, umflându-se în bust,
I-a zis că-s semne de covid.

Vaccin ineficient
Cu soțul ei, c-așa-i destinul,
Dorea amorul să-l priceapă,
Și comparându-l cu vaccinul,
Zicea că doar acesta-nțeapă.

OCHIUL

Dacă un singur ochi
poate vorbi
atunci și numai atunci
suma tuturor locurilor geometrice
în care inimile noastre
se întâlnesc
este numitor comun
iubirii
cu un singur ochi deschis
asemeni soarelui
rănit de cuvinte
îți scriu

Cristian Ovidiu DINICĂ

Pr Bălănescu,
pictură de Janina Bogorodea, 1995

2017. CULTURA Vâlceană la Costești: P. Cichirdan, T. M. Peștereanu și Gh Jianu

VOINEASA „500”

Mihai SPORIȘ

Oamenii s-au statornicit în relieful unei patrii, și-au marcat locul locuirii - ca pe o baștină de care s-au legat sufletește, i-au dat numele, apoi, generații după generații și-au dus traiul dând locului povestea lui, uneori rafinată în legendă, să vorbească peste timpul uitării de o naștere specială, pe care s-o numim obârșie/geneză a localității. Cum s-au petrecut lucrurile pentru Voineasa?, cea sălășluită pe Valea Lotrului, între munții cu pășuni pentru mioare și la adăpostul unor cumpene de ape, numai bune de hotare, față de alte interese megieșe, putem doar bănui. Legendele apariției satelor de pe Valea Lotrului atestă doar marea vechime și uneori imaginația populară, de-o bogăție și o frumusețe vorbindu-ne, pe filonul oralității, despre mândria și o iubire a celor deveniți moșneni legitimați, prin moșii și stămoșii puși de sămânță. În cronica istoriei generale, în toponimia cu altă memorie a numelor, ne apar indicii pe care iscusința cercetătorilor exersați descifrărilor pot restabili izvoarele îndepărtate.

În 1520, doi administrator de țări, în care trăiau oameni înrudiți etnic și prin îndeletnicire (ungurenii spațiului pastoral!): Neagoe Basarab (Domnitorul Ungrovlahiei) și Ioan Zapolia (Principele Transilvaniei) își cuprind într-un hrisov hotărnicia pentru buna înțelegere între frați. Atunci, în 9 iunie 1520, boierii valahi și nemeșii ardeleni – care își cunoșteau interesele – numesc cu reperele munților și locurilor, pe numele lor, hotarul luat apoi ca referință valabilă de veacurile următoare. Deși locuirea este cu mult mai veche, un document de arhivă care să ateste –scripta manent!- nu explicita cu… sigiliu juridic începutul, administratorii de azi au hotărât să marcheze acest reper de cinci ori secular pornind de la hrisovul acesta.

Se apropia Anul 2020-an reper al atestării, și Voineasa pregătea o mare și foarte rotundă aniversare. Luna iunie, într-o agendă a evenimentelor, era îndrituită să găzduiască un mare eveniment pe care istoria localității să-l consemneze în răbojul ei. Se proiectaseră acțiuni diverse și se acționa pentru realizarea lor: expoziții trimestriale diverse, editări și lansări de carte, o campanie în presa culturală -scrisă și on line!- (de prezentare a localității Voineasa și a evenimentului aniversar!), colocvii, simpozioane ș.a., dar pandemia cu obligația distanțării sociale care ne impunea izolarea și distanțarea fizică, înterzicerea întâlnirilor în spații închise, a determinat regândirea și adaptarea evenimentelor la acțiunile posibile, dar și amânarea unor acțiuni până la o starea de… normalitate viitoare.

În perioada 14-15 August, 2020 și cu prilejul sărbătorii de Sfânta Maria Mare, anunțată din vreme, s-a organizat în aer liber, cu strict distanțare fizică și respectarea regulilor impuse de …„starea de alertă”: Aniversarea VOINEASA 500. Primăria, Consiliul local și asociația tinerilor „Descoperă Voineasa” au organizat, impecabil, un eveniment remarcabil.

(Continuare în pag. 12)

CONSTANTIN ARGENTOIANU

(Urmare din pag. 5)

După actul „restauraţiei”(8 mai 1930), Argetoianu va deveni susţinătorul regelui Carol al II-lea, care dorea un „guvern al său” pentru a imprima un „ritm nou” în viaţa politică a ţării. Această abatere l-a deteminat pe Vintilă Brătianu să ceară excluderea lui C. Argetoianu din P.N.L. (10 decembrie 1930).

Sub impulsul regelui, la 18 aprilie 1931, s-a constituit guvernul de „uniune naţională” prezidat de N. Iorga în care C. Argetoianu era ministru de Finanţe şi ad-interim la Externe, iar la 7 mai 1931 el a devenit ministru ad-interim la Interne, apoi chiar titular, ceea ce îşi dorise cu orice preţ.

În timp ce guvernul s-a confruntat cu grave probleme financiare, ajungând la situaţia de a nu mai putea plăti salariile ofiţerilor, Constantin Argetoianu a procurat suma necesară pentru cumpărarea unui important cadou, în valoare de 2,8 milioane lei pentru principesa Ileana, cu prilejul căsătoriei acesteia. Era o dovadă de loialitate faţă de rege, urmată, mai târziu, de recompensarea în plan politic (15).

În noiembrie 1937, C. Argetoianu a aderat la pactul de neagresiune electorală semnat de Iuliu Maniu, Corneliu Zelea Codreanu şi Gh. Brătianu cu scopul de a afla din „interior” manevrele lui Iuliu Maniu, marele adversar al regelui Carol al II-lea. În alegerile parlamentare din decembrie 1937, Partidul Agrar nu a putut trece pragul electoral (2%) iar C. Argetoianu, care susţinea acest partid, dezamăgit şi nemulţumit acuza guvernul: „s-a furat ca în codru. S-au oprit sate întregi să voteze. S-a bătut, s-a sechestrat şi s-a omorât”(16).

Abilitatea cu care îşi juca cu încredere cartea politică il face să reapară în prim plan după lovitura de stat dată de Carol al II-lea, la 10 februarie 1938, ocupând, în primul guvern prezidat de patriarhul Miron Cristea, portofoliul Industriei şi Comerţului. Odată cu semnarea decretului de către rege, privind dizolvarea partidelor politice (30 martie 1938), C. Argetoianu a fost numit, în aceeaşi zi, consilier regal, iar din decembrie 1938 el s-a aflat printre fondatorii Frontului Renaşterii Naţionale (F.R.N.), fiind numit în Consiliul Superior Naţional al acestuia, iar în iunie 1939 era senator, apoi preşedinte al Senatului, după ce a demisionat din această funcţie N. Iorga.

Constantin Argetoianu a mai ocupat funcţia de ministru de Externe în iunie 1939, numai pentru o săptămână, deoarece guvernul Tătărescu a demisionat (4 iulie 1939), iar el a părăsit demnitatea ministerială încredinţată.

Pentru a calma spiritele în ţară şi pentru a detensiona relaţiile cu Germania, Carol al II-lea l-a numit, la 28 septembrie 1939 în fruntea guvernului, astfel că, Argetoianu a ajuns în cea mai înaltă demnitate spre care putea visa un om politic din România. Guvernul Argetoianu s-a dovedit ineficient, iar regele Carol al II-lea a provocat o criză de guvern, preşedintele Consiliului de Miniştri şi-a prezentat demisia după mai puţin de o lună de activitate (23 noiembrie 1939) fără a lăsa în urmă realizări notabile.

Tragedia prin care a trecut România în vara anului 1940, prin rapturile teritoriale săvârşite de sovietici în urma notelor ultimative din 26 şi 27 iunie 1940, a produs o mare panică în întreaga clasă politică în frunte cu regele. La Consiliile de Coroană din 27 şi 28 iunie, C. Argetoianu s-a pronunţat împotriva unui război contra Rusiei şi a propus să se solicite sprijinul Germaniei. În acea atmosferă confuză, notează C. Argetoianu, regele l-a rugat „cu lacrimi în ochi, să nu-l lăsăm singur” şi i-a solicitat să intre în guvern, ca ministru de Externe. A acceptat şi, la 28 iunie 1940, a semnat o notă prin care anunţa Moscova că guvernul român „se vede silit să accepte condiţiile de evacuare specificate în răspunsul sovietic” a teritoriilor româneşti Basarabia şi Nordul Bucovinei. Constantin Argetoianu a condus Ministerul de Externe doar timp de o săptămână deoarece, la 4 iulie 1940, s-a format un nou guvern prezidat de Ion Gigurtu, în care Ministerul de Externe a fost atribuit lui Mihail Manoilescu. După atâtea responsabilităţi politice, practic, în acea zi cariera ministerială a lui Constantin Argetoianu încetase pentru totdeauna, nu însă şi cea politică. El va participa la Consiliul de Coroană din 29/30 şi 30/31 august 1940, pronunţându-se pentru cedarea nord-estului Transilvaniei statului ungar, apreciind că astfel se salva fiinţa statului român.

După ce Carol al II-lea a abandonat tronul în favoarea fiului său Mihai, la 6 septembrie 1940, prin decret semnat de regele Mihai, România era proclamată „Stat Naţional Legionar”. Celelalte partide istorice au rămas în continuare dizolvate. Pentru C. Argetoianu au început vremuri grele. În noaptea de 26/27 noiembrie 1940, legionarii au asasinat 64 foşti demnitari închişi la Jilava, precum şi pe Nicolae Iorga şi Virgil Madgearu. Tot atunci, după propria-i expresie, Argetoianu „a văzut moartea cu ochii”(17). A fost arestat, în dimineaţa zilei de 27 noiembrie, împreună cu Gh. Tătărescu, Mihail Ralea, Ion Gigurtu, Mihai Ghelmegeanu şi alţi foşti demnitari carlişti. Spre norocul lor, generalul Ion Antonescu a aflat la timp şi l-a trimis pe colonelul Alexandru Roşianu, subsecretar de stat la Interne, să-i ia sub protecţie. Astfel, aceştia, inclusiv Argetoianu au scăpat cu viaţă.

Speranțe neîmplinite

După reprimarea rebelinii legionare, în ianuarie 1941, încercările lui C. Argetoianu de a reveni în politică nu au avut succes. Era socotit, de Iuliu Maniu, vinovat de sprijinirea regimului carlist, iar Antonescu nu avea nevoie de el considerându-l un bătrân „veleitar” şi „expirat”. Pentru ca la nevoie să fie util, C. Argetoianu a plecat în Elveţia (iunie 1944) pentru a contribui la încheierea armistiţiului între România şi Naţiunile Unite, însă, evenimentele din 23 august 1944 au făcut inutile demersurile sale. În cei doi ani, cât a rămas în Occident, el nu avea de unde să ştie de înţelegerea dintre marile puteri învingătoare – Uniunea Sovietică, Marea Britanie şi SUA – asupra împărţirii sferelor de influenţă după război şi a continuat să creadă că România va aparţine zonei occidentale, unde se va forma un guvern de uniune naţională, iar el era cel mai îndreptăţit să-l prezideze.

A revenit în ţară (8 noiembrie 1946) cu gândul de a nu sta în afara noului curs politic. Nu odată setea de putere, cum se spune, a fost factorul primordial care l-a îndemnat să facă acest pas. „Eu mă duc (în ţară n.n.) sub cuvânt că vreau să întemeiez un partid – mărturisea Constantin Argetoianu liderului socialist Şerban Voinea – dar realitatea este următoarea: nu vreau să mor în străinătate, vreau să mor în ţară şi să fiu înmormântat la mine, la Breasta”(17). În ianuarie 1947 a înfiinţat Uniunea Naţională de Muncă şi Refacere prin care urmărea să contribuie la redresarea României greu încercată de război şi de cei doi ani de secetă (1945, 1946). Iniţitiva sa nu a avut ecoul dorit, astfel că, după un an organizaţia s-a autodizolvat. Fiindu-i cunoscut traseismul din întreaga sa carieră politică, odată cu sosirea sa în ţară, din Elveţia, ziarul naţional-ţărănist „Dreptatea”, din 11 septembrie 1946, scria ironic: „Bine ai venit, coane Costică”, precizându-i că erau multe sfori de tras în România: „Dumneata ai fost întotdeauna cinstit cu dumneata însuţi. Ai iubit conservatorismul când ai fost conservator, ai iubit liberalismul când ai fost liberal, ai iubit fascismul când ai fost fascist”(18).

Orientându-se spre noul curs politic el i-a sfătuit pe membrii organizaţiei dizolvate să se încadreze în Blocul Partidelor Democratice (înfiinţat din iniţiativa PCR), precizând că pe plan intern „ne îndreptăm spre o nouă structură socială”, iar pe plan extern „este nevoie de colaborare cu Uniunea Sovietică”.(19).

În ultima parte a vieţii sale a cunoscut mari dificultăţi materiale ca urmare a reformelor produse de noul regim, care l-au afectat foarte mult, ţinând cont de proprietăţile sale. În mai 1950 a fost arestat, odată cu câteva zeci de foşti demnitari din timpul „regimului burghezo-moşieresc” şi deţinut succesiv, la Jilava, Galaţi şi Sighet, fără să fie judecat şi deci fără condamnare legală(20). S-a stins din viaţă la 6 februarie 1955 în închisoarea de la Sighet.

Pe parcursul celor 35 de ani de carieră politică, Constantin Argetoianu a parcurs un drum extrem de contradictoriu şi plin de surprize, care a cuprins nu mai puţin de 10 formaţiuni politice în care rolul său s-a evidenţiat într-o manieră proprie. Această performanţă politică nemaiîntâlnită până atunci, a scos în evidenţă – după cum remarcă istoricul Ioan Scurtu – crezul lui „în capacitatea şi puterea sa de a mântui ţara” folosind întotdeauna principiul lui Machiavelli „scopul scuză mijloacele”, iar „scopul său a diferit de la o etapă la alta”(21).

Note:

1. Sterie Diamandi, Galeria oamenilor politici, Ed. Gesa, 1991, p. 240.
2. Marin Nedelea, Constantin Argetoianu. 125 de ani de la naştere, în „Opinia Naţională”, martie 1996.
3. Marin Nedelea, op. cit., p. 8.
4. Ibidem
5. Ibidem
6. Ibidem
7. Sterie Diamandi, op. cit., p. 238.
8. Ioan Scurtu, Portrete politice, Ed. Prut Internaţional, 2006, p. 251.
9. Constantin Argetoianu, Pentru cei de mâine... Amintiri din vremea celor de ieri, Ediţie Stelian Neagoe, vol. II, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1991, p. 36-37.
10. Ioan Scurtu, Istoria Românilor de la Carol I la Nicolae Ceauşescu, Ed. Mica Valahie, Bucureşti, 2010, p. 226.
11. Constantin Argetoianu, op. cit., p. 37.
12. Constantin Argetoianu, op. cit., vol. VI, 1996, p. 185, 186 şi 249.
13. Ioan Scurtu, op. cit., p. 227.
14. Sterie Diamandi, op. cit., p. 246; Ioan Scurtu, op. cit., p. 229.
15. Ioan Scurtu, Portrete politice..., p. 260.
16. Constantin Argetoianu, op. cit., vol. 3, 2001, p. 168.
17. Florin Constantiniu, O istorie sinceră a poporului român, Ed. Univers enciclopedic, Bucureşti, 1999, p. 438.
18. Constantin Argetoianu, op. cit., vol. 8, 2007, p. 531.
19. Ioan Scurtu, op. cit., p. 234.
20. Ibidem
21. Ioan Scurtu, Istoria Românilor de la Carol I la Nicolae Ceauşescu, Ed. Mica Valahie, Bucureşti, 2010, p. 235.

Notă: Constantin Argetoianu, Rolul statului în raţionalizarea culturii, Bucureşti, 1931 – conferinţă ţinută la I.R.O.M. în ciclul „Săptămâna culturii raţionalizate” la 23 noiembrie 1930.

MELATONINA - „HORMONUL SOMNULUI SAU HORMONUL ÎNTUNERICULUI”

Simona Maria KIS

În ultima vreme mai ales în vremuri de pandemie, izolare la domiciliu sau în spital, mai ales, se recomandă somnul. Insomnia, dintotdeauna este considerată printre cele mai grave boli, știindu-se că omul are nevoie de somn pentru refacerea organismului estenuat în timpul zilei. Se știe, copiii mici dorm cel mai mult, organismul dezvoltându-se în somn. Din cele mai vechi timpuri cele 24 de ore ale zilei calendaristice sunt împărțite la trei rezultând trei părți ale zilei formate din opt ore. Am fost obișnuiți, învățați în familie, la școală, mai apoi în societatea în care am trait și muncit că ideal ar fi fost ca omul să muncească opt ore pentru asigurarea zilei de mâine, să se refacă activ muncind pentru el și familia lui, pentru gospodăria lui, opt ore, și mai apoi să doarmă opt ore. Mai nou, după Revoluția din decembrie 1989, după modelul societăților super-dezvoltate din vestul și centrul Europei, timpul de muncă care să ducă viața înainte s-a modificat de la opt ore la zece ore, diminuându-se timpul de refacere activă (mulți îi zic refacere culturală) la șase ore. Cele opt ore din zi repartizate somnului sunt asociate cu întunericul nopții, iar noi tragem concluzia că și lumina și întunericul deopotrivă sunt condiții de bază, de aceeași importanță, în desfășurarea vieții...Unii chiar consideră că somnul este starea de trăire a organismului de cea mai mare esențialitate, că viața ființelor vii nu poate exista fără somn. Mergând mai departe cu pseudoanaliza, observațiile noastre, putem divaga și ajunge la concluzia că întunericul este într-un raport de egalitate, de unul la unu, cu miracolul luminii care asigură viața în univers. Putem înclina mai mult balanța spre întuneric, dacă îl asociem cu negrul, spunând, și este adevărat, că negrul cuprinde întreaga gamă de culori ale lumii pe când albul nu conține nici o culoare...

Zeita luminii şi a intunericului, Wiki 2010

Deunăzi ne cade în mână un articol, pe Internet, care tratează acest fenomen miraculous, ce anume se întâmplă cu organismul nostru, cine sau ce anume provoacă somnul, somn pe care întotdeauna îl dorim cât mai sănătos și cât mai ușor de pătruns în mrejele sale. Nu există situație mai neplăcută să adormi luând medicamente sau numărând la infinit, dacă nu ești sănătos, ca să te cuprindă somnul...

Melatonina se cheamă microprodusul glandular care provoacă somnul și ea este emisă odată la 24 de ore la lăsarea întunericului! ...Nu este acesta un paradox al vieții omului, ca și lumina și întunericul să fie necesare vieții omului? Lumina să asigure procesul de fotosinteză din natură, din care rezultă oxigenul și întunericul să asigure eliberarea melatoninei care să asigure somnul! Lumina și întunericul, soarele și luna (asociată cu pământul), amândouă mai mult decât vitale vieții...

«Melatonina este un hormon natural, produs de o glandă mică, localizată între cele două emisfere, numită glanda pineală. Descoperită la sfârşitul anilor 50, melatonina mai poate fi produsă şi la nivelul măduvei osoase, leucocitelor, tractului gastrointestinal, retinei etc. Deşi melatonina este produsă şi de alte ţesuturi, sursa principală este glanda pineală. Numită şi „hormonul somnului” sau „hormonul întunericului”, melatonina este eliberată pe timp de noapte şi „spune” organismului cînd este timpul să doarmă.

Când soarele coboară şi începe să apară întunericul, glanda pineală este „aprinsă” (de către nucleul suprachiasmatic din hipotalamus) şi începe să producă melatonină care este eliberată în sânge. De obicei acest lucru se întâmplă în jurul orei 21 și ca urmare nivelul de melatonină din sânge, crește brusc, pregătind astfel corpul pentru somn. Putem spune că melatonina este expresia chimică a perceperii întunericului de către organism. Pe durata nopții nivelul de melatonină rămâne ridicat și începe să scadă pe măsură ce apare lumina. Producția sa este influențată de detectarea luminii și întunericului de către retină, astfel încât lumina inhibă producția de melatonină, iar absența luminii stimulează producția. Lumina inhibă direct eliberarea melatoninei, de aceea melatonina mai este numită și „Dracula hormonilor” – „ ea iese doar în întuneric”. Chiar dacă este „pornită” de ceas, glanda pineală nu va produce melatonina decât dacă persoană se află într-un mediu slab iluminat. Chiar și nivelele reduse de lumină pot afecta producerea melatoninei. Cercetările au arătat că lumina albastră afectează cel mai mult producerea hormonului.

Lumina albastră ca cea de la tablete, e-readers sau smartphone-uri este suficient de concentrată pentru a afecta nivelurile de melatonină mai mult decât orice altă lumină.

Când ne uităm la dispozitivele noastre electronice noaptea târziu, producția de melatonină este redusă. Acest lucru se datorează faptului că lumina albastră semnalizează glandei pineale să oprească producția de melatonină. Ea de fapt păcălește creierul gândindu-se că este în timpul zilei și ne face să fim mai atenți, cînd ar trebui să fim relaxați, somnoroși.

În timp ce lumina de orice fel suprimă secreția de melatonină, lumina albastră, noaptea, o face și mai puternic. Cercetătorii de la Harvard și colegii lor au condus un experiment care compară efectele expunerii timp de 6,5 ore la lumina albastră cu expunerea la lumina verde de luminozitate comparabilă. Astfel ei au descoperită că lumina albastră a suprimat melatonina de două ori mai mult decât lumina verde și a schimbat ritmurile circadiene de două ori mai mult (3 ore față de 1,5 ore).

Cercetările Dr. Charles Czeisler de la Harvard Medical School au arătat că lumina zilei păstrează ceasul intern al unei persoane aliniat mediului. Ritmurile noastre circadiene sunt concepute în mod natural pentru a se sincroniza cu răsăritul și apusul soarelui, astfel încât atunci când soarele este pe cer mintea și corpurile noastre sunt în alertă. Ritmul circadian controlează mai mult decât somnul. El regleză zeci de funcții ale corpului, cum ar fi hormonii, nivelul de zahăr din sânge, sănătatea celulară și mult mai multe funcții de care nu suntem conștienți încă.

Lumina albastră, în timp, produce ravagii asupra producției de melatonină a corpului. Utilizarea dispozitivelor electronice înainte de culcare are un impact negativ asupra producției de melatonină, a ritmului circadian și asupra somnului. Suprimarea melatoninei a fost legată de tulburări de somn, depresie, diabet, obezitate, boli de inimă și chiar unele forme de cancer.

Academia Americană de Pediatrie recomandă evitarea expunerii la ecrane (tablete, smartphone-uri etc.) timp de cel puțin o oră înainte de culcare.

Cel mai important lucru este să ne amintim că melatonina nu se acumulează în organism, astfel încât somnul este de neînlocuit. Gadgeturile aduse în pat ne pot amâna momentul de adormire. Nimic nu este mai important decât somnul! » („Legătura dintre MELATONINĂ şi SOMN nu este atât de simplă pe cât pare”, Gabriela Apostolache, 11/10/ 2019)

TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR

SPORURILE DE CALCULATOR ȘI ALTE SPORURI ÎN DAUNA ACTIVITĂȚII NEPLANIFICATE DE INVENTICĂ

Leontina RUS

Pandemia asta a înnebunit lumea, a dat totul peste cap. Fără pandemie, totul ar fi fost mai ușor. Acum nu mai așteptăm nimic de la ziua de mâine. Deunăzi, așteptam. Așteptam să ne mărească pensiile, așteptam să ne mărească salariile. Dacă până în 2000 exista un echilibru, cât de cât, în toate, astăzi noțiunea de echilibru a dispărut. Spre exemplu, până în 1989 orice salariat cu pregătire economică dorea să lucreze la Oficiul sau Centrul de Calcul ca să mai primească o gradație. Economistul de la Oficiul sau Centrul de Calcul primea o gradație în plus și era egal cu inginerul, la salariu. La fel, operatorul primea echivalentul muncitorului specialist de categorie superioară. Când în intreprinderi - societăți comerciale au apărut calculatoarele de birou cu monitoare electronice - cu tuburi catodice, au apărut efectele negative asupra sănătății și astfel au apărut și sporurile de salarii... Între timp, au dispărut ecranele dăunătoare sănătății, au apărut ecranele cu cristale lichide și plasmă. Pericolul a dispărut, dar sporurile au rămas. Vă aduceți aminte de ecranele de televizor care atunci când te apropiai de ele atrăgeau mătasea sau firele de păr? Ridica, transformându-l în țepi, părul de pe mână? Acum copiii lucrează liniștiți la oarece distanță de ecranele computerilor sau se uită de aproape la ditamai ecranele de televizor. De aceea vă propun să nu mai dăm vina pe tehnologie și să nu solicităm salarii mai mari prin sporurile de calculator. Mai bine să devenim mai practici, să exploatăm mai eficient calculatorul.

Astăzi trebuie să dăm sporuri la pensii , adică să le recalculăm, doar pentru activitatea de invenții și inovații pe care legea pensiilor din țara noastră nu o recunoaște, deși această activitate este mult mai importantă material, și ca efort de creație, decât activitatea depusă în cadrul uniunilor de creație (arhitectură, literatură, artă plastică, muzică...) și nici nu se moștenește. Din legea salarizării, trebuie să dispară toate adaosurile fără legătură cu cantitatea de muncă și calitatea ei: doctoratele, masteratele, premiile etc...Într-un stat care există cu adevărat nu poate să existe mai multe feluri de calitate, mai ales între munca la privat și munca la stat, ca și diviziunea muncii, una la particular și alta la interprinderea bugetară.

GÂNDURI... GÂNDURI

Un om trist, are inima frântă... deci, să ne apucăm de treabă.

Peter KIS

PERSONALITĂȚI ILUSTRE

Vizitează Peștera Sfântului Grigorie Decapolitul

(I)

Arhim. Veniamin MICLE

Potrivit unei tradiții consemnate de Arhimandritul Chiriac Râmniceanu, Peștera Sfântului Grigorie Decapolitul a fost descoperită de „un cioban vânător, încă până nu a fost sfânta Mănăstire Bistrița zidită". Cunoscută din vechime, documentar este menționată abia la începutul secolului al XVII-lea. De atunci și până astăzi, numeroși oameni de știință și cultură au făcut interesante comunicări despre acest spațiu subteran, bogat în evenimente istorice și trăiri spirituale, aparținând strămoșilor noștri.

În decursul secolelor, Peștera a fost vizitată de personalități ilustre, între care se remarcă voievozi, ierarhi, arhimandriți și demnitari ai statului.

Pentru a înțelege și mai bine importanța și valoarea istorică a acestei Peșteri, vom prezenta câteva dintre aceste personalități reprezentative din istoria națională și universală.

Voievodul Radu Mihnea

Cea dintâi personalitate reprezentativă, menționată documentar, care vizitează Peștera Sfântului Grigorie, este voievodul Țării Românești Radu Mihnea (1611– 1616), cunoscut sub numele de Radu Vodă, fiul lui Mihnea Turcitul (1577–1583).

Din cele relatate de „Cronica" lui Constantin Căpitanul, se știe că, după turcirea tatălui său, tânărul Radu a fost încredințat de mama sa monahilor din Mănăstirea Iviron de la Muntele Athos; de aici, „călugării l-au trimis la Veneția, și fiind isteț la minte s-a dus la Padova de a învățat carte din destul". Sentimentele născute în tinerețe i-au rămas neșterse întreaga viață, încât i se zicea „Domnul cel iubitor de călugări".

Așezat pe tronul Țării Românești de autoritățile turcești, în timp ce Radu Șerban lupta în Transilvania contra invadatorului Gabriel Báthory, Radu Vodă este cunoscut ca personalitate cu înalte calități; cult și poliglot – vorbea greaca, italiana, turca și araba; diplomat iscusit, cu relații vaste; deși supus turcilor, era simpatizat de vecinii săi din țările creștine.

Pelerinajul la Peștera Sfântului Grigorie – însoțit de patriarhul Chiril al Alexandriei, de numeroși boieri și înalte fete bisericești – a fost determinat de anumite frământări sufletești. Era strănepotul lui Mihnea ce! Rău (1508–1509) care intenționa să ucidă pe boierii Craiovești, dar ei „s-au refugiat în sudul Dunării, cu avuție și oameni cât putură". Însă, după cum relatează Gavriil Protul, „zvăpăiatul domn, dacă auzi de pribegia lor de părere rea i se schimbă firea, și bucuria i se întoarse în tristăciune, și își arătă mânia și urgia ce avea spre dânșii;... în pizmă le-au ars curțile și casele le-au risipit. Iar câți a aflat, de același neam rămași, pe toți i-au chinuit cu multe chinuri; pe unii i-au și omorât, și Mănăstirea lor, care au făcut-o pe râul Bistriței, din temelie au risipit-o...; încă și pomii i-au tăiat și i-au dezrădăcinat... și se ispitea și se sfătuia să arză pe toți egumenii de pe la toate mănăstirile, și alte răutăți multe vrea să facă".

Bunicii lui Radu Mihnea, voievodul Alexandru a II-lea și Ecaterina Doamna sunt înscriși în Pomelnicul Mănăstirii Bistrița, întrucât aveau legături de suflet cu această zonă a Olteniei. Doamna, italiană de origine, născută Salvaresso, era ctitora bisericii din Slătioarele, județul Vâlcea, iar soțul ei, pătimise mult în tinerețe, după cum mărturisea în anul 1571: „Io Alexandru voievod și domn, care am fost din tinerețe în pribegie în Țara Arăpească 20 de ani și în Halep 14 ani, ca într-o închisoare, cu multe lacrimi și suspine, până ce mi-a dat Domnul Dumnezeu scaunul domniei mele".

Viața voievodului Mihnea, părintele lui Radu, a fost și mai tragică. Orfan și urmaș al tronului la vârsta de 13 ani, conduce sub îndrumarea maicii sale, având să înfrunte opoziția unor boieri și a pretendenților la domnie, cauze care i-au provocat mazilirea în mai multe rânduri. După prima exilare, la Tripoli, în nordul Africii, revine pe tron în 1585, domnind până în 1591. Mazilit din nou, este dus la Istanbul și informat că va fi expediat la Alep. De teamă să nu-și piardă viața – avea numai 27 ani – ca înaintașul său, Petru Cercel (1583–1585), se convertește la mahomedanism, sub numele de Mehmed bei, primind de la sultan sangiacul de Nicopole.

Descendent al unor înaintași intrați în conflict cu credința ortodoxă, el însuși ocupă tronul cu ajutor otoman, înlăturând pe voievodul Radu Șerban, descendent al Craioveștilor și protector al ctitoriei de la Bistrița, sunt motive suficiente, pentru un suflet sensibil, ca Radu Vodă să vină la racla Sfântului Grigorie Decapolitul. În fața Sfintelor Moaște, voievodul și-a făcut procesul de conștiință, rugând pe Dumnezeu pentru strămoșul și părintele său, precum și pentru ocrotirea sa.

Evlavia voievodului Radu Vodă este renumită. Ca mărturie stă și astăzi vestita sa ctitorie de „din jos de București", Mănăstirea Sfânta Treime sau „Radu Vodă", închinată în anul 1615 Mănăstirii Iviron din Muntele Athos, iar cronicarul Ion Neculce îl caracterizează elogios, scriind: „Fost-au acest domn, Radu Vodă, deplin la toate și întreg la fire. Cuvântul ce-l grăia, ca o pravilă era tuturor; judecățile cu mare dreptate și socoteală, fără fățărnicie, cu cinste le făcea". Mai mult, a dus o politică de apropiere între cele două țări românești. În timpul domniei sale din Moldova (1623–1626), pe tronul Țării Românești era fiul său, Alexandru Coconul (1623–1627) care, fiind tânăr, cârmuia după înțeleptele sfaturi ale părintelui său. Deci, se poate admite, potrivit afirmației istoricului Constantin C. Giurescu, că: „În acest răstimp, cele două țări au fost într-un fel de unire, sub același domn".

În Peșteră, după oficierea sfintelor slujbe cuvenite în asemenea ocazii solemne, voievodul Radu Vodă se închină și sărută cu evlavie profundă moaștele Sfântului Grigorie Decapolitul. Observând că sicriul donat de banul Barbu Craiovescu s-a degradat din cauza vechimii și a umidității locului, hotărăște confecționarea unei racle din lemn de cedru, pentru care va suporta personal toate cheltuielile. Împlinind porunca domnească, egumenul Mănăstirii, Teofil ieromonahul, dispune gravarea următoarei inscripții: „Acest cosciug l-a făcut domnul nostru Io Radu Voievod, fiul răposatului Io Mihnea Voievod, când a venit la sfânta Mănăstire Bistrița, la Sfântul Grigorie Decapolitul, în Peșteră. Și a fost și cinstitul și mai marele patriarh chir Chiril al Alexandriei. S-a nevoit ieromonahul Teofil egumen". Astăzi, sicriul se păstrează ca obiect de mare valoare la Muzeul de Artă din București.

Patriarhul Chiril al Alexandriei

După cum arată inscripția de pe racla donată de voievodul Radu Vodă pentru păstrarea moaștelor Sfântului Grigorie Decapolitul, când a venit la Peșteră, domnitorul avea în suita sa și pe Chiril Lucaris, patriarhul Alexandriei din Egipt; un vechi prieten al său, din timpul studiilor universitare de la Veneția și Padova.

Călugăr cărturar și savant al epocii sale, Chiril Lucaris nu împlinise 22 de ani când a fost numit ieromonah și singhel al Patriarhiei Ortodoxe din Alexandria. Datorită vastei sale culturi teologice și clasice, precum și talentului său oratoric, patriarhul Meletie Pigas, antecesorul său, în 1594 îi încredințează o misiune pe lângă cneazul ortodox Vasilie al Ostrogului din voievodatul Voliniei, inclus în regatul catolic al Poloniei. Ieromonahul Chiril îi prezintă scrisoarea patriarhului, prin care îl îndemna pe el și pe credincioși să nu accepte ca „vreo înnoire, fie a catolicilor, fie a luteranilor, să se încuibeze în eparhiile voastre și să sape frumusețea întemeiată de Dumnezeu credinței și tradițiilor strămoșești". În drum spre Polonia, tânărul monah face cunoștință cu pământul românesc, străbătând Moldova.

Misiunea ieromonahului Chiril Lucaris în Polonia este asemănătoare celei a contemporanului său, ieromonahul Matei din Pogoniana, trimisul patriarhului ecumenic al Constantinopolului la Moscova, ca să trateze cu ierarhia ortodoxă modul de a sprijini și apăra pe credincioșii din Ucraina și Polonia în fața prozelitismului catolic.

În Polonia, ieromonahul Chiril Lucaris ocupă funcții înalte, ca rector și profesor la Academia Ortodoxă din Ostrog și conducător al tipografiei înființate în orașul Vilna; la sinodul unionist, întrunit la Brest, în anul 1596, împreună cu alți ortodocși se opune confirmării unirii rușilor ortodocși din Polonia cu Biserica romano-catolică; este solicitat să rămână în „Frăția ortodoxă" din Liov, unde vine și ieromonahul Matei de la Moscova, iar Meletie Pigas, devenit locțiitor de patriarh ecumenic (1597–1598), îl numește în 1597 membru al Exarhiei, formată din episcopul Ghedeon Balaban și principele Vasilie, având misiunea de a ocroti Biserica Ortodoxă din Polonia până la hirotonirea noilor ierarhi în locul celor trecuți la catolicism.

În anul 1598, ieromonahul Chiril Lucaris se afla în Orient, activând ca predicator prin Creta și Galipoli. Peste doi ani, era din nou în Polonia, ca exarh patriarhal; autoritățile catolice încearcă să-l aresteze, dar este salvat de principele Ostrogului.

Patriarhul Meletie Pigas, înaintat în vârstă, recheamă din Polonia pe ieromonahul Chiril, în anul 1601, pentru a-l lăsa urmaș în scaunul patriarhal. Spre patrie, Chiril Lucaris, face un scurt popas la Iași, unde rostește câteva predici. Ajuns la Alexandria, este ales patriarh la vârsta de 29 ani, păstorind acest centru apostolic între 1601–1620.

După ocuparea tronului Țării Românești de voievodul Radu Vodă, patriarhul Chiril al Alexandriei, face o vizită prietenului și colegului sau de studii universitare. Perioada petrecută în Principatele Române se cunoaște după predicile rostite și operele redactate întrucât le data totdeauna. Astfel, între 8 iunie și sfârșitul lui noiembrie 1613, patriarhul Chiril s-a aflat în Țara Românească. În acest răstimp, vizitează Peștera Sfântului Grigorie Decapolitul, întrucât este perioada cea mai lungă petrecută aici în timp de vară, fără alte evenimente deosebite. Motivele menționate cu privire la voievodul Radu Vodă, și evlavia recunoscuta a celor doi colegi de studenție, i-au îndemnat să parcurgă drumul anevoios de la Târgoviște la Bistrița, spre a se închina Sfintelor Moaște

Din cuvântările sale, aflăm că spre sfârșitul anului, patriarhul Chiril pleacă la Iași, unde rămâne până în anul următor. De acolo, revine la Târgoviște; aici predică în duminicile postului Nașterii Domnului din anul 1614. Tot acum, rostește cuvântarea la sfințirea Mănăstirii Sfânta Treime din București, numita astăzi „Radu Vodă", ctitorită inițial de bunicul domnitorului, Alexandru al II-lea, dar distrusă în 1595, datorită aprigelor lupte dintre oastea lui Mihai Viteazul și trupele otomane Restaurată, voievodul Radu Mihnea o închina Mănăstirii Iviron, ca recunoștință pentru ocrotirea și educația primită de la călugării athoniți. În acest sens este întocmită și Pisania în limba greaca așezata deasupra ușii de la intrarea în biserica: „Fiind domn al nostru Io Radu Voievod, a înălțat-o strălucit din temelie, închinând-o Mănăstirii Ivirilor, în anul 7123".

Timpul petrecut în Țara Românească a fost benefic patriarhului Chiril, primind numeroase danii pentru Centrul patriarhal din Alexandria. Dintre ele, amintim Schitul Stănești din județul Vâlcea, ctitorie a fraților Buzești; el a fost închinat Patriarhiei la 15 mai 1615 de băneasa Maria Catargi, împreună cu fratele său Radu Buzescu. Peste câțiva ani, Schitul primește satul Segarcea din județul Dolj, unde în anul 1655 a fost ridicată o frumoasă Mănăstire cu hramul Adormirea Maicii Domnului.

La 22 octombrie 1615, patriarhul Chiril Lucaris se afla în Egipt, cum se constată dintr-o însemnare făcută pe cuvântarea în curs de pregătire: „Când am venit din Valahia".

În anul 1622, patriarhul Chiril era din nou în Țara Românească. Prietenul său, Radu Vodă, fusese numit domn la 28 iulie, iar marele ierarh făcea parte din alaiul domnesc, organizat la Constantinopol pentru însoțirea voievodului. În timp ce se afla la Curtea domnească, patriarhul Chiril, „vestit de virtuos și înțelept", cum îl apreciau contemporanii săi, este ales patriarh ecumenic. Această demnitate și multiplele ocupații nu-i mai permit să revină în țara noastră, dar menține legături strânse cu ierarhia și credincioșii. Îndeosebi s-a afirmat ca mare apărător al ortodocșilor din Transilvania, când Gabriel Bethlen (1613–1629) încearcă să-i calvinizeze. Pentru realizarea planului său, principele transilvănean trimite o scrisoare patriarhului Chiril, cerând-i să îndemne pe români să-și lepede credința strămoșească. Intervenția sa a primit însă cuvenitul răspuns negativ, ajuns la 2 septembrie 1629, puțin timp înaintea morții principelui calvin.

Probabil, Gabriel Bethlen s-a gândit la calvinizarea românilor ortodocși cu sprijinul patriarhului ecumenic Chiril Lucaris, deoarece în luna martie 1629 apăruse o Mărturisire de credință ortodoxă calvinizantă sub numele lui Chiril Lucaris, care fără îndoială era falsă.

După îndelungata și rodnica păstorire, în scaunele patriarhale de la Alexandria și Constantinopol, viața patriarhului Chiril Lucaris cunoaște un sfârșit tragic. În urma intrigilor țesute de iezuiți, marele ierarh și apărător al Ortodoxiei este sugrumat și azvârlit în apele Bosforului, la 28 iunie 1638, din porunca autorităților turcești .

(Va urma)

DESTINUL UNUI CONDAMNAT LA MOARTE - PAMFIL ŞEICARU (1894-1980)

Gheorghe DUMITRAȘCU

(Continuare din numărul trecut)

Exilul şi opera sa

Departe de ţară multă vreme, s-a aflat într-o situaţie financiară la limita existenţei. Locuia într-un mic apartament mobilat, la periferia Madridului, în condiţii modeste. A trăit, la început, ajutat de prieteni devotaţi şi dezinteresaţi, ca şi ulterior, întrucât nu a existat între românii care au părăsit pământul natal vreo uniune naţională de suflet şi de fonduri patriotice. Fie în Spania, fie în Germania, Pamfil Şeicaru a făcut notă discordantă cu cei din diaspora românească, limitându-se la câteva legături cu persoane dispuse să militeze consecvent pentru binele ţării natale. În exil va scrie şi publica – în franceză, germană, română – cărţi, studii şi articole şi va prelua sensul moral al apărării conştiinţei de sine a neamului nostru. Prin intermediul unei abordări în plan exclusiv istoric a problematicii româneşti, Pamfil Şeicaru şi-a alcătuit, în anii săi de pribegie, o întreagă operă memorialistică şi de exegeză politică. Cărţi precum cele despre Istoria partidelor politice în România (1958), Istoria Partidului Naţional, Ţărănesc şi Naţional-Ţărănesc, vol.I şi II – apărute la Editura „Carpaţi" din Madrid în 1968, sau monografiile ce discută „Unirea naţională", „Ideea forţă a României" (1959) sau cea a lui Octavian – raportat doar la poezie şi politică.

Tot în această vreme termină romanul „Vulpea roşcată" care constituie un aspru rechizitoriu la adresa Monarhiei, afacerismului şi imoralităţii Regelui Carol al II-lea şi al Elenei Lupescu (Duduia) şi condamnă unele aspecte ale politicii româneşti[13]. Studiile-portret consacrate unor personalităţi ca Nicolae Iorga, A. C. Cuza, C. Stere, Ion Mihalache ş.a., fără a mai aminti de sinteza sa asupra Istoriei presei româneşti, au izvorât toate din conştiinţa necesităţii adoptării condiţiei de martor, din convingătoarea senzaţie a regăsirii sensului profund al trăirii asumate a istoriei. „Eram obligat să încerc să fac un tablou al acestei epoci de frământări cu încleştări şi pasiuni dezlănţuite, de idei antagoniste, de tendinţe opuse una alteia şi mult mai puţin de interese materiale. Martor al acestei epoci prin profesia mea de gazetar, indirect am participat la toate evenimentele care s-au succedat din 1913, astfel că pot aduce de bună seamă o contribuţie utilă pentru istoricii de mâine. Profesia mi-a înlesnit relaţii, cunoaşterea a ceea ce se peterece în culisele vieţii politice, aşa cum am cunoscut şi regizorii spectacolului, care aveau o mare grijă şi interes să nu fie descoperiţi"[14].

Aşadar, era un participant la istorie şi un moralist al ei, un gazetar-conştiinţă dispus să-şi atenueze chiar violenţele limbajului temperamental pătimaş, uneori nedrept, numai să servească adevărului care să îndrepte ţara spre echilibru şi progres. În articolele sale se manifestă constant printr-o atitudine antirusească şi acuzaţii la adresa politicienilor români, dar şi faţă de cei occidentali, pentru faptul că ignoră cunoaşterea şi caracteristicile de manifestare ale acestui imperiu. Constată cu amărăciune că atenţia elitei intelectuale româneşti, fiind îndreptată spre Occident, ignoră continuu mişcările de idei ce frământă lumea politică a imperiului vecin şi nu gândesc la măsuri preventive proprii pentru asigurarea existenţei statului român în faţa pericolului răsăritean. Pe acest fond, criticile lui Pamfil Şeicaru la adresa Occidentului, care îmbrăţişa autoliniştirea faţă de imperiul rus, i-au atras încă de la începutul exilului în Spania, multe neplăceri şi destule inconveniente.

„Duşmanul nostru natural" – cum fusese denumită Rusia de către Take Ionescu într-un articol apărut în 1900, pentru Pamfil Şeicaru constituia un nou motiv pentru a atenţiona şi el politicienii români despre pericolul rusesc în eseul „Rusia «Duşmanul natural» al României". Prin acest eseu se demonstrează că Rusia este un stat, prin natura lui, cuceritor, militarist, fiind un factor periculos care îşi revendică dreptul de a conduce destinele lumii. Take Ionescu îl apreciază ca pe un adevărat vizionar, iar previziunile sale îşi păstrează neştirbită valabilitatea lor politică care şi „azi rămân de o dramatică actualitate, ca un strigăt de a veghea: «Naţie, ia seama, duşmanul stă la pândă»[15].

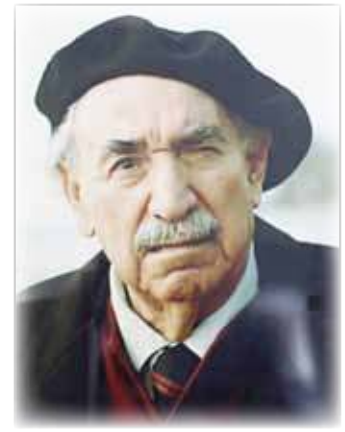

Aceiaşi pecete spirituală o întâlnim şi în cartea sa „România în marele război", unde Pamfil Şeicaru aduce mărturii şi citează abundent, adună tot ce acumulase din lecturile sale şi înfăţişează tot la ceea ce a fost martor şi participant, afirmând că noua sa carte „nu mai este a mea, ci e o pledoarie pentru cauza ţării mele"[16], faţă de o ţară care se dovedise cât se poate de ingrată faţă de el aruncându-i anatema de condamnat la moarte.

Cunoscând prea bine atitudinea nepriete-nească a iredentismului maghiar din străinătate fa-ţă de români, în plan istoric şi teritorial, autorul înţelege să reac-ţioneze prin această carte împotriva propagandei revizioniste din Occident, arătând că, „începând din 1966, ungurii din exil, finanţaţi de guvernul de la Budapesta, duc o campanie revizionistă pe tema „Transilvania – o problemă europeană". El ia atitudine faţă de această campanie şi prin alte articole, folosind argumentele necesare pentru a demonstra netemeinicia acestor „obsesii" dăunătoare relaţiilor de bună vecinătate ale celor două popoare.

Vizita în țară a lui Pamfil Şeicaru cu aprobarea lui Nicolae Ceauşescu

În exil, Pamfil Şeicaru, marele gazetar interbelic, anticomunist, antisovietic, susţinător al regimului lui Ion Antonescu şi al războiului împotriva U.R.S.S., continuă activitatea publicistică într-un alt mediu, dar pe aceleaşi coordonate impotriva sistemului socialist totalitar. El era considerat de serviciile secrete româneşti unul dintre cei mai periculoşi duşmani din rândurile exilului românesc. Cu toate acestea, el a avut întotdeauna o atitudine favorabilă faţă de ţara natală. Cu timpul, studiind mai atent şi informându-se mai temeinic despre starea ţării, constatând şi modul exagerat în care era tratată chiar de unii conaţionali, dar mai ales, atitudinea antiromânească în care o prezenta emigraţia maghiară, niciodată nu-şi ascundea afecţiunea şi respectul faţă de neamul şi ţara sa. Această atitudine el o explică lapidar, dar convingător: „Regimurile politice sunt trecătoare şi pline de păcate. Pământul natal este etern"[17].

Informat că este o personalitate cu mare influenţă în exil, Nicolae Ceauşescu, încă de la venirea sa la conducerea statului român, urmărea cu mare interes operaţiunea declanşată de securitate pentru a obţine o atitudine mai binevoitoare a lui Pamfil Şeicaru faţă de regimul socialist totalitar. Ca dovadă a acestui interes, de necrezut pentru şeful statului român, aprobă în 1966, graţierea lui Şeicaru, deoarece marele gazetar solicitase acest lucru în cadrul discuţiilor pe care le avusese cu agenţii speciali trimişi de la Bucureşti[18]. El promite o atitudine de sprijin pentru ţară în străinătate, dar, în niciun caz, a regimului existent. Dorul nestăvilit de ţara sa îl va determina să facă demersurile necesare pentru ca vizita sa în ţară să aibă un caracter particular, pentru a se evita orice fel de speculaţii venite din partea unora din ţară, dar mai ales a unor conaţionali din diaspora, care criticau atitudinea publicistică moderată din acei ani, acuzându-l că a pactizat cu regimul socialist. A solicitat, totodată, să se analizeze posibilitatea unei întrevederi neoficiale cu Ceauşescu „pentru a-l cunoaşte personal şi a-i împărtăşi unele opinii"[19].

Vizita s-a desfăşurat în perioada 20-28 august 1977, cu sprijinul Securităţii, păstrându-se o absolută discreţie. Reuşeşte să-şi vadă rudele şi fostele proprietăţi din Ciorogârla – unde avusese şi un conac, apoi pe litoral la Mangalia, unde deţinuse o proprietate cu viţă de vie, pe care ţinea mult să o revadă. În Capitală este încântat de construcţiile ridicate. Împrejurările fac să participe în Piaţa Aviatorilor, urmărind discret din tribuna oficială, la festivităţile organizate pentru sărbătorirea zilei de 23 august 1944. Deşi i se promisese să aibă o întâlnire cu N. Ceauşescu, acesta nu l-a primit în audienţă, însă discuţiile s-au purtat cu o personalitate de încredere, de prim rang. Întreaga vizită s-a desfăşurat în cel mai strict secret, fără ştirea publicului, în mod conspirativ.

La încheierea vizitei, Pamfil Şeicaru a mulţumit celor doi însoţitori pentru tot ce s-a făcut pentru el spunând: „Nu speram că voi mai avea posibilitatea să revăd meleagurile atât de dragi mie. M-aţi ajutat să-mi alin dorul care mă mistuia. Acum pot să închid ochii liniştit"[20].

Întorcându-se în Germania, trei ani mai târziu, la 21 octombrie 1980, la vârsta de 86 de ani, a trecut în nefiinţă, departe de ţara îndrăgită, părăsit de proprii confraţi. Corpul neînsufleţit a fost înhumat la Cimitirul din Dachau, în Germania, pe fostul teren unde a funcţionat lagărul nazist antisemit. Alături de alte persoane apropiate, a fost prezent la înmormântare primul ministru al Bavariei, Franz Iosif Strauss care l-a omagiat cu admiraţie, într-un mesaj, descriindu-l pe Pamfil Şeicaru drept „un patriot român şi un eminent ziarist român. Moştenirea care a lăsat-o compatrioţilor săi este lupta pentru dreptate, omenie şi pace"[21].

După 11 ani, la 17 februarie 1991, ultimii fideli spirituali în viaţă şi rudele i-au adus şi reînhumat rămăşiţele pământeşti la Cimitirul Sfânta Vineri – Griviţa din Bucureşti, cu ceremonie religioasă.

Privite în ansamblu, viaţa şi opera lui Pamfil Şeicaru nu pot fi izolate de contextul cultural românesc care l-a format intelectual şi spiritual. Departe de ţară, condamnat la moarte, ani de zile hulit, el a rămas credincios acestor valori şi ţării sale. Prin tot ceea ce a scris dovedeşte o reală, o autentică trăire a ideii naţionale româneşti şi în orice context sau conjunctură politică ar fi fost, până şi cei mai aprigi adversari nu au putut să nu recunoască forţa de excepţie a „condeiului" său, marele său talent ziaristic, capacitatea sa de a înţelege evoluţia evenimentelor politice cu un ceas mai devreme. Indiferent ce se va mai spune despre Pamfil Şeicaru, el a fost un ziarist cu demnitate, cu o gândire independentă, dominant şi influient şi de aceea de temut.

NOTE

[13] Pamfil, Şeicaru, op. cit., p. 17;
[14] Pamfil, Şeicaru, Rechizitorii, prefaţă de N. Florescu, Ed. "Jurnalul literar", 1996, p. 12;
[15] Pamfil, Şeicaru, Rusia "Duşmanul natural" al României (eseu), în Historia, an XIV, nr. 147, aprilie 2014, p. 15-18;
[16] Pamfil, Şeicaru, op. cit., p. 18;
[17] Bichir, Florian, op. cit., p. 29;
[18] Nicolae, Sporiş, Pamfil Şeicaru: Intoarcerea la izvoare, în "Vitralii – lumini şi umbre", anul II, nr. 5, decembrie, 2010, p. 87-92;
[19] Nicolae, Sporiş, op. cit., p. 89;
[20] Nicolae, Sporiş, op. cit., p. 92; Ion Ioniţă, Pamfil Şeicaru – Nicolae Ceauşescu, cine a câştigat?, în Historia, anul XII, nr. 126, iunie 2012, p. 15;
[21] Mircea, Colosenco, op. cit., p. 23.

VOINEASA „500"

(Urmare din pag. 9)

Evenimentul a avut toate ingredientele necesare pentru a rămâne în memoria oamenilor, mai altfel decât obișnuitele chermeze publice cu adresabilitate stomacului și vorbăriei propagandistice… de clacă. Au vorbit imaginile unei inspirate expoziții foto care dădea și povestea unor momente speciale din istoria Voinesei, precum: trecerea lui Eminescu prin 1866 prin Voineasa; vizita prințului Ferdinand (viitorul Rege al României) din 1898; trecerea „vânătorului" Mihail Sadoveanu; despre îndeletnicirile zonei cu: oierit, minerit, plutărit, hidroenergetică, turism; despre marile evenimente naționale și internaționale cultural-științifice și sportive ocazionate (Omul și muntele, Ștafeta munților, Olimpiade și concursuri de șah, Festivaluri folclorice, Lire carpatine ș.a).

O triplă lansare de carte (despre care vom relata în altă parte!) îngrijită de pr. Nicolae Moga, din care două titluri fac trimitere direct, la … Voineasa 500. Evenimentul s-a distanțat inspirit de culorile politice, primarul Năstăsescu Gabriel, cu însemnul autorității în exercițiu, i-a chemat alături pe foștii primari: Gheorghe Dobrin, Gheorghe Dulcea, Gheorghe Stanciu și a invocat pe Comșa Ion (plecat de curând în eternitate!). Diplomele de excelență și medaliile au arătat recunoștința Consiliului Local Voineasa pentru oameni (și activități în slujba localității!) de acum și din… vreme, precum (să numim câțiva doar!): Gheorghe Ploaie, Gelu Efrim, Gheorghe Sporiș, Mircea Cavadia, Petre Dinulică etc.

Discuțiile prilejuite de lansările de carte - în preajma celor ce au realizat monografii ale localității: Petria Dobrin, Gheorghe Stanciu, Nicolae Moga!- au născut promisiunea unei actualizări a acesteia în coordonarea tinerilor de la Asociația „Descoperă Voineasa", făcută cu bucurie de Laurențiu Horia Brănescu, în numele neobosiților tineri – suflete mari ale acestui eveniment. În serile cu amurgul necesar și răcoarea așteptată a unei veri toride, s-au făcut proiecții de filme românești alese inspirit. La trecutul mare… Voineasa are un mare viitor! El se întrevede în inspirația acestor tineri minunați venind acasă din țara cea mare în locul obârșiei lor, mereu respirată cu dor și mereu invitație celor mulți să redescopere Voineasa. Credem că vremurile prielnice vor recupera și omagiul ansamblului folkloric „La Obârșia Lotrului", alături de cel al Clubului de Turism Montan Ecologic „Lotru" și amânatul simpozion , despre istoria locului și reeditarea actualizată a Monografiei Voineasa își va găsi sorocul.

Aducem aici, alături de alte canale media naționale, pe care au fost prezenți tinerii de la „Descoperă Voineasa", salutul nostru, al Intol Press, ca o voce autorizată a… Uniunii Ziariș-tilor Profesioniști din România: La mulți ani, Voineasa!

IN MEMORIAM!/ ING.CONSTANTIN MENGHER

ZBOR LIN ÎN LUMINĂ, PRIETENE!, CONSTANTIN MENGHER!

Vine o vreme, vine vama și atunci prezentăm darea de seamă a clipei ce ne-a fost dăruită viață. Despre noi, după o cuminecată povață, nu putem să vorbim, decât ca o spovedanie de mărturisire a păcatelor și aceasta numai unui duhovnic pus slujitor marelui Judecător. Dar poate fi completă povestea unei vieți care s-a împlinit sub ochii noștri, fără mărturia celor din preajmă, din multele perspective ale cunoașterii? Da, am fost de mai multe ori în vecinătatea Prietenului Constantin Mengher! Dăruiți probabil, prin destin, Hidroenergeticii românești. Conducători fiind la un moment dat, eram legați ombilical de finalizarea lucrărilor pe Olt și Lotru. Pe frontul bătăliei împotriva sistării hidrocentralelor de pe Olt, ori a ucigașei ideei cu conservarea până la sfântul așteaptă - adică până acolo unde tot ceea ce se făcuse devenea inutil pentru continuarea în siguranță a celor începute . Cu sediile Intreprinderilor noastre, gard în gard, cu domiciliile permanente , un sfert de veac, despărțite formal de un gard prin care am tăinuit despre grădinărit și despre un prezent confuz, nenumărate zile.

Deși mai tânăr decât Prietenul meu, cu vreo 20 de ani l-am considerat ca pe un frate mai mare (chiar aveam între frații mei pe Nicolae, născut prin 1932, un model de tenacitate, ca și Constantin Mengher!), un exemplu de devotament pentru meseria de inginer. Am trăit vremea când timpul se măsura în metri cubi de betaone puși în baraje, în metri liniari, ai galeriilor străpunse prin munți de granit, în sute de km., de cursuri de ape îndiguite pentru strunirea marilor viituri, ori pentru irigații. O vreme eroică pentru a ridica țara, folosinu-și resursele toate, între care și cele omenești! O oștire școlită bine pentru toate urcușurile cu trepte (școli profesionale... de meserii, licee de specialitate, școli tehnice și de maiștrii și marile institute tehnice – toate pe bune! Și cu o selecție riguroasă, după examene cu o concurență aspră!), se va fi pus pe treabă, într-o emulație exemplară. Zeci de mii de oameni (adevărate furnicare erau șantierele!), mai mereu anonimi, îndrumați de competențe remarcabile și devotate unei misiuni istorice (ridicarea țării din subdezvoltare!) își făceau datoria (cu adevărat patriotică, fără conotația politică, pusă de vremelnicele propagande!), în atât de hulita „epocă de aur” (Hulită epoca, dar propagandistic, insuficient explicată la schimbarea macazului, din 1989, când cu definirea unui țap ispășitor!), dar o epocă în care munca poporului durase în peisaj o infrastructură de construcții , pentru servicii naționale de mare necesitate, care vor dăinui peste veacuri.

Viața persoanei, în marele șuvoi al lumii își are clipa cea repede marcată, unic, cu un nume. Dinspre realitatea unei biografii – să ne susțină mărturisirea!- către topirea în marea necunoscută, în viața de dincolo din sânul Lui Dumnezeu, mai mereu trecem pragul spre repaos și spre inevitabila uitare. Pleacă OMUL, dar își lasă urmele trecerii și deasupra lor un suflu tainic de epopee, în care eroii încleștării, aievea cândva, se insinuează în legende spre anularea prea concretului, demult ascuns în istorie. La hotarul dintre lumea reală (când trupul și sufletul erau nedespărțite pe Cale!) și cea a nașterii celei noi, doar spirit informal, să-i povestim clipa celui ce se va fi dat repaosului și zborului înalt de Spirit, veșnicind prin stele, și în cartea de aur a cuvintelor, Numele: Constantin Mengher.

S-a născut în 15 sepembrie, 1931 în satul Colacul, comuna Vidra, Județul Vrancea. Devine inginer în 1957, după absolvirea Facultății hidrotehnice, din cadrul Institutului de Construcții din București. Își urmează meseria aleasă pe marele Șantier al Bicazului, până în 1961. În acești ani îl observăm împropriindu-se cu cele practice, necesare oricărei ascensiuni.(maistru principal-escavații/ inginer construcții-betoane!). În perioada 1961-1970, Inteprinderea de Construcții Hidrotehnice Argeș (ICH) îl remarcă în rândul personalului tehnico-ingineresc cu funcții de comandă. Inginer șef, Șef de lot, Șef de șantier (vezi viaductul de la Valea lui Stan, pe drumul de acces către baza marelui baraj, de 166 m înălțime de la Vidraru/ barajul Cumpănița/ Hidrocentralele de pe Argeș: Oiești. Albești, Cerbureni, Curtea de Argeș și începerea celor din sectorul aval Noapteș-Zigoneni-Băiculești-Mănicești). Apoi în Grupul Argeș-Olt a condus până în 1977 realizarea

Hidrocentralelor din Oltul Mijlociu: Dăești, Rm. Vâlcea, Râureni, Govora, Ca Director al Grupului de șantiere „Olt-Superior” a finalizat lucrările hidrocentralelor Lotru aval: Mălaia și Brădișor și a coordonat construcția lucrărilor de hidrocentrale: Turnu, Călimănești, Gura Lotrului (Olt-mijlociu) și a celor din Oltul-superior: Voila, Viștea, Arpaș, Scoreiu, Avrig, Apoi deschiderea, după mari eforturi, a șantierelor: Cornet și Robești pe care

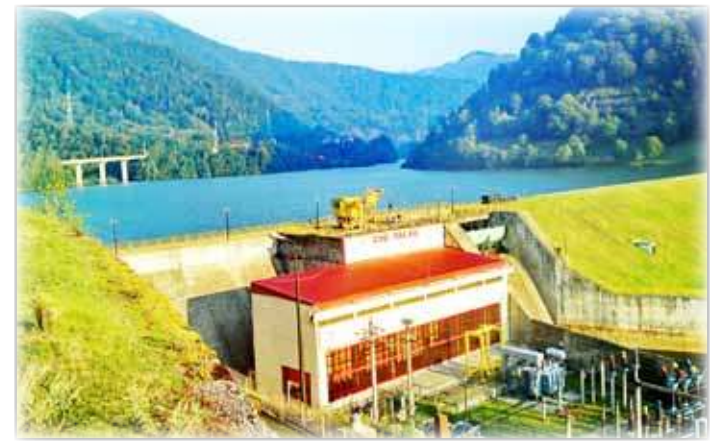

picase blestemul sistărilor (de după 1990!). A condus importante lucrări de construcții civile și acestea atinse de blestemul post-revoluționar și sortite ruinării: Stațiunea Vidra și Voineasa. Sediul cel nou al Hidroelectricii, și blocurile de locuit din vecinătate... îl au pe Constantin Mengher în memoria lor, ca pe un meșter mare, mărturisit de atâtea lucruri care conțin și parte din freamătul vieții sale.

„38 de ani am slujit cu credință lucrările încredințate de TCH!” Ni se mărturisea cu onestitatea-i recunoscută. A construit mult, bine, divers și de maximă utilitate publică, pentru neamul românesc întreg, pentru oamenii coordonați și pentru o istorie, pe care cei care o vor rescrie, o vor duce în povestea cu ... a fost odată!

Pleacă la Dumnezeu - singurul Judecător nepărtinitor”-, în acest sfârșit de Ianuarie 2021, și se alătură atâtor combatanți, și ei eroi ai marilor epopei, dar plecați mai repede, uneori supărați că nu avem grija cuvenită de marea zestre lăsată de munca lor.

Eu, Prietene, nu voi uita de îngrijorarea ta, de nopțile tale nedormite, când neputințele cocoțate pe vârfuri, au stopat șantierele, au sistat lucrări începute și cu bani îngropați deja (Vezi Mândra-Făgăraș și aval ..Avrig!)! Nu voi uita, cum nici tu niciodată cum au timis muncitorii calificați... acasă, cum au lăsat utilaje să ruginească, colonii în paragină! Nu uit lupta noastră comună, împotriva unor miniștrii (i)responsabili, cum a fost cea împotriva afacerii EUROFINANCE! Nu uit lupta, câștigată cu mari eforturi, pentru continuarea hidrocentralelor de la Cornet și Robești , nu uit durerea ta pentru smintirea vremii și faptul că... ” a prins întunericul aripi și glas și nu se mai nasc Prometeii!” Îl invoc aici pe Lucian Blaga, ruda marelui Dorin Pavel, și pe Prometeul nostru mut, de la Vidraru!

Zbor lin la ceruri, suflet dăruit Luminii! Noi cei rămași, încă pe Cale, ne îndatorăm, prietene Constantin Mengher, să nu îți uităm faptele și să-ți cinstim numele!/AMIN!

Mihai SPORIȘ

EMIL CIORAN

(Urmare din pag. 7)

Din 1941 a scris numai în limba franceză şi stilul său curat, elaborat, este bine apreciat. Opera sa este caracteristică influenţelor filozofice din anii 1930 şi este străbătută de sensul tragic al sfârşitului civilizaţiei umane, de tragedia epopeelor şi finalitatea existenţei, de comiterea păcatului originar şi îndepărtarea de rădăcini, de pierderea sensului existenţei. Pe Simone Boué, cea care îi va fi prietenă pe viaţă, fără a se căsători cu ea, o cunoaşte în 1942, la o cantină studenţească. „Singurul lucru cu care mă mândresc este faptul că am înţeles de foarte tânăr că nu trebuie să dai viaţă, să zămisleşti. Oroarea mea de căsătorie de acolo vine. Este o crimă să transmiţi propriile tale defecte progeniturii şi să o obligi să treacă prin aceleaşi încercări ca şi tine. Părinţii sunt nişte asasini”. Simone Boué a adus în viaţa lui Cioran liniştea, fiind persoana care i-a acordat cu modestie maximă, atenţie şi îngrijire, creând iluzia unei vieţi normale. După mai multe cazări prin hoteluri, la vârsta de 49 ani, cei doi reuşesc să se instaleze împreună într-o mansardă pe Rue de l'Odéon 21, la doi paşi de Jardin de Luxembourg. Această locuinţă, pentru care plătesc chirie o sumă modică, este primită de la o admiratoare. Sunt trei camere mici destinate bonelor în arondismentului 6. Sunt vecini cu cerul liber.

În 1945 decide să rămână definitiv în Franţa, stabilindu-se la Paris în Cartierul Latin. Spi-rit sceptic şi dilematic, „trăirist”, pendulând permanent între Heidegger şi Sartre, Emil Cioran rămâne un mare moralist (cel mai mare de la Voltaire încoace, dixit Jean d'Ormesson) şi un stilist desăvârşit, căci a stăpânit la fel de bine ambele limbi în care a scris, română şi franceză. Frământările sale îl supuneau în nopţi de clarviziune la lungi plimbări, căutând răspunsuri pe care apoi le transcria atent la nuanţele vieţii. Gândurile sumbre îl conduc spre a glorifica sinuciderea pe care însă nu este în stare să o întreprindă. Pune în discuţie derizorul vieţii şi nonsensul existenţei, după cum se exprima: „Faptul că eu exist dovedeşte că lumea nu are sens”.

La vârsta de 70 ani găseşte perechea sufletului său, de care se îndrăgosteşte, fiind atras de înclinaţia spirituală a acesteia, de buna comunicare legată între ei. Friedgard avea 35 de ani, era divorţată, avea un fiu şi îşi pregătea doctoratul în filosofie, la Köln. Era sincer motivată de gândirea filozofică a lui Cioran. Într-o scrisoare trimisă din Paris, Cioran consemna: „În fapt, m-aţi vindecat de plictiseală! Vremea care a trecut de la apariţia dvs. a fost atât de plină, de substanţială, de neprevăzută, că vă sunt recunoscător pentru toate bucuriile şi loviturile legate de numele dvs. Mă aflu, ştiţi doar, într-o anxiété continuă cu privire la nestatornicia dvs, dar nu mă pot consacra liniştii. Mai bine iadul cu dvs. decât binecuvântarea de unul singur. Sunteţi blestemul meu indispensabil”. Cu timpul se dovedeste însă imposibilitatea relaţiei lor, care, totuşi, a durat câţiva ani. După o perioadă, Friedgard recunoaştea: „ştiu sigur că felul în care a decurs relaţia noastră l-a întristat profund, pentru că a înţeles că ea, de fapt, e imposibilă”. În 1987 Cioran renunţă definitiv la scris, fiind răpus de boli care s-au agravat. Ulcerului i s-a adăugat şi boala Alzheimer. O minte genială s-a pierdut în derizoriul bolii. Datorită suferinţelor suportate, conştient, a cerut lui Simone, celei care i-a fost alături totdeauna, să-i curme viaţa. Moare banal în dimineaţa zilei de 20 iunie 1995, în lipsa lui Simone care, după trei zile petrecute alături de el, plecase pentru moment din spital. Moartea învingea raţiunea, iar întrebările care l-au bântuit toată viaţa primeau cele mai crunt răspuns, anularea fiinţei. Cioran este un spirit total liber, care refuză să aibă responsabilitatea unui sarcini sociale, declarând că niciodată nu va munci nici măcar cinci minute şi nu va scrie niciodată un rând împotriva inimii sale, cu atât mai mult nu se va ocupa de profesorat sau jurnalism, fiind toată viaţa un boem student din România. După retragerea cetăţeniei române de către autorităţile comuniste, rămâne apatrid. „Am avut, mai mult ca oricine altcineva, exact viaţa pe care am vrut-o: liberă, fără constrângerile unei profesii, fără umilinţe usturătoare şi griji meschine. O viaţă de vis, aproape, o viaţă de leneş, cum nu sunt multe în acest veac. Am citit mult, însă numai ce mi-a plăcut, şi dacă m-am străduit să scriu şi eu cărţi, efortul mi-a fost răsplătit de satisfacţia că nu m-am abătut, în ele, nicio clipă de la ideile şi gusturile proprii. [..] Marele succes al vieţii mele e că am reuşit să trăiesc fără o meserie. În fond, mi-am trăit viaţa destul de bine. M-am prefăcut că a fost un eşec. Însă n-a fost.” Celor care doreau să afle cum se poate ajunge scriitor, Emil Cioran le adresa mesajul: „Trebuie să vă scoateţi din cap toate gândurile legate de carieră, bani şi succes. Un scriitor nu poate trăi decât sărac, fără putinţa de a purta de grijă unei familii.”

Nu a acceptat să i se acorde premii literare (Sainte-Beuve, Combat, Nimier) şi a refuzat remuneraţii de mii de franci. Singurul premiu acceptat de el este cel care i se oferă pentru debutul francez - Premiul Rivarol, în 1950. „Nimic nu seamănă mai mult cu neantul decât gloria la Paris! Nu-mi vine să cred că am râvnit şi eu la asta! Sunt însă lecuit pe veci”.

ANNO DOMINI

(Fragment)

Constantin GEANTĂ

I

- Mai ştii cum ne-am cunoscut?, zise femeia suavă schiţând un zâmbet enigmatic.

- Nu voi uita niciodată seara în care sunând la uşă a apărut într-un târziu un domn în vârstă care m-a întrebat:

- Ce doriţi?

- O caut pe Amalia, am zis, încercând să-mi ascund emoţia din glas.

- Pe cine?!, a zis bărbatul a cărui faţă a căpătat o expresie ciudată. Ochii i-au devenit lucitori, bărbia a început să-i tremure, iar groaza i s-a întipărit pe chipul brăzdat de ani.

- Sunteţi tatăl ei?, am continuat eu reuşind să-mi înlătur nodul din gât, însă inima îmi bătea cu putere de parcă ar fi vrut să-mi sară din piept.

- Eu sunt, a răspuns bătrânul care, în momentul următor, a leşinat.

Scăpând buchetul de flori, îl prind pe bătrân, îl duc în braţe şi-l aşez în primul fotoliu ce mi-a ieşit în cale.

Deodată, apare o doamnă grizonată care-mi zice:

- Lasă-l în seama mea.

Îi desface gulerul de la cămaşă, îi slăbeşte cordonul de la halat, iar dintr-un buzunar scoate o sticluţă pe care o trece pe sub nasul bărbatului care face o grimasă.

-O să-şi revină curând, zice doamna liniştită. Dar dumneata cine eşti?

- Eu sunt Nicolas şi o caut pe Amalia.

Mă priveşte lung, apoi zice:

- Pe Amanda, poate.

- Nu, doamnă; o caut pe Amalia.

- Ascultă, domnule, nu ştiu cine eşti, dar văd că-ţi arde de glume!

-O, dar cum credeţi că mi-aş permite aşa ceva doamnă, pentru numele lui Dumnezeu!

- Deşi pari serios, văd că îţi plac glumele macabre.

- Vă rog mai întâi să priviţi!

Îi întind o carte de vizită, moment în care fiinţa mi se scaldă în apele nedumeririi. Bătrâna doamnă priveşte mirată cartea de vizită, mi-o înapoiază, după care zice cu o voce tremurată:

- Dacă sunteţi un fiu bun al părinţilor dumneavoastră, vă rog să plecaţi imediat!

Nedumerit, mă îndrept spre uşă. Bătrâna îmi pune florile în braţe şi-mi zice:

- Mergeţi cu Dumnezeu!

Mă întorc spre a saluta, dar mi se trânteşte uşa în nas.

- După aceste întâmplări a început marea noastră dragoste, zise femeia suavă schiţând un zâmbet enigmatic către bărbatul brunet din faţa sa.

- Coboram abătut scările...

- Eu urcam când tu te-ai oprit şi m-ai privit.

- Atunci am exclamat: Amalia, ce bine îmi pare că te văd!

- Şi ţi-am întins buchetul.

- Eram puţin contrariată, căci în acea zi trăisem întâmplări neplăcute. Atunci se împlinea un an de la moartea Amaliei, iar amicul meu mă părăsise. Mai mult, şeful îmi refuzase de dimineaţa articolul cerându-mi să scriu până seara altul, mai senzaţional. Însă tu ai continuat:

- Ciudat m-au mai primit părinţii tăi ! Sau eu am greşit apartamentul ?!

- Te-am privit lung, am vrut să te reped, dar parcă mă oprea ceva. Poate sora mea geamănă, Amalia, mă îndemna din eter să nu fiu prea dură cu tine şi atunci...

Bărbatul brunet, de vreo patruzeci de ani, îmbrăcat cu un costum bleumarin, cămaşă albă şi cravată mare, a continuat:

- Atunci ai zis: „Măi, omule, cred că faci o confuzie".

- Însă tu mi-ai arătat cartea de vizită a Amaliei, a zis femeia cu buclele blond-şatene; şi eu am rămas blocată.

- Te-am întrebat, continuă bărbatul tandru, nu trebuia să ne întâlnim la ora nouă seara pentru a lua cina în oraş?

- Iar eu ţi-am răspuns: „Tinere, nu ştiu cum te numeşti, dar...".

- „Nicolas", ţi-am răspuns.

- Ştii, azi am avut o zi infernală, dar ce ar fi să treci tu pe la redacţie peste câteva zile şi atunci o să lămurim totul.

- Cu toate că eram tulburat, am zis: „Fie, atunci când ne vedem?"

- Eu ţi-am dat adresa ziarului şi am convenit să ne întâlnim peste o săptămână.

II

- Dintre cele petrecute, o amintire mă chinuieşte îngrozitor.

- Te ascult, Nicolas.

- Ştii, Amanda, de când suntem împreună abia în seara aceasta este pentru prima dată când ieşim la un local select într-un cadru intim.

- Bine că s-a întâmplat astfel.

- Ai dreptate astfel ne-am amintit de momentul primei noastre întâlniri.

- Nicolas, mereu am fost împreună cu alţi prieteni deoarece meseriile noastre nu ne permit prea multe momente de intimitate.

- Ceea ce-ţi voi povesti, Amanda, are legătură cu Amalia.

- Te ascult, dragule, zise Amanda sărutându-l, după care ridicând o cupă de şampanie spuse:

- Pentru iubirea noastră!

- Pentru iubirea noastră, Amanda! Deci...

La vreo câteva zile după prima noastră întâlnire, mă aflam la înmormântarea unei cunoştinţe, un bun amic al tatălui meu.

Ultimele lopeţi de pământ pecetluiseră soarta mormântului. Un vânt rece spulbera frunzele aleii. După ce mortul a ajuns la locul de veci, rămas ultimul mă plimbam printre morminte iar în memorie îmi răsunau versuri dintr-o poezie „Carpe diem": „Viaţa este trecătoare, / Fericirea-i trecătoare. / Ce e veşnic pe pământ? Nimic nu-i veşnic sub soare...".

Atunci un glas m-a scos din starea aceea:

- Aveţi un foc?

- Da, răspund şi întind bricheta unui om care la început mi s-a părut a fi foarte bătrân, deoarece ridurile îi brăzdau faţa, iar trupul îi tremura ca după un plâns îndelung cu suspine.

- Priveşte, au venit iar, a zis individul.

- Cine?, întreb uimit.

- Cei doi bătrâni din faţă.

Zăresc două siluete aflate la vreo câţiva paşi depărtare de noi, care fiind aplecate deasupra unui mormânt una aprindea lumânări, iar cealaltă aranja florile într-un vas de marmură aflat într-o încăpere de sticlă, deasupra căreia se afla o faimoasă cruce neagră.

Vântul încetase de câtva timp, iar eu m-am deplasat pentru a mă apropia de locul în care se aflau cei doi bătrâni.

- Stai locului!, zice individul de lângă mine şi mă prinde de braţ.

Cuvintele sale au atras atenţia celor doi. Bătrânul s-a ridicat, l-a privit tăios, i-a întors spatele şi a plecat. În schimb bătrâna i s-a adresat cu furie:

- Numai tu eşti vinovat pentru toate, ticălosule! Dacă ai fi fost lângă ea sigur nenorocirea nu s-ar fi întâmplat, căci... Ultimele cuvinte s-au pierdut în spaţiu, odată cu bătrâna care a pornit după soţul ei. Bărbatul de lângă mine a vrut să-i spună ceva, însă vocea i s-a sugrumat. Între timp cei doi se

îndepărtaseră pierzându-se în amurg.

N-o băga în seamă, zice într-un târziu.

Tocmai începuse o ploaie măruntă.

- Hai, omule, să ne adăpostim undeva!

- Nu departe de noi se află o capelă; să mergem să vedem dacă este deschisă.

Ajunşi, capela era închisă, însă alături se afla un loc unde ne-am adăpostit puţin. Un vânt rece spulbera frunzele de pe alei. După câteva minute, vrând să plec, îmi iau la revedere, însă el îmi zice:

- Apropo, mâine ce faci?

- Mâine fiind duminică aş dori să mă odihnesc puţin şi totodată să mă reculeg. Am pierdut pe cineva drag, un prieten de familie care mi-a fost ca un unchi şi care, după ce tata m-a părăsit acum câţiva ani, mi-a alinat foarte mult durerea despărţirii.

- Morţii cu morţii, iar vii cu vii! Dacă te-aş invita mâine în oraş, ce-ai zice?

- Deoarece urma să te întâlnesc abia marţi, nu l-am refuzat.

COVOARELE OLTENEŞTI ŞI DETERMINANTELE STILISTICE ALE CREATORILOR DE ARTĂ

Elena MANDA

Iată o zonă, aceea a covoarelor olteneşti, din care răsar noi dimensiuni ale Fiinţei noastre româneşti. Spaţiul nostru matricial-stilistic se descoperă în jocul formelor, a liniilor şi al contururilor.

Reminiscenţe traco – daco- getice se relevă în simetriile chenarelor, în fugirile stilizate, în culorile şi nuanţele armonice. De multe ori negru creează fondul principal. Figurile dispuse pe acest fond, par nebuloase şi stele într-un univers magnific.

Brâul sau chenarul care înconjoară figura sau figurile centrale, pare un misterios fluviu primordial. Parcă ne –am afla în spaţiul gândirii mitice greceşti, în care Pământul este înconjurat de o apă numită Okeanos, pe care pluteşte ca un talger, sau în zonele înţelepciunii orientale, unde Pământul, sprijinit de elefanţi, este suspendat deasupra apei pe o broască ţestoasă.

Astfel, elementele florale, umane sau animaliere – de multe ori mici basoreliefuri, devin componentele unui ansamblu arhitectonic. Dar, independent de intenţia sau scopul creatorului, elementele au şi o valoare, gnoseologică rezultată din modul perceperii şi reproducerii realităţii.

Din generaţie în generaţie, se perpetuează deprinderi, concepţii, se îmbogăţesc „teorii". Nici cea mai neînsemnată creaţie, nici o simplă imitaţie, nu poartă semnul hazardului. Fondul inconştient al creatorului – fie şi numai printr-o altă dispunere a simetriilor sau nuanţelor - îşi dezvăluie potenţele temperamentale. Am putea spune că, dacă omul este prizonierul conştiinţei şi însuşirilor sale psihice, precum şi al deprinderilor din perioada formării sale, în aceeaşi măsură orice creaţie a sa poartă pecetea determinantelor organice, care îi înrâuresc modul de exprimare. Ca individ nu poate transcende limitele bio - psihologice ale speciei, dar ca determinat inconştient – prin legăturile fito-genetice, aproape atavice – poate să-şi apropie universul strămoșilor, parte conştient, parte inconştient.

Deci, prin prisma tradiţiei orale, prin intermediul psihicului social şi, mai ales, prin cea a conştiinţei comune, prin moştenirea fondului ontogenetic, individul se poate apropia de realizările înaintaşilor, adică a acelora care, înaintea sa, au locuit pe aceste teritorii ale speranţei şi decepţiei, ale urii şi iubirii, ale suferinţei şi bucuriei.

Deci, fie prin stilizarea figurilor, prin motivele florale, umane şi animaliere, fie – pur şi simplu – prin ornamentaţia figurilor, creatorul se raportează la factorii inconştienţi, abisali, care s-au perpetuat şi se vor transmite peste veacuri.

Figurile peştelui şi florii, frunzelor, vazelor sau fiinţelor, dispunerile spaţiale şi raporturile inter figuri, contururile, liniile sau formele, păstrând determinante directe, mediate sau alogene, se îmbină într-un tot unitar, care defineşte o epocă, determină un spaţiu stilistic, sau influenţează comportamentul unor indivizi şi colectivităţi, determinând configuraţia spirituală a unor generaţii.

HABEMUS DE TOATE! BUGETE... AMÂNATE (PAMFLET!)

M-au colindat de sărbătorile sfârșitului de an, 2020, două cărți frumoase, despre oameni adevărați, primite daruri alese de la un OM, cât o ceată întreagă de colindători. Prietenul lotrean, moșnean, cu atestatul vechimii și inginer făptuitor de lucruri durabile, Gelu Efrim, mă va fi colindat, informal- cu ceata filelor cărților sale!-, să ne supunem distanțărilor impuse de vremurile pandemice. Eram în seara când anual așteptam imnurile înalte ale unei noi nașteri înnoitoare a lumii. Se potrivise că zilele de dinainte, adică în ciudatul *on line,* se va fi rostit, pe toate canalele și haznalele lăturilor publice, pe toate vocile și pentru toate urechile: HAMEMUS... de toate! Adică, într-o sumară înșiruire : pandemie de... covid, coaliție de partid(e), parlament cu... AUR, cu opoziție SMIRNĂ, și multă TĂMÂIE, să ne fumege, să ne ia de nas cu multele promise, amirosind iluzii. HABEMUS Guvern!, cu miniștrii aleși, dintre cei mai sprâncenați și încrâncenați partizani, să încondeieze ouăle de Paște, cu explicațiile, competente și ele, dacă nu ar fi fără acoperirea faptelor. HABEMUS Premier!, cu mouse să chițăie despre informatizare, pentru mai buna adunare a colindeților, pentru mai scuturarea poverii birocratice și pentru alte chițăieli despre investiții - pe banii altora, că ai noștri zilesc, pandemic, zodia deficitelor.

În seara aceasta, departe de larma canalelor, în spațiul magic al cărților, feeria tainică răscolește vremuri pierdute cu zodii, sub dodii bune de dat cu bobii, să-nduplece sorții, de deasupra porții vremii, ce stă să vină! Un sobor de file răscolite-n freamăt ca două preuci, par duhuri înaripate aievea, la ferestrele privirilor înnoptate, de prea bezna ochilor închiși, scrutând doar în gândurile și prea optimistele vești, venite de afară și de prea departe. Ochii minții le-a identificat repede glasurile, chipurile mi s-au conturat aievea că, personant, cineva le-a citit numele și din albumul de pe cortex le-a alăturat icoana. Am lăcrimat de bucurie și o emoție tainică mi-a dăruit o bătaie de inimă, în plus. Ceva din vecie, bătea gongul unui nou început, pentru noaptea ce sta să înceapă, ca o nouă... taină mare, un nou început! Un nou început? Tresar în fața realității cu colindătorii, lipsind să ne pipăie pragurile, să ne ne ureze lângă ureche pentru mai binele înnoirii. Istoria, care se mai repetă, mă trage de mânecă: *amintește-ți de acel Irod care a ucis pruncii*! *Vezi că ucigașul Covid încă mai mișună, mai carantinează, mai ucide, și v-a pus mască la toți, să pareți o lume întoarsă pe dos!* Ei! Dar cum ar putea un Irod... modern, să oprească magii aducători de vești bune, cum că o stea nouă, va răsării totuși, cu toată opreliștea regească? Mă opun fără convingere, constatând cu ochii deschiși de data asta... *Ce zarvă mare s-a iscat că un nou vaccin va pune stavilă necruțătorului măcel, supraevaluat, al omenirii! Ce zarvă mare a cuprins pe producătorii leacului acesta, în lupta lor pentru întâietate, la valorificarea bănească a oportunității! Ce îmbulzeală la administrarea primelor doze, într-o ordine a priorităților, oricum niciodată respectate în vreun stat cu ierarhii supra-omenești (din perspective morale desigur!), bașca cu năravuri balcanice, precum pe la codașii endemici, în toate, ai Europei!* Se vor găsi prin obișnuitele ordonanțe ale urgențelor, soluții la toate excepțiile? În normalitatea noastră: anormală, amorală, trăim prin excepții, o realitate a lucrurilor demult așezate în mentalul colectiv, obișnuit până la dresaj, cu abuzul și justiția, neapărat doar a clientului care este și stăpân, ori își are banul să cumpere sentința, uneori diploma, dregătoria, locul în *sinedriu*! Mă voi fi dumerit mai demult...! Ba chiar, personal, târât prin concretul unor experiențe care nu și-au avut încă epilogul, am pipăit cu toată pielea mea alunecușul prin bolovănișul cu bobârnace, în care dreptatea tace și se face că lucrează, doar pentru sine...fiind trează și vitează! Nu se uită ușor că procesele celebre durează de secole și milenii (Iov, Iisus, Galileo Galilei, Giordano Bruno etc.), iar cele neclare ale noastre, cu omorurile cunoscute, așteaptă sorocul răposării suspecților de serviciu, iar jefuitorilor codrilor seculari li se acordă amânări până vor chelii munții să se vadă mai bine fauna ursească, prin satele părăsite de teamă!

Da! HABEMUS Parlament, ca un istoric *sinedriu*, care va fi condamnat la moarte, tocmai speranța înnoirii. Au suprapopulat - s-a spus într-un referendum, cu voința poporului strigată, încă neaplicată!-, o *casă a poporului*, în care nu plătesc chirie, ba mai mult li se și plătește, special, somnolența și votul la comanda șefului de listă partizană.

Avem un parlament nou, dăruit (spuneam mai sus!) cu aurul poleielii ca o spoială, să impună și să se impună cu vocea de paradă, cu aura sfadei, sporovăiala neroadă... să se-audă, să se vadă! Avem în *casa* asta și interesul, care poartă fesul, numit majoritate, în care, cei opuși până mai ieri, se-mpacă, că ei o să toace, într-o hârjoană deșteaptă, ceea ce fiecare *gașcă* așteaptă. Dar s-o luăm cu încetul, că nu e clar bugetul! Nu au har și nici habar, dacă vor fi în stare să absoarbă de peste hotare... lozul cel mare! Promisiunea nu poate fi încredințare, acces la parale, de nu ai chemare și la lucrare! De unde lucrare la cei cu gargara și cu vorbele de clacă, spuse să placă, lui gură cască, pe care-l doare în bască?! Bugetul se face să se spună, de la obraz, cu ce agoniseli vom trece de necaz! Habemus colectări: taxe, impozite, vămuiri și câte alte închipuiri, dar Habemus cheltuiri, chiar și multe miluiri pentru nobile numiri – mai toate speciale, cu mulțime de parale. Da! Habemus consumatori!Asta este marea problemă! Consumăm mai mult decât producem și mai ales decât punem în coșul cheltuielii anuale. Și ca în orice stat anapoda, cei care nu contribuie la coș, se înfruptă din el, într-o nesimțire istorică. Persoane (Doamne ferește! să confundăm notorietatea cu personalitatea!) sus puse, să vadă ca vulturii prada, vor prădui fără vreo jenă, cu apetit de hienă, ceea ce li se cuvine, din rațiuni divine... De vină este ignoranța, și asta construită cu grijă, să fie turma dusă la tăiere prin analfabetismul cultivat din pruncie, și cu tehnologiile on line-ului...

Amânați, Domnilor, Bugetul!, până or dispărea cheltuitorii, cei cu mintea în norii/ o dispărea, doar cu o pomană, șleahta obeză -pe stat, ca o rană!/ Până când de covid pleca-vor pensionarii, să aibă parale toți bugetarii, mai puținii ce mai ard gazul, să-i bată birocrației obrazul! Dacă totuși ne veți da știre, de bine, că ne-am venit în fire, că ne-am vaccinat cum se cuvine și optimismul revine, să-mi fie rușine ca unui... gică, prea contra ! De urat am mai ura de-o trece pandemia! Bugetele pot fi amânate? Se poate lucra și pe caiet?! Investițiile finalizate, recepționate și cu garanții asumate, pot fi păsuite, plătite adică, pas cu pas, de băncile pregătite să crediteze, cu dobândă la dobândă, orice izbândă? Doamne ferește! lucrului de mântuială, consumului doar la bufet, și ăsta de la Buget!

M. S./, ca... un gică contra

CERCUL DE LA RÂMNIC: „ROMÂNIA, GRĂDINA MAICII DOMNULUI”

(Raport, 2020)

Cercul de la Râmnic: „România: Grădina Maicii Domnului”, numit şi “Grupul de la Râmnic”- pentru că s-a constituit cu nouăsprezece ani în urmă, la Râmnicu Vâlcea!-, are în cuprinderea sa membrii dintre toţi aceia care: iubesc neamul românesc, îi cinstesc ţara, istoria, credinţa şi valorile; militează pentru chipul frumos al țării şi iau atitudine faţă de stările de lucruri care urâţesc, învrăjbesc şi se îndepărteaza de firea adâncă a … României profunde. Nu este organizaţie, gen ONG, ci o structură informală (fără statut şi cotizanţi, fără şefi, subalterni şi ordine ierarhică!), având liantul în consensul misiunii asumate voluntar şi în bucuria de-a ne face utili, într-o altă conceptualizare a iubirii de ţară şi de oamenii, aflați parte dintre ei într-o risipire globală necesară vieţuirii, departe de meleagurile natale…

Facem precizarea că înființarea Cercului s-a făcut în 2001 dintr-o inițiativă publică, pentru crearea unui grup echidistant de politicul din scenă (inițiativa comisiei de cultură a Consiliului Județean!), tocmai pentru promovarea libertății cuvântului, opiniei necenzurate și promovarea spiritului civic. Locul întâlnirilor, inițial, fusese stabilit la Biblioteca Județeană, aceasta asumându-și secretariatul și elaborarea buletinelor anuale (vezi Dumitru Lazăr și Monel Bulugea). Revista „Casa Cărții” a bibliotecii, fiind consonantă ideilor grupului. Dar în momentul în care și instituțiile subordonate Consiliului Județean, au fost aservite partizanatelor politice (vezi ideea de Management, ca mască a directoratului angajat politic!), grupul și-a mutat locul, departe de spațiul public. În aceeași perioadă a sucombat și revista „Casa Cărții” și s-a diluat și funcția de coordonare de către Consiliului Județean, a Consiliilor locale (vezi componenta culturală, prin căminele culturale și anemierea bibliotecilor publice locale!). Grupul a lucrat prin voință proprie și fără vreun suport public, explicit.

Misiunea fiind definită și asumată de un grup informal (acesta fiind invizibil ca structură!), ar putea crea aparenţa că nu este decât o formulă neangajată, ascunsă, care nu îşi asumă faptele. Acesta este motivul pentru care, anual, scoatem în evidenţă, ca pe un bilanţ, realizările unor oameni (consistente, vizibile public, dar fără a li se descifra cauzalitatea, adică voinţa care face posibile, din iubire…, faptele!). Sunt multe persoanele care s-au afirmat prin ceva concret, în anul 2020 şi pare imposibil de-a cuprinde întregul. Câteva materiale scrise, fotografiile, apelurile lansate în spațiul public, atitudinea- cu trimitere la evenimente!-, credem că pot vorbi, indirect, despre viaţa cercului prin cei angajaţi, voluntar, să-i împlinească misiunea. Există desigur un nucleu central care-i conţine pe fondatorii, în jurul cărora s-a creat curentul… informal, la care au aderat noi făptuitori, cu fiecare an mai mulţi. Grupul nu mai este demult doar râmnican, ci cu o cuprindere largă, naţională, cu extensii în lumea largă. Remarcăm pentru anul 2020 – unul special din cauza pandemiei cauzată de corona virus!-, dintre membrii vechi cu contribuţii deosebite, într-o ordine aleatoare: Ion Sorin Dumitrescu, Petre Cichirdan, Gheorghe Sporiş, Ion Frântu, Constantin Mănescu, Nicolae Moga, Nicolae State-Burluşi, Fenia Driva, Valentin Smedescu, Petre Veţeleanu, Dragoş Călinescu, Costinel Stoica, Dumitru Bondoc, Lazăr Constantin, Gheorghe Pantelimon, Maria Şufană, Viorel Popescu, Corina Oprescu, Mircea Vasile, Constanța Ștefan, Ionel Lupu, Maria Sporiș, Maria Robescu, Nicolae și Paraschiva Sporiș, Marinele Capșa, Nicolae Daneș, Ion Sandu, Cătălin Daneș. Dintre cei de dincolo de Vâlcea trebuie să-i numim aici pe : Ioan Ciungara (Făgăraş), Constantin Zărnescu, Alexandru Stănescu, Emilia Bălan (Cluj-Napoca), Nicu Jianu, (Hunedoara), Lidia-Viorica Hanaru (Piatra Neamţ), Maria Şalaru (Chişinău), Ioan Dură (Bruxelles), Gheorghe Păun, Claudia Voiculescu, Dan Mihalcea, Ovidiu Mihai Stângă, Eliza Roha, Nicolae Roșu (Bucureşti), Mihai şi Alina Sporiş (Ploieşti), Ion Mocioi, Zenovie Cârlugea, Vasile Ponea, Adina Andrițoiu (Târgu Jiu), Victorița Stolojan (Bumbești), Ioachim Pârvulescu (Lainici). Vom consemna, în fiecare raport anual, pe cei ce au făcut parte din cerc, dar timpul nu le-a mai îngăduit şi au plecat … dincolo, în lumea drepţilor: Costea Marinoiu, Nicolae Mazilu, Corneliu Tamaş, Veronica Tamaș, Ion Cotulbea, Ionel Grigoriu, Dumitru Mitrana, Gheorghe Mămularu, Ilic Momcilo, Aurel Constantin Zorlescu, Dan Panu Misăilescu, Dumitru Bălaşa, Gelu Păltineanu, Petre Petria, Gheorghe Simeanu, Nicolae Văcariu, Florea Vlădescu, Ilorian Păunoiu, Nicolae Sporiș, Constantin Poenaru, Adina Daniela Dumitrescu, Cornel Rusu, George Mirea, Petre Tănăsoaica. Acestora adăugăm pe cei plecați în eternitate în anul 2020: George Anca, Ștefan Stăiculescu, Ion Comșa, Mircea Lăzureanu, Mircea Pavloschi, Petre Purcărescu, Ioan Funariu, Viorel Popescu, Adrian Șuiu, Modest Cichirdan, Adriana Sporiș, Ion Soare, Lidia-Viorica Hanaru.

Anul 2020, sub interziceri sanitare severe, și-a păstrat agenda consacrată a acţiunilor tradiţionale, păstrând ritmicitatea anilor precedenți, numai până la mijlocul lunii martie (14 03. 2020). Apoi în starea de urgență și cea de alertă, decretate oficial, ne-am adaptat unei activități în spațiul virtual, cu distanțarea fizică și socială, impuse; am fost prezenți în revistele on line (cultura ars mundi), în cele cu apariții periodice: Povestea vorbei 21, Forum, Cultura vâlceană (ale Intol Press), Seniorii, Curtea de la Argeș, Mirajul Oltului, Vorba noastră, Caietele Columna etc. În spațiul virtual am postat cu regularitate pe conturi personale și ale grupărilor asociate: mesaje, recenzii, fotografii etc. În arhivele on line am postat cărțile noastre editate și pentru citirea la distanță (vezi w.w.w culturaarsmundi.ro).

Am acționat ca organizatori, co-organizatori, colaboratori, ori ca invitaţi. Am acţionat împreună cu: Asociaţia Naţională Cultul Eroilor “Regina Maria”, Forumul Cultural al Râmnicului (pentru anumite evenimente!), Forumul Călimăneşti, Liga Scriitorilor, Arhivele Naţionale-Serviciul judeţean, Biblioteca Judeţeană, Asociaţia “Seniori”. Clubul de Turism Ecologic Montan „Lotru”-Voineasa, Cenaclul „Petale”, Societatea Culturală „Anton Pann”, Intol Press ș.a.. Acţiunile pe cont propriu ale membrilor noştri au fost remarcate prin lansări de cărţi personale, expoziţii, prezenţe la simpozioane, conferințe, târguri, prin articole de atitudine, recenzii, emisiuni de televiziune, cercetări istorice de teren, etc.

Nota dominantă a acestui an... pandemic a stat sub semnul: CENTENAR TRIANON și pentru consacrarea sociologului Dumitru Drăghicescu ca „ACADEMICIAN” al „Academiei de sub pământ”.

(Continuare în pag. 16)

Lider „Cerc” **Mihai SPORIȘ**

UNELE EVENIMENTE DIN ANUL 2021

Este îmbucurător faptul că în 2020 viaţa cultural-spirituală din judeţul Vâlcea nu a stagnat. Este adevărat că numărul manifestărilor şi al participanţilor s-a redus, conform noilor reguli impuse de pandemia de COVID-19. Deşi nu am revenit la normalitate, pornind de la importanţa vitală a educaţiei şi din dorinţa de a veni în sprijinul instituţiilor de cultură, din domeniul învăţământului, al ONG-urilor, societăţilor şi fundaţiilor de profil, am întocmit un calendar al evenimentelor care pot fi marcate în acest an, respectându-se cu stricteţe regulile de protecţie sanitară în vigoare. Unele acţiuni au devenit tradiţionale în judeţul nostru, renumit pentru bogata activitate care se desfăşoară în domeniul creaţiei, culturii şi educaţiei.

Ianuarie 2021

• 6 ianuarie – Ion Minulescu – prozator, dramaturg şi gazetar, născut în 1881 la Bucureşti.

• 8 ianuarie – 629 de ani de la prima atestare documentară a Judeţului Vâlcea (1392).

• 13 ianuarie – S-a născut scriitorul şi colecţionarul Titi Mihai Gherghina, care a iubit vechiul Râmnic, despre care a scris cu multă pasiune; n. 1931.

• 15 ianuarie – Ziua Culturii Naţionale. Ziua de naştere a poetului Mihai Eminescu.

• 24 ianuarie – 162 de ani de la Unirea Principatelor Române, Moldova cu Ţara Românească – 1859.

• 24 ianuarie – Aniversarea zilei de naştere a Înaltpreasfinţitului Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului; s-a născut în 1968 la Bucureşti.

• 30 ianuarie – S-a stins din viaţă folcloristul vâlcean Teodor Bălăşel – 1941, Ştefăneşti – Vâlcea.

• 31 ianuarie – A trecut la cele veşnice Marele Voievod Mircea cel Bătrân, care îşi doarme somnul de veci la Mănăstirea Cozia – 1418.

Februarie 2021

• 14 februarie – Dragoş Vrânceanu – poet n. 1907, la Băbeni, Vâlcea.

• 19 februarie – Ziua Națională „Constantin Brâncuşi" – artist universal, n. 1876 Hobiţa – Gorj, m. 16 martie 1957 la Paris.

• 21 februarie – S-a născut omul de cultură, artistul şi publicistul Petre Simion Cichirdan – 1951.

Martie 2021

• 1 martie – Ziua Mărţişorului.

• 8 martie – Ziua Internaţională a Femeii.

• 15 martie – 15 aprilie – Luna plantării arborilor.

• 18 martie – Bartolomeu Valeriu Anania – poet, dramaturg, prozator, memorialist, traducător, teolog, n. 1921, Glăvile, Vâlcea.

• 20 martie – Octavian Goga – poet, dramaturg, gazetar, n. 1881, Răşinari, Sibiu.

• 22 martie – Ziua Mondială a Apei.

• 23 martie – Ziua Mondială a Meteorologiei.

Aprilie 2021

• 1 aprilie – Ziua de cinstire a memoriei românilor victime ale Masacrului de la Fântâna Albă– Bucovina, de pe teritoriul actual al Ucrainei – 1941.

• 7 aprilie – Ziua Mondială a Sănătăţii.

• 8 aprilie – Emil Cioran – eseist, n. 1911 Răşinari- Sibiu.

• 22 aprilie – Ziua Pământului.

• 23 aprilie – Ziua Internaţională a Cărţii.

• 24 aprilie – Eugen Jebeleanu – poet, gazetar şi traducător, n. 1911 – Câmpina.

Mai 2021

• 3 mai – 20 de ani de la constituirea Forumului Cultural al Râmnicului.

• 6 mai – Lucian Blaga - poet, dramaturg, prozator, eseist şi traducător, m. 1961 Cluj-Napoca.

• 9 mai – Sărbătoare cu triplă semnificaţie, Ziua Europei.

• 15 mai – Ziua Internaţională de Acţiune pentru Climă.

• 16 mai – Dumitru Drăghicescu – filozof, sociolog, diplomat, om politic, n. 1875, Măciuca, Vâlcea.

• 20 mai – 633 de ani de la atestarea documentară a localităţilor Râmnic şi Călimăneşti, Ziua Râmnicului – 1388.

• 23 mai – Garabet Ibrăileanu – critic, istoric şi teoretician literar, prozator, n. 1871, Târgu Frumos.

• 24 mai – Fănuş Neagu – prozator, dramaturg şi poet, m. 2011, Bucureşti.

• 27 mai – 200 de ani de la uciderea la Golești a lui Tudor Vladimirescu.

• 31 mai – Ziua Mondială fără Fumat.

Iunie 2021

• 1 iunie – Ziua Internaţională a Copilului.

• 5 iunie – Nicolae Iorga – istoric şi critic literar, dramaturg, poet, memorialist, om politic, n. 1871, Botoşani.

- Ziua Mondială a Mediului; Ziua Învăţătorului.

• 20 iunie – Mihail Kogălniceanu – îndrumător literar, istoric, prozator, om politic – m. 1891 – Paris.

• 24 iunie – S-a născut scriitorul şi publicistul vâlcean Mihai Sporiş – 1951.

• 26 iunie – Ziua Drapelului Naţional.

Iulie 2021

• 11 iulie – Ziua Mondială a Populaţiei.

• 29 iulie – Ziua Imnului Naţional „Deşteaptă-te române!", care a fost intonat prima dată într-un cadru oficial la Râmnicu Vâlcea.

August 2021

• 1 august – Dumitru Bălaşa – istoric, scriitor, publicist, teolog, n. 1911, Guşoeni, Vâlcea

• 9 august – Asasinarea Domnului Mihai Viteazul pe Câmpia Turzii – 1601.

• 11 august - Ion Barbu (Dan Barbilian) – poet, eseist şi matematician, m. 1961, Bucureşti.

• 16 august - Sfinţii Martiri Brâncoveni: Constantin Voievod cu cei patru fii ai săi, Constantin, Ştefan, Radu şi Matei şi sfetnicul Ianache, ucişi pe 15 august 1714 la Constantinopol.

• 19 august - George Enescu – compozitor, dirijor, violonist şi pianist, n. 1881, Liveni, Botoşani.

• 31 august - Ziua Limbii Române.

Septembrie 2021

• 4 septembrie – George Bacovia – poet, n. 1881, Bacău.

• 15 septembrie – Domnitorul Ţării Româneşti Neagoe Basarab, m. 1521.

• 27 septembrie – Trecerea la cele veşnice a Sfântului Martir Antim Ivireanul, Ocrotitorul Râmnicului; m. 1716.

Octombrie 2021

• 5 octombrie - Ziua Mondială a Educaţiei; Ziua Profesorului.

• 16 octombrie - Ziua Mondială a Alimentaţiei.

• 19 octombrie - Mihail Sadoveanu – scriitor, m. 1961, Bucureşti.

• 21 octombrie - Perpessicius (Dumitru Panaitescu) – critic, istoric literar, poet, editor, n. 1891 – Brăila.

• 31 octombrie - Eugen Lovinescu – critic şi istoric literar, prozator şi traducător, n. 1881 – Fălticeni.

Noiembrie 2021

• 2 noiembrie – Anton Pann – poet, folclorist, compozitor de muzică religioasă, profesor de muzică, m. 1854 – Bucureşti.

• 20 noiembrie – Ziua Internaţională a Drepturilor Copilului.

Decembrie 2021

• 1 decembrie - Ziua Naţională a României, Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 – Alba Iulia.

• decembrie - 330 de ani de la decapitarea lui Miron Costin, cronicar, urmaşul lui Grigore Ureche, poet şi traducător, m. 1691 – Roman.

• 25 decembrie - Ioan Alexandru – poet, eseist şi traducător, n. 1941 – Topa Mică, jud. Cluj.

• 29 decembrie - Ziua Diversităţii Biologice.

Întocmit, **Gh. PANTELIMON**

CERCUL DE LA RÂMNIC...

(Urmare din pag. 15)

Aniversarea a 35 de ani de la înființarea Clubului de Turism Ecologic Montan „LOTRU" Voineasa , corelată cu „Voineasa 500" au adus în sfera preocupărilor tradiționale-legată de calendarul sărbătorilor consacrate de calendarul public și cele asumate în anii anteriori!-, o contribuție specială la împlinirea agendei.

Ne-am propus ca în fiecare lună să promovăm o acţiune în care contribuţia organizatorică să aparţină membrilor cercului, în numele lui. Consemnăm aici acțiuni, din agenda anului 2020, care confirmă misiunea: Vâlcea „Colț de Rai"-concurs de creație dedicat elevilor vâlceni, prin „Biblionet"; Canonizarea lui Mircea cel Bătrân; Ziua lui Constantin Brâncuși (în cadrul zilei naționale!) și parastasul, anual, la mănăstirea Lainici; Academia de sub Pământ și Festivalul Național „Vasile Militaru"; Lira „Litoralului"; Trasee de mare frumusețe, prin „grădină" (postări de fotografii în rețeaua virtuală!); relansare de asociații și/sau înființare cenacluri (CTEM Lotru, Aqua Nostra); Ziua Zilelor-1 Decembrie, la Alba Iulia!, ș.a

Agenda, pe care ne-am propus-o, s-a realizat, acţiunile fiind onorate de o bună participare. Vom prezenta un jurnal sumar al evenimentelor pentru ilustrare. Dincolo de Râmnic am fost prezenţi la evenimente distanțați corespunzător, am parcurs - însoțiți doar de aparatul fotografic și camera de luat vederi!-: plaiuri montane și am recomandat trasee, am făcut reportaje, am prezentat puncte de vedere, în multe locuri, în legătură cu protecția mediului; am întregit colecţia de fotografii pentru chipul frumos al ţării, din vârful munţilor, până la marea cea mare. Numele membrilor-fotografi singulari, alteori pseudonime (Troyager, GISPO...) pot ghida, prin INTERNET, la albume de fotografii, reviste electronice, inregistrări pe Youtoube-semnificative precum în Cultura Ars Mundi (on line!), administrată de Simion-Petre Cichirdan. Adăugăm, acţiunilor cercului, emisiunile de televiziune dedicate unor teme din sfera noastră de preocupare: evenimente importante pentru neam şi ţară, mari sfinţi şi personalităţi în slujba … grădinii, mari proiecte ce au nevoie de capacitarea opiniei publice. Arhiva on line, menționată, ilustrează prin sutele de filmulețe activitatea noastră de-a lungul anilor și întreaga disponibilitate pentru neamul românesc, oriunde viețuiește.

Fiind printre fondatorii cercului, rămași în cursă, alături de Sorin Dumitrescu, ne asumăm anual acest raport, în numele unui grup care se identifică prin misiunea sa de iubitor al grădinii și al trăitorilor ei. Fiind în situația realizării unei sinteze, ca o dare de seamă, am observat volumul impresionant de lucruri bune făcute dintr-o dragoste care se arată, nu se justifică și nici nu vrea să iasă din firescul lucrurilor frumos așezate. Le mulțumim tuturor, inclusiv celor cărora nu am reușit să le consemnăm numele (în mod sigur foarte mulți!) și îi așteptăm alături de noi pe mulți alții, care nu se întreabă: ce ne-a dat țara și neamul?! – vorbind aici de cele profunde (adică cei ce disting realitatea de dincolo de imaginea trucată și propaganda mincinoasă!), ci cum să contribuim și noi la înflorirea ei, a grădinii sfântă țara, și pentru mai binele lui: a neamului trăitor în vatra milenară!

Ziar realizat de Asociația ECOSTAR 21,
Editura INTOL - PRESS, SC INTOL SRL
și SC TINCONT SRL

Editor șef: Simion Petre CICHIRDAN

Director: Gheorghe DUMITRAȘCU
Director IT: Bogdan CICHIRDAN
Seniori editori: Arhim. Veniamin MICLE, Constantin ZĂRNESCU, Mihai SPORIȘ
Redactor șef: Petre CICHIRDAN
Redactor: Ana-Maria LAZĂR, Leontina RUS
Secretar de redacție: Simona Maria KIS
Publicişti: Felix SIMA, Gheorghe SPORIȘ, Emil MANZUR (coresp. Timiș), Gheorghe PANTELIMON, Ioan DURĂ, Florian TĂNĂSESCU, Ilie GORJAN, Constantin MĂNESCU, Nicolae NISTOR, Mihai MUSTĂȚEA, Mihai CĂLUGĂRIȚOIU
Tehnoredactare computerizată: Ana-Maria LAZĂR
Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel./Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824
cichirdan@yahoo.com www.culturaarsmundi.ro
Preț: 3 lei

NOTĂ

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Tipărit la Prodcom, Tg. Jiu, 25 feb. 2021